

JA ØGYAJPX^Y JA ØMYADY^A'AKY MIDI JA MATEO YJA^AY

Ja Jesucristo tyety'aptøjk

1 Ja' idø'øn ja yiknajtskajpxip pøn jaty ja nwindson'ajtim Jesucristo tyety'apip ku ja teety'api ja Abraham jøts ja David, ²ku Abraham t'u'ngi ja Isaac, jøts ja Isaac t'u'ngi ja Jacob, jøts ja Jacob t'u'ngi ja Judá. Namay ja'adi møøt y'uch myigu'ukti. ³Ja Judá møøt ja ñidø'øxy Tamar ja'ats t'unaj'k'ajttip ja Fares jøts ja Zara. Jøts ja Fares t'u'nk'aty ja Esrom, jøts ja Esrom t'u'nk'aty ja Aram. ⁴Jøts ja Aram t'u'nk'aty ja Aminadab, jøts ja Aminadab t'u'nk'aty ja Naasón, jøts ja Naasón t'u'nk'aty ja Salmón. ⁵Jøts ja Salmón møøt ja ñidø'øxy Rahab tmajnk'atti ja Booz, jøts ja Booz møøt ja ñidø'øxy Rut tmajnk'atti ja Obed, jøts ja Obed t'u'nk'aty ja Isaí. ⁶Jøts ja Isaí t'u'nk'aty ja rey David, jøts ja rey David møøt ja tø'øxyøjk midi ja Urías wyinaty tø t'atsnidø'øxy'aty, ja'ats idø'øn tmajnk'ajttip ja Salomón.

⁷Jøts ja Salomón t'u'ngi ja Roboam, jøts ja Roboam t'u'nk'aty ja Abías, jøts ja Abías t'u'nk'aty ja Asa. ⁸Jøts ja Asa t'u'ngi ja Josafat,

jøts ja Josafat t'u'ngi ja Joram, jøts ja Joram t'u'nk'aty ja Uzías. ⁹Jøts ja Uzías t'u'ngi ja Jotam, jøts ja Jotam t'u'nk'aty ja Acáz, jøts ja Acáz t'u'ngi ja Ezequías. ¹⁰Jøts ja Ezequías t'u'ngi ja Manasés, jøts ja Manasés t'u'ngi ja Amón, jøts ja Amón t'u'nk'aty ja Josías. ¹¹Jøts ja Josías t'unaj'k'aty ja Jeconías, namay ja'adi møøt y'uch myigu'ukti. Winet ets ja israelit jaa'y idø'øn yiknajtswa'wigyøjxtøø jam jadu'ukpi etjotp midi yiktejp Babilonia.

¹²Tøts ja jade'en wyinaty y'ukjaty ku ja Jeconías tpaajty ja y'u'nk midi txøøw'ajtp Salatiel, jøts ja Salatiel ja Zorobabel ja y'u'ngip. ¹³Jøts ja Zorobabel t'u'ngi ja Abiud, jøts ja Abiud t'u'ngi ja Eliaquim, jøts ja Eliaquim t'u'ngi ja Azor. ¹⁴Jøts ja Azor t'u'ngi ja Sadoc, jøts ja Sadoc t'u'ngi ja Aquim, jøts ja Aquim t'u'ngi ja Eliud. ¹⁵Jøts ja Eliud t'u'ngi ja Eleazar, jøts ja Eleazar t'u'ngi ja Matán, jøts ja Matán t'u'ngi ja Jacob. ¹⁶Jøts ja Jacob t'u'ngi ja José midi tñidø'øxy'ajtp ja María midi tyaagip ja nwindson'ajtim Jesús, ja Cristo midi yiknitsokp.

¹⁷ Makmajkts najtska'axits idø'øn ja tpaajty ku ja cho'onda'aky Abraham ñikøjxp jøts ja ttamigugøxi ja David. David ñikøjxpts jadu'uk cho'onda'aky jøts ja jaduk jade'en ñajtska'axidyøø kunim ja israelit jaa'y yikwaanøjkxtøø aguwan'i'ampy jam Babilonia. Winetnimts jadu'uk cho'ondaajky, ja'ats najtska'axidøø jaduk jadine'en ja makmajkts najtska'axi kunim kyaxi'jky ja Cristo ja yiknitsokpi.

Ku ja Jesucristo kyaxi'jky

¹⁸ Yide'en idø'øn y'ejxi tyiyi sa jaty yjajty kyubejty ku nwindsøn'ajtim Jesucristo ojts kyaxi'iky: Ja María midi tyaagip, ja' idø'øn wyinaty najts'awani'ejtnip jøts ja tmøøt'amajtskit ja José; nawyaaawajnidipnim ja wyinaty ku ja María jam tnikøjxp'ajtni ja mutsk, Dios idø'øn ja tuujnip jøts ja Espíritu Santo myøk'ajtin jade'en tyikmajada'aky. ¹⁹ Øy yikxonts ja José yjaa'y'aty midi idø'øn ñiyaa'y'ajtpy, ka'ap ja pøn sa tjadyimñøjmi jøts ja María kyayikpøky'ext; myajtstu'utwampy ja' jøts ja ka'ap pøn ttuknijawiwya'añ. ²⁰ Exam idø'øn ja wyinaty jade'en wyinmay ku ja ojts agumaa'y'ampy tyuk'ijxyi ja Dios y'ankilis jøts ja ojts ñii'mxyi: —José, metsxi mdeety'amøjip ja David, kidits mdsø'øgi, møøt amajtski yø María. Yikaxø'økwampy mutsku'nk tu'uk, Dios y'Espíritu Santo jade'en myøk'ajtin tyikwingaxø'økp. ²¹ Mixyu'nk ja yikaxø'kp, ja'ats meets ja xyøøw mbiktaajkip

JESÚS. Jade'en'ampy idø'øn ja jade'en txøøw'att ja'agøjxp ku ja pojkipitumbi jaa'y ja ttuknitso'ok'att ja pyøky.

²² Tyimyjajt tyimgyubajts idø'øn ja jade'en sa nwindsøn'ajtim Dios wyinaty tø tyikwa'añ ja kyugajpxy ku ja wyaañ:

²³ Jøtpyip tu'uk ja kiixye'dø'øxy
midi amaay tsinaapy,
yikaxø'økppts ja tu'uk
myajnkun'k,

Emanuel ja xyøøw'atp,
midi ayuujk pidsømp: Dios adøm
møøt.

²⁴ Xjats kuts ja José ojts ñiwijy, jøts idø'øn ja jade'en tpaduun sa Dios y'ankilis ja wyinaty tø y'ane'emyiyi, jøts ja ojts tniðø'øpxyiky ja María.

²⁵ Jøts idø'øn ja ka'ap jade'en tmøøtsøønininim sam amajtsk'ajtin ñaxy kunim ja tø'øxy tyikaxi'iky ja myijawyeenu'nk; jøts ja ojts txødijy JESÚS.

Ku ja wijyjaa'y ojts t'ats'ejxti ja maxu'nk Jesús

2 Jam ja Jesús ojts kye'exy Belén, jam kajpjtøp midi Judeit etjotp, ja Herodes idø'øn jam wyinaty windsøn'ajtp, ja' wyinaty tuki'iyi tnitanaapy ja naajx jøts ja kajp. Xjats jam Jerusalén yja'attøø winaagin wijyjaa'dyi midi tsoo'ndip xøøbidsimy, ² ja'ats jam ojts tyikniðøwidi, yide'en ja wyandøø: —¿Mā dø'øn ja tø kye'exy ja' pøn tniwindsøn'atp ja ya'it israelit jaa'y? Tøts øøts ja n'ejxpaajti ja myaadsa' mā øø tø ndsøøñ, ixyats øøts ja tø nnimiñ jøts øøts ja nwindsø'øgiwya'añ.

³Kuts ja windsøn Herodes ja ojts jade'en tñimadøy jøts ja tyatøjkiiyi ja jotmay, nayide'en niduki'iyi ja Jerusaléngit jaa'dyi. ⁴Winets ja windsøn Herodes tnankñamyujki niduki'iyi ja israelit teety windsøndøjkti jøts nayide'en pøn jaty tkajpxwejttip ja jaa'y, ja'ats idø'øn ja ojts ttiibyiky ma et idø'øn ja Cristo wyinaty kyaxø'økwa'añ.

⁵Xjats ja tñimaadyøø:

—Jam Judeit etjotp ma kajp jam txøøwi Belén; pø yide'enimxi ja Dios kyugajpxy jekyip tjaadyañ:

⁶Ja kajp midi yiktejp Belén, midi jam Judá etjotp, kidi tyimñugo kajpip yø' sam o midi kajp ma jaty jam yikutukti ja windsøndøjkti wine'enin yjam'atti jam Judá; jam ja kyaxø'økt tu'uk ja møj windsøn, midi øts nIsraelit kajp x'ejx'ejtip.

⁷Winets ja Herodes amaa'tsk twaadsøøy ja wijyjaa'dyi midi idø'øn jam wyinaty tø choondi xøøbidsimy, jøts ja ojts ttiibyiky juuni dø'øn ja wyinaty tø t'ejxpaatti ja maadsa'. ⁸Jøts ja ojts tkexy jøts ja ñøjkxtit jam Belén, yide'en ja tñimaay:

—Nøjkxti jam, øyim yikxonim idø'øn xyiknidøwidit ja mixyu'nk; kuts xpaattit, jatyits meets ja xnigajpxt jøts meets ja xukmado'ot, jøts øts ja nayide'en n'atswindsø'øgit.

⁹Kuts idø'øn ja windsøn Herodes ja jade'en ñimaajyidøø, xjats idø'øn ja wijyjaa'y choo'ndøø. Jøts ja maadsa' ja wyinyø'øyidi midi ja jam wyinaty tø t'ejxti ma dø'øn ja jam choo'ndi xøøbidsimy, yø'øpy

idø'øn ja' kunim ja yja'jty jam ma dø'øn ja mutsku'nk Jesús wyinaty, jamnimts ja yø'øy'amøjkiiyiñ.

¹⁰Ku dø'øn ja wijyjaa'y ja jade'en t'ejxti ja maadsa', xjats ja yjantyimxyondaktøø; ¹¹kuts ja tyøjkidøø jam tøjktotp, japt ja tpaattøø t'ejxtøø ja mutsku'nk jøts ku ja tyaak María ja jap møøt. Winets ñagyuxendyaajkidøø jøts ja twindsø'jkidøø ja mutsku'nk. Ojts ja tyikni'awa'atsti ja oori, ja poom, jøts ja pa'akxuu'kpi midi tyejtíp mirra. Jade'en ja tyikni'awa'atstøø, ja'ats ja ojts ttamay'atti, ja' ja ojts ttawindsø'øgidi. ¹²Kuts idø'øn ja wyinaty jade'en tø t'ukwindsø'øgidi, xjats ja yiktukmadoodøø agumaa'yjotpy jøts ku ja ka'ap nayide'en y'ukwimbejtnidit midi ja wyinaty tø tmendi, ma ja windsøn Herodes ja jam wyinaty tø t'ukpaatti. Xjats idø'øn ja wyimbejtnidøø, abikyuu' tpojktoø jøts ja ñøjkxnidi jam pyuxkøjxp kyajpkøjxp.

**Ku ja maxu'nk Jesús
ojts yikmigue'exy jøts
yikminijky jam Egipto**

¹³Tøts idø'øn ja wijyjaa'y jam wyinaty choondi, ku ja nwindsøn'ajtim ja y'ankilis ñanky'ejxøø jøts ja José ja agumaa'yjotpy ojts t'ixy, yide'en ankilis ja ñimaajyøø:

—Tsojk pidø'øk, møøt tsoon yø mutsk møøt yø tyaak jøts mgaknøjkxtit jam Egiptit etjotp, taa'nidi jam. Pøni wine'en jam mdaa'nidi øtsnim ja kø'øm nnigajpxp, ja'agøjxp ku Herodes yø t'ixa'awa'añ yø mutsk jøts yø tyik'ookwa'añ.

¹⁴Xjats ja José ojts pyidi'iky, jøts ja ojts koots tsa'angue'eky ja mutsku'nk, jøts ja tmøødiyøø ja tyaak jøts idø'on ja ojts tmøøtnijkyx jam Egipto. ¹⁵Jam ja chinaadyi jeky kunim ja Herodes yø'ljky. Jade'en'ampy idø'on ja jade'en tyimyajty ti mibaat ja Dios kyajpxy jadi'iini y'uknaxt pø patyxi wyinaty yide'en tø tyikwaañ ja kyugajpxy: "Egiptit etjotp øts ja n'U'nk nyiktsø'øn ku øts ja nwaadsøøy."

Ku ja Herodes tyikutuky jøts ja mutsk mixyuna'jk y'oo'køxtit

¹⁶Kuts ja Herodes tnija'wiyii'ñ jøts kudam ja wijyjaa'y ja wyinaty tø wyin'iiñiyi, xjats ja yjantyimy'ambijky; jøts ja ojts tni'ane'emy ku y'oo'køxtit ja mixyuna'jk. Majtsk jumøjtpibaat ja ojts tnankyik'øøgyiyi wine'enin ja mixyuna'jk jam wyinaty Belén, jøts nayi wine'en ja kajp jam tmiwingon'aty. Ja jumøjt idø'on ja pyayø'opy sa ja wijyjaa'y ja wyinaty tø tyukmadøyi. ¹⁷Ka'pxy idø'on ja jade'en yjajty sa ja kugajpxy Jeremías wyinaty ja nøky tø tja'ay ku ja wyaañ:

¹⁸Yikmadoop ayuujk jam Ramá, sam yjawí øy pøn ti tpaji'iy tpayax; ja tø'øxyøjk Raqueldam idø'on y'u'nk y'una'jk tpajiiipy tpayaxp jade'en, jøts ja ka'ap tkupiky jøts ja yikpa'ayo'ot, pø tøxi y'u'nk y'una'jk ja y'oo'køjxní.

¹⁹Xjats ku y'o'ljky ja Herodes, winets nay'agumaa'yjøtpy tja'wiyii'ñ ja José jøts ku t'ijxy tu'uk ja Dios y'ankilis jam Egiptit etjotp, jøts ja ñimaajyøø:

²⁰—Pidø'øk, jøts xmøødit yø mixyu'nk yø Jesús møøt yø tyaak, wimbejtnidi nøjknidi jam Israelit etjotp, tø ja y'oo'køjxnidi pøn jaty y'lijty tyik'ookwandip yø mutsku'nk.

²¹Winets ja José pyidi'ljky jøts ja tyiktsøø'ñ ja mutsku'nk. Ja Jesús idø'on yikwaaads'omp møøt ja tyaak jøts ja ojts ñøjkxti jam Israelit etjotp. ²²Kuts ja José tnija'wiyii'ñ jøts kudam ja Arquelao jam wyinaty wyindsøn'aty Judeit etjotp, ja tyety Herodes ja kyudanaapy ku dø'on ja wyinaty tø y'øøky, jøts ja José tsø'jkip ja', jade'ents ja jade'en'ampy kyanijky; tøts idø'on ja wyinaty yiktukmadoogojmi agumaa'y'ampy jøts ja ojts ñøjkxti jam Galileit etjotp. ²³Kuts idø'on ja jam yja'attøø, jøts ja ñøjkxti tsinaabyi ma kajp txøøwi Nazaret. Ka'pxy idø'on ja jade'en tyuujni yjajty sa Dios kyugajpxy wyinaty tø wya'andi jøts ku ja nwindsøn'ajtim Jesús jam kyugajpi Nazaret.

Ku ja Juan Bautista kya'amaay jam abak etjotp

3 Tøts ja tiempi wyinaty ñaxy jøts ja Juan Bautista midi yiknøbajtp, jam wya'kaxi'ljky Judeit y'abak'etjotp, jøts ja jam kyajpxwa'kxy, ²yide'en ja jam wya'añ:

—Jawidi mbøky, yiktigajtsti mdsinaa'yindi, ja wyingøñ ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy ja yjaa'y.

³Yø Juan idø'on ja' midi ja kugajpxy Isaías ñigajpx ku ja yide'en tjaadyaañ:

Yikmadoop ayuujk jam abak etjotp ku wya'añ møk'ampy:

“Awejxidi ja nwindson'ajtim
y'ixpøjkin;
yiktøwdi yiktuuda'akti
mwinmaa'n̄.”

⁴Kameeyi pøjk idø'on ja Juan jam wyinaty wyet'ajtpy, jøts jiyujk'ak tendsum'aty, ja mu' dø'on ja jam chu'chpy jøts jiyujk pa'ak ja tjii'kxy midi jam muum ujtsjotp, ja'ats idø'on ja jam n̄idsinaapy. ⁵Jøts idø'on ja jam øy pøn jaa'y n̄imiñiyi jøts ja tmadowdi sa wya'añ, mendip ja' pøn tsoo'ndip jam møj kajpkøjxp Jerusalén, nayide'en wine'enin jam pøngapøn chøønidi jam Judeit etjotp, midi tmiwingon'ajtp ja nøø midi txøøwip Jordán; ⁶kuts idø'on ja jaa'y ja pyøky tmayatsti, jøts ja Juan ja tyiknøbety ma ja Jordángit nøø jam.

⁷Jøts ku dø'on Juan ojts t'ixy jøts ku ja fariseotøjk may'ampy yjanchmendi nøbajtpi møøt ja saduceotøjkti, jøts ja tnimaay:
—iMee miku!! ¿Pøn mee tø mnii'mxyi jøts ku jade'en mgayiktabayø'odyit ja mbøky, jøts ku yø'øyi chøkyi ku meets ya nøbajtpi tø mmiñ? ⁸Yikxon idø'on mjaa'y'attit, wan idø'on tyik'ijxy jøts ku ja mdsinaa'yin tø xyiktigatsti, ⁹jøts kidi mee kø'øm mnawya'añidi namyikajxibim: “Tixi ka'ap ti chøkyi kumi ja Abraham adøm n'apteety'amøj'ajtyindip”; jøts ka'ats yjade'eni ti Dios kamajyip øy ja pøn ttukmigu'uk'att ja Abraham pøni pøn ja kø'øm y'a'ejxip. ¹⁰Jøts tsojk ja nøjkx yiktiidyuñ pøn jaty tkami'øy'ajtip ja Dios. ¹¹Tiy janch ixyam ndyimdyukmadowdi jøts ku øts yø'øyi tø nnimiñ jøts meets nøø nduktanøbattit. Jade'en'ampy

yiknijawit jøts ku mdsinaa'yindi tø xyiktigatsti; jats øts tu'uk ix'oojk xpamiñ pøn meets Espíritu Santo mduktatøkiyip jøts ja' tmime'ent ja tiidyu'unin. Møk'ampy kutujk ja tmimiñ, niyuuni øts ja møøt nganamyibaat'atiyit. ¹²Jade'en ja ttu'unt ja naxwiil'ñit jaa'y sam ariindøøm yikwigumyín, abiky ja tpiktaajkit ja y'ak jøts ja tni'tøty ja jøøn midi niyuuni kape'tsp, jøts ja ariinbajk abiky yikpøkjø'økt. Jade'ents idø'on ja jaa'y yiktu'undit sa pønjabøn tmi'øy'aty tkami'øy'aty ja Dios.

Ku ja Jesús nøbejty

¹³Xjats idø'on ja Jesús yjal'ty jam ma ja Jordánk nøø, jam ja chøøn Galileit etjotp jøts idø'on ja jam yjal'ty ma ja Juan wyinaty, ja' ja n̄inijkxpy jøts ja yiknøbatit. ¹⁴Ka'ap ja Juan ja twa'añ jøts ja tyiknøbatt, yide'en ja Jesús yiknimaay:

—¿Jawyeen me xtsøky jøts me nyiknøbatt? Pø metsxi dø'on ndiy xyiknøbatp.

¹⁵Yide'en ja Jesús y'adsøøy:
—Wan idø'on t'ukjaty; jade'en ne'egi ndyimdyøø'jint jøts ku ja'ayi nbadu'unint sa Dios Teety tyiy'ajtin wya'añ.

Kyupøjk idø'on ja Juan ja jade'en. ¹⁶Ja'ayi ja Jesús nøbejty, jøts ja pyidsiimy jam nøøjotp. Winets nay jaty adsu'jky y'awaajch ja tsajp, jøts ja ojts t'ejxpaatti ja Dios y'Espíritu Santo ku ja n̄igida'agyí sam tsapakin jøts ja tyakakpajti. ¹⁷Winets ja Dios Teety y'ayuujk yikmadøøy, yide'en ja jap tsajpjøtpy wya'añ:

—Ya'at øts idø'on n'U'nk'ajtpy,
yø' øts idø'on ndsøky'ajtpy,
njantayajotkujk'ajtpyts øts yø'.

Ku ja Jesús yikjot'amutsk'ejxwa'añ

4 Xjats ja Dios y'Espíritu Santo
ojts yiknijkxyi ja Jesús jam
abak etjotp, jøts miku' ja jam
yjet'ejxit.

²Wixijkxyøøw wixijxchuu' idø'on
ja jam y'ayuu'ajty, jøtsnim yuu
ja pyaajti. ³Winets miku' ja jam
ñimeejni jøts ja yikpøkyunwa'añi,
yide'en ja ojts ñi'imxyi:

—Pøni janch ku me
mjanchdiosu'ngi, yiktsapkaakyjat
yø tsaa.

⁴Xjats ja Jesús y'adsøøy:

—Yide'en Dios kyajpxy wya'añ:
“Kuuyi Dios kyajpxy myøji, kidi
ja'ajip naxwii'ñit jaa'y nugo
tyajujky'attip ti jaty yikjøø'kxp.”

⁵Winets miku' ja ojts yiknijkxyi
jam Jerusalén midi Dios
kyunuu'kxkyajp'ajtpy, jamts ja ojts
yikøxpetyi tsaptøjk kubajk ⁶jøts ja
ojts ñi'imxyi:

—Pøni janch Dios U'nk mets,
kajtswoon ya; pø nømpxi ja Dios
kyajpxy jøts ku:

Ja tnøjmit y'ankilis jøts me
myik'ejx'ett jøts ku me ka'ap
ti mjattit.

Jøts ku mets ja ankilis
mdsa'anjø'økit,
jøts mdeky tsaa kyakumit
kyayo'odsit.

⁷Xjats ja Jesús t'adsøøy jøts ja
tnimaay:

—Janch nayinømts Dios kyajpxy:
“Kidi mDios xjot'ixy.”

⁸Xjats ja miku' ja ojts
wyaanøjkxkojmiyi jam møj

kojpkøjxp, jøts ja jam tyuk'ejxøø
wine'en ja kajp naxwiiñ jøts ku
janchkumeeñ janchjotkujk; ⁹yide'en
ja ojts ñi'imxyi:

—Ngøyajkøjxp øts yø kajp
tuki'iyi jøts mets yø xja'bøkøxt,
pøni xwinguxanaapy øts, pøni
xwindsø'jkip øts.

¹⁰Winets ja Jesús wyaañ jøts ja
tnimaay:

—Miku', jiwaa'ak, kidi øts ya
xwin'ixy, pø yide'ents Dios kyajpxy
wya'añ: “Ja Dios Teety tu'ugyi
mwindsø'øgip, ja' mbadu'ump pøni
sa ja wya'añ.”

¹¹Xjanimts ja nwindson'ajtim Jesús
ja miku' myajstujtiyøø, jøts ja ankilis
ja ñimeejnøø, ja'ats ja ojts pyudøkiyi.

Ku ja Jesús tpadøjkiyi'ñ ja tyunk

¹²Kuts ja nwindson'ajtim Jesús
tnimadøøy jøts ku ja Juan jam
wyinaty puxøjkjotp, winets ja ojts
ñijkxy jam Galileit etjotp. ¹³Jøts
nika'ap ja tyaa'niyi'ñ jam Nazaret,
ne'egi ja ojts ñijkxy tsinaabyi ma
ja kajp jam mejy'am midi Zabolón
etjotp jøts Neftali etjotp, jam
idø'on ja ojts ñijkxy Capernaumit
kajpkøjxp. ¹⁴Ka'pxy idø'on ja
jade'en tyuujni yajti sa ja Dios
kyugajpxy Isaías wyinaty tø wya'añ
ku ja yide'en tjaadyaañ:

¹⁵Meets Zabolónit jaa'y, meets
Neftaliit jaa'y,
ma tuu' wingon ñaxy jam
mejy'am, midi yiknido'onip
xøøbidsimy ku nnøjkxint jam
Jordán.

Meets Galileit tsinaabyidi, pøn
ka'israelit jaa'dyi.

¹⁶Jade'en meets x'ejxpaattit midi
Dios Teety ñajtskajxip sam ja

jajin pøn wimbeets kugoots
 tyimy'ejtnidip,
 nisudso mgawinmaa'nbyaatti
 pøni sadam idø'øn ja Dios
 mdsøkyidi,
 tøts ja tyikujajtaagi
 tyikudøø'kxaagi pøn ja pyøky
 tmi'ookwanidip jadi'iñi,
 jøts tø ja Dios mduu'mø'øyidi
 sudso mnitso'ok'attit.

¹⁷ Kuts ja Jesús ja'ayi jam
 Capernaum kyajpkøjxp yja'aty,
 yide'en ja kyajpxwa'kxnibøjkiyiñ:
 —Jawidi mbøky, yiktigatsti
 mdsinaa'yindi, ja'agøjxp ku ja
 wyingøñ ja Dios kyutujk midi ja
 tyanihanaapy ja naxwii'ñit jaa'y.

**Ku ja Jesús twaadsøoy
 nimaktaxk ja ajkxmakpi**

¹⁸ Jam ja Jesús wyinaty ñaxy
 mejpya'am midi jam Galilea
 etjotp, ku ja t'ejxpaajty namajtsk
 ja jaa'y midi ttukmiga'ax'ajttip,
 tu'uk txøw'aty Simón, nayi
 yikxømmøopy ja Pedro, jøts
 jadu'uk Andrés. Ajkxmakk idø'øn
 ja tyunk'ajttip ixam ja wyinaty
 tyimñiwejtspatti ja tya'ajkxmajk.
¹⁹ Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja
 ñimaajydøø:
 —Mada'akti, møøt widettik øts
 jøts nduknijawidit sudso jaa'y ja
 nitso'ok'ajtin tpaatt.

²⁰ Jøts idø'øn ja nay jatyi
 tnajtswøjidøø ja tya'ajkxmajk jøts ja
 ojts tmøødidi.

²¹ Tø wyinaty waani yø'ødyi,
 jamts ja Jesús ojts t'ejxpatkojmi
 nayi namajtsk ja jaa'dyi midi
 tukjaa'dyi: tu'uk yJacob'aty jøts
 jadu'uk Juan txøøwi, ja Zebedeo
 dø'øn ja y'unajk. Jam ja wyinaty

møøt ja tyeety barkijotp, ja
 tya'ajkxmajk ja jam wyinaty
 y'adajkidip. Winets Jesús ja ojts
 yaajxiyidi, ²² jøts ja nay jatyi
 tmajstuttøø ja tyeety jam barkijotp,
 jøts idø'øn ja tmøødidøø ja Jesús.

Ku ja Jesús tyik'ixpijky ja mayjaa'y

²³ Øy ja Jesús øy madsoo
 tyimwyidity jam Galileit etjotp,
 ku ja øy magajp yja'aty jøts ja
 yik'ixpiky jam tsaptøjkjotp, jøts ja
 tkajpxwa'kxy ja Dios y'øgyajpxy
 midi ja tyanihanaapy ja yjaa'y, jøts
 ja øy pønjabøn tyiktsø'øky pøn jam
 tigati pa'am øøjkjip. ²⁴ Jøts ja Jesús
 yiknija'wiyiñ, ñija'wigyøjxtøø ja'
 pønity tsinaadyip jam Siria etjotp,
 ja'ats ojts ja pyamaa'y tyikmendi
 pøn jatyi jam o tigati pa'am øøjkidip
 ajnidip, jøts ñayikmemidi ja'
 pøn ja miku' tø tyatøkiyidi jøts
 pøn ja mø'ødyi pa'am øøjkidip,
 pøn køxujxtip pakxujxtip. Xjats
 idø'øn ja nwindson'ajtim Jesús
 ja tyiktsokijxy. ²⁵ Jøts idø'øn ja
 mayjaa'y jam jade'en yja'atti
 choondi pøn tso'ondip jam Galileit
 etjotp, jøts ja yikpawidity ja
 Jesús. Jam ja'adi pøn kugajp'ajttip
 ma jatyi ja kajp midi kyutujktaajk
 tjagyajtpit Decápolis jøts Jerusalén,
 jøts nayide'en pøn tso'ondip Judeit
 etjotp, jøts nayide'en jamidi pøn
 kugajp'ajttip jaduktamajñ'ampy ma
 ja Jordánit nøø tyañ.

**Ku ja Jesús ojts kya'amay
 jam kojpkøjxp**

5 Xjats ku ja Jesús ojts t'ixy
 ja mayjaa'y jam, winets
 ja ñijky kojpkøjxp jøts ja jam
 y'ixaajky, jamts pyabøjkpitøjk ja

ñachinaa'y'awidejtø, ²jøts ja ojtš
yide'en tyik'ixpøjktøki:

Ja' pøn nekim t'ejxtip

³—Tya'ø'y'ajtidip ja' Dios
kyunuu'kxin pøn ja y'amutsk'ajtin
yja'wip, ja'ats pyaattip ja Dios
kyutujk midi ja tyanitanaapy ja
yjaa'y.

⁴Tya'ø'y'ajtidip Dios kyunuu'kxin
ja'adi pøn jotmayaxtip pøn
jotmay'oo'ktip, ja' idø'øn Dios
ayo'ejxidip.

⁵Tya'ø'y'ajtidip ja'
Dios kyunuu'kxin pøn
myiduda'aky'ajttip ja y'awejx'ajtin,
ja'ats pyaattip ja øy'ajtin midi ja
Dios tø tni'adsowi.

⁶Nayide'ents ja tta'ø'y'ajtmidit
ja Dios kyunuu'kxin pøn
tjantyimtyojktip ja øy'ajtin
ja tiy'ajtin midi Dios yja'ajip,
pudøkiyidipts ja' jøts ja jade'en
ttu'undit sam idø'øn ja ttsokti.

⁷Ñayi tya'ø'y'ajtidip Dios
kyunuu'kxin ja'amidi pøn
t'ayo'ejxtip ja myigu'uk,
ayo'ejxidipts Dios ja nayide'endi.

⁸Tya'ø'y'ajtidip Dios kyunuu'kxin
ja'adi pøn ja yjanchja'win tu'ugyi
yik'ejttip, kuwanits ja Dios ja
tpaattit.

⁹Tya'ø'y'ajtidip Dios kyunuu'kxin
ja'adi pøn yikxon tkajpx'øyidip jøts
tsep tkananktyuñidi, ja'abi jaa'y
idø'øn Dios u'nk'atidip una'jk'atidip.

¹⁰Ñayi tya'ø'y'ajtidip Dios
kyunuu'kxin ja'amidi pøn
tku'ayo'ombaajtidip ja øy
chinaa'yin, jøts yikjemdundi
yiktedundi, ja'abits idø'øn
paat'ajtidip ja Dios kyutujk midi ja
tyanitanaapy ja yjaa'y.

¹¹Ñayi tya'ø'y'ajtidip Dios
kyunuu'kxin ja'amidi pøn
yikjemnimaadyip yiktenimaadyip
uk yikjemdundi yiktedundi,
yikniwambatti a'ø'y'ampy øts køjxp.
¹²Kidits xkumayjawidi, xonjaiti
jotkujk'atti meets, møj'ampy
meets ja nøjkx mwingaxø'jkxiyi
jap tsajpjøtpy, pø nayide'enxi ja
yikjemdundø yiktedundø pøn
jaty tø y'atstsøonidi y'atstanidi pøn
kugajpxy'ajtidip ja Dios.

**Ja' pøn jade'en naxwiiñ tundip sam
ja jaj tyuñin sam ja kaan tyuñin**

¹³Jade'en meets idø'øn sam kaan
tyuñin midi wa'ats midi naxwii'ñit
jaa'y yiktundip jøts chu'jch
kyawindigø'odyit. Nayide'en
idø'øn ndejint mdunkpaattit ku
mmigu'uk xukmado'odit ja Dios
yja' sudso'ampy y'anmija'win
kyawindigø'odyit. Kuts ka'ap
jade'en mdu'undit tø wyinaty
mbidsømdi ejxim ja kaanin midi
kawa'ats midi katump.

¹⁴Kuwanit myik'ejxtit
myiknijawidit nayide'en sami
kajp yik'ijxyin midi jam ejxin'am
midi jam kojpkøjxp. Jade'en
meets idø'øn ejxpajt mwa'andip
sam jaj yjajyin tyii'kxyin. ¹⁵Kidi
ja'apxi yø jaj tniðøbyøki jøts ja
yikpikta'akt kajuun patki'py, pø
ja'axi ja wya'ant jøts ja yikpikta'akt
jam ejxin'am ma ja tyikujajit
tyikudøø'kxit pøn jaty tsinaadyip
jam tøjkjotp. ¹⁶Nayide'ents meets
idø'ønmi, tuk'ejxti ja jaa'y ja
øy'ajtin ja xondaajkin jøts t'ejxtit
tnijawidit jøts kudam meets xuñ ja
tiy'ajtin, mjajotwamp tam meets,
myijawidipts kyunuu'kxyjawidipts

ja' ja Dios Teety midí mee
mnítanaajyíp o madsoo midí jap
tsajpjøtpy.

**Ku ja nwindson'ajtim Jesús tnigajpxy
sá tyu'unt ja Moisés kyutujk**

¹⁷'Kidi meets jade'en
mwinmaańídi jøts ku øts ja'
tø nnimiń jøts øts ja Moisés
kyutujk jøts øts ja Dios kyugajpxy
y'ixpøjkin nyikudigøjyidit; kidi
ja'apts ø tø nnimiń, ja'axi ø
nnimimpy jøts øts ja jade'en
yikxon njaaktyimńigajpxy sá jaty
ja tø wya'andi. ¹⁸Janch øts idø'on
nwa'ań, pøni wine'en iiy tyaa'ni
yø naajx yø tsajp, niwine'enints
ja kutujk kyagudigø'ty kunim ja
tuki'iyi ka'pxy jade'en tyimyjatt
pøni ti jaty idø'on tunipnim. ¹⁹Paty
ja ka'ap yikmøj'ext ku Dios kyutujk
ttanitanit ja yjaa'y pøni pøn yiin
waan tkayikmøjip ja Dios kyutujk,
kuts ja myigu'uk ja nayide'n
ttukpabiky sam ja kø'øm tpaduń
yiin waan, ja'ats idø'on ja Dios
kamøj'ejxip nayide'en. Pønts ka'pxy
tpadump jøts myigu'uk ja nayide'en
ttukpabiky, møj'ejxipts Dios ja'
ku kyutujk ja ttanitanit ja yjaa'y.
²⁰Paty mee ndukmadø, pøni ka' øy
yikxon mja'a'y'atti, pøni mduńdip
nayide'en sam yø fariseotøjkti sam
yø kajpxwejpitøjkti, nijuunits meets
Dios kyutujk jade'en xkapaajtiyidit
midí yjaa'y ja tyanitanaapy.

**Ku ja Jesús tnigajpxy sá kya'øyi
ja aki jøts ja jotma'jtin**

²¹'Tøxi xnimadowdi ku ja
n'apteety'amøj yiknimaadyøø:
"Kidi myikjaa'y'øøky, pøni pøn
yikjaa'y'oo'kp yiktiidyu'ump

ja'." ²²Yide'ents mee nnøjmi pøni
pøn ja myigu'uk tmi'ambøjkp,
nayi yiktiidyu'ump ja'. Uk jam
o pøn ja myigu'uk tjemnøjmi
ttenøjmi, tiidyunidipts ja' ja kutujk
adsinaabyidi ma ja kutujktaajk jam;
uk pøn tnimaapy ja myigu'uk jøts
ku ja myø'øty, paat'ajtip ja' jøts ja
y'ayo'ot ma jøøn jap ayodaajkjotpy.

²³'Paty pøni mbikta'akwandip
ja myøxy jam altajrwemp, kuts
jam mja'atti jøts winet xja'myatsti
jøts kudam ja mmigu'uk jap tu'uk
pøn mmidsep'ajtip, ²⁴jamyits ja
altajrwemp xmajtstu'uttit midí
myoxwandip, jøts ja jawyeen
x'atskajpx'øyidit møøt ja mmigu'uk.
Pøni ti dø'on mnadyami'ambøjkidip
jøts mnamyijotjimbetidit xem yam
møøt ja mmigu'uk, winetnimts
jadigojk mnøjkxt jam altajrwemp,
jøtsnim ja xyoxtit midí jam tø
x'ukyiknøjkxti.

²⁵'Ku pøn mni'øøniwya'ańídi
jøts ja myiknøjkxwa'ańídi jam
kudunk wyindum, namga'aním
jam myiknijkxyidi, tiku yikxon
xkakajpx'øyidi jøts ja møøt
mnamyijotjimbetidit jadigojk, jøts
kidi myiknijkxyidi jam windsøn
tiidyumbi wyindump. ¿Ja ti nø'ømp
ja windsøn jam? Pø mgøyakidipxi
ja jam jøts mee myikøyakt ma ja
tajk mayojr jamdi, ja'ats mee
myikpuxøjktøkiyip jøts mee
myiktsu'umt. ²⁶Øts idø'on wamp,
jøts ku jaanim mbidsø'ømdit ku
wyinaty tø ja multi xkubatkojxti.

**Ku ja Jesús tnigajpxy pøn
tø'øxy yaa'y nabyøjkxidip**

²⁷'Tø meets inet ja xnimadow
ku jekyip yide'en yjawa'andi:

“Kidi mmigu'uk ñiya'a'y ñidø'oxy xpøjkxiyi.” ²⁸ Yide'ents øts nwa'añ, pøn ja'ayi t'ejxkip ja tø'oxyøjk øy ja nugo y'am yjotp yjawinmay, pøkytumpts idø'on ja jade'en.

²⁹ Pøni ka'ap yø mween y'øyi ku yø mduktunk'atyí jøts myikpøkyunwa'añ, jade'en ne'egi mdyimdyø't jøts ku mnawyenjuudit, jøts jagam xpikta'akt ja mween; ne'egi øy'ajtp jade'en ku ja'ayi wyindigø'tyí midí myikpøkyunwajnip, jøts kidi amuum mwíndigøøgyixy, jøts kidi amuum mnijxxy jap ayodaajkjotpy. ³⁰ Uk nayide'ents mgø' myikpøkyunwa'añi, ne'egits xkajtspoott jøts køtuk mda'ant; ne'egi øy'ajtp jade'en ku ja'ayi wyindigø'tyí midí myikpøkyunwajnip, jøts kidi amuum mwíndigøøgyixy, jøts kidi amuum mnijxxy jap ayodaajkjotpy.

**Ku ja Jesús kyajpxwíjy sudso
ja amajtsk'ajtin ñaxy**

³¹ Nayi tø jekyip yiknigajpxy:

“Pøni pøn ñidø'oxy tmajtsu'tutwamp, tiy'ajtingøjxpts ja tminawya'kxit, kojpp tu'uk ja nøky.” ³² Yide'ents ø nwa'añ, ku pøn yaa'dyøjk ñidø'oxy tminawya'kxyi a'ø'y'ampy, ku ka'ap ja wyinaty ja wenk yaa'dyøjk tmøø'taty, møj tundigø'øyin ja tyumpy, jøts ja tø'oxy pyøkyuñ ku ja wenk yaa'dyøjk ja møøt y'amajtskimyi. Nayi pøky ja yaa'y nayide'en taja'jtíp pøni myøø't'amajtskip ja tø'oxyøjk ja' midí tø wyinaty yikmajtsu'tuty.

**Ku ja Jesús tnigajpxy ku ka'ap
Dios køjxp nugo ndaay'ajtint**

³³ Nayi tøts inet xnimadowdi ku ja mdeety'aptøjk jekyip

yiknimaadyi: “Pøni ti mni'adso'owíp Dios wyingujkp, kidits meets ja xka'ukyik'adujkni ja mgajpxy ja m'ayuujk.” ³⁴⁻³⁵ Øtsts wamp jøts pøni ti ja mmigu'uk mdamini'adso'owíp, ka'ap ja Dios nugo xyiktestigi'att. Ni xkakajpxpaattit ja tsajp jøts ja naajx, jabi Diosxi ja nayide'en yja'ajtpy; ni ja Jerusalén kajp xkakajpxpaattit, jabi nay ja Dios møj yikutujkpixi kyajp ja'. ³⁶ Uk kø'ombaatt mgubajk x'awanidi ku ja kyayikmibiky midí mjadukjanchjawíwyandíp o pøn, kidits jade'en nugo mwa'andi, kidi kø'ømixi meets mwaay mgubajk xyik'øyi, pø nay Dios ja jade'en kø'øm mmøøjyidíp. ³⁷ Ka'ap nugo ti xkajpxjimbettit xkajpx'adøjtít pøni ka'adam ja ka'pxy xnijawídi, jade'ents idø'on ja mik'u' ja tyunkjøøjp tyikyø'øy ku xkajpxyondi.

**Ku ja Jesús tnigajpxy sa pøn
ja pyøky ñanktyukubetyidi**

³⁸ Nayi tø net xnimadowdi ku ojts jekyip yide'en yiknigajpxy: “Jøts nayide'en pøngapøn ja myigu'uk tyik'ayo'ombaatt pøni ti ayo'on ja jade'en ttuñ, nayide'ents idø'on ja tyimyiktu'unt.” ³⁹ Yide'ents ø nwa'añ: Jøts kidi mee nayide'en xuñ sam ja ka'øyjaa'yindi; pøni mgojxíp mdse'jkíp, ja' øy ku xmaa'kxuktit. ⁴⁰ Kuts øy pøn mniwambatwa'añidi jøts adsepkøjxp myikpøjkxiwya'andi ja mnijan, mo'odits, jøts pøni yjaaktyimbyøkwampy ja yukwop, kidits ayuujk nugo xyikyondi, mo'odi. ⁴¹ Pøni myiktaguwa'anidíp jøts tsimy xpadsø'ømdit, jøts ja jam

xyikja'attit pøni ma tø t'aejxidi, mjaaktyimdyuujnidipts ja may'ajt ja' jøts ja jawaani jagam xyikja'jtidit. ⁴²Pøni myik'amidoodip øy ti, mo'odits, kidi meets ja kamø'øyin x'ixy; nayide'en pøni pøn anuu'kxy øy ti m'amidojidip, kidi mee tø mwa'akjimbejtne jøts mmigu'uk møj may x'adsowdi.

Sudso yikminamyayit ja midseptøjk

⁴³Nayi tø xnimadowdi ku jekyip yide'en yiknigajpxy: "Ja' møøt mnamyayit pøn møøt mnamyigu'ukwa'añi, jøts ja kawin'ijxyim xjawit pøn møøt mnamyidsep'aty." ⁴⁴Yide'en ø nwa'añ: Jøts xtsoktit xmiyujy'attit ja mmidseptøjk, ødyejti ja' pøn mga'ødyejiyidip, pudøki ja mmigu'uk pøn mjami'ajkidip mjami jotma'jtidip, ku'amidowidi meets ja' pøn mjemnimaaajyidip mdenimaajyidip, pøn mjemduujnidip mdeduujnidip. ⁴⁵Jade'en'ampy meets ja Dios Teety tsajpjotpit mja'bøkidit jøts ja m'u'nk'atidit; pø tum ja'axi tyikni'amp tyiknijajp ja øyjaa'y ja ka'øyjaa'y, uk ku tyu'uy ja'ats ja nøø tuu tkajxp. ⁴⁶Kuts meets ja'ayi møøt mnamyayi pøn mee mmiyujy'ajtip, ÷tits ja jade'en ñiwaya'ant, ti may'ajt meets ja jade'en myiktagumøyip? Pøn ja jade'en tkajajtp, yikugubajtpi paat ja jade'en ttuñ. ⁴⁷Uk xkajxpoo'kxtits ja'ayi pøn jaty mmigu'uk'ajtip pøn tu'ugyi ja mdsinaa'yin møøt ñabyaadyi, ÷ti øy'ajtin meets idø'on jade'en mdumpy? Ti pøn ja jade'en tkajajtp, pø nayide'enxi ja y'adø'øtsti pøn

Dios tkajanchja'widip. ⁴⁸Yikxonts mjaa'y'attit øy wa'ats, nayide'en sam ja mgunuu'kxyeety mididi jap tsajpjøtpy.

Ku ja Jesús tnanky'ixpiky ja ødyu'unin

6 'Øyim x'ejxtit, jøts kidi mdsinaa'yin nugo xa'ødyøki ñadyijyi ja mmigu'uk xuk'ejxti øy paat. Pøni m'adø'øtswandipts jade'en, niwine'enints meets Dios Teety may'ajtin ja mgadagumøyidit ja' mididi jap tsajpjøtpy. ²Paty ku xpudøkidit øy pøn ayoobi jaa'y, kidits meets ja niduki'iyi jaa'y xamimadyakixy, kidi mee nayide'en m'adøtsni sam ja jaa'dyi mididi jam tsajptøjkjotp, mididi jam nøø'am tuu'am win'øø'ndip. Jade'en'ampy idø'on ja jade'en y'adø'øtsti jøts ja kajxa'aky pyidsø'ømdit, jade'enñits myay'ajtin ja tpokti. ³Jøts ku xmo'ot øy ti ja ayoobi jaa'y, tunts idø'on jade'en jøts kidibaat ja xuknijawi pøn me mjadyimyjamøjmigu'uk'ajtpy, ⁴ne'egi øy ku ka' pøn xuknijawit ku jade'en xu'unt. Jøts ja Dios Teety wa'ats ja t'ixy ti jaty me mdumpy øy ja pøn xjagaduknijawi, mbaajtipts mets ja myay'ajtin ja'.

Ku ja Jesús tnanky'ixpiky ja Dios'ajot'ajtin

⁵Jøts ku mdsapkajpxtit, kidi jade'en xundi sam ja jaa'y mididi win'øø'ndip, ja' mididi tsajtkip jøts ja tani Dios'ajot'attit jap tsajtkajpjøtpy, uk ma jaa'y y'ejxidit jøts ja jade'en yikajxa'aktit. Jade'enñits ja kø'øm ñadyukpikyidi ja myay'ajtindi. ⁶Kuts ja Dios x'ajot'attit, tøkidi

mdøjkjōtpy, agø'ōdi ja mdøjk jōts xminuu'kxā'aktit anadyu'uk'ampy ja mDios Teety, pø ixajpxi ja nayide'en jōts y'ijxpy ja' ti jaty mee mdumpy, øy meets ja pøn xjagaduknijawi.

⁷Jōts ku dø'øn jade'en ja Dios x'ajot'attit, kidi ja xkajpxjimbetti xkajpx'adøjti midit tø xja'ukajpxti, kidi jade'en m'adøtsnidi sam ja jaa'dyi pøn Dios tkanija'widip, pøn winmaadyip ku ja y'øømayidit kyajpxmayidit winets Dios ja myadowidit. ⁸Kidits meets nayide'en m'adi'ich sam ja y'adø'øtstin; pø wā'atsxi Dios Teety ja ne'egi tnijawi pøni ti meets idø'øn mga'ejtxip, pøni ti meets idø'øn mdsøjkpy, wā'ats ja tnija'wiñi yam meets ja xka'amidøynim. ⁹Paty idø'øn yide'en ja Dios x'ajot'atti:

Dios Teety tsajpjōtpit,
kuuyi mets jadu'uk øy wā'ats.

¹⁰Øyts ku xmimiñ ja mgutujk midit mdanitanaapy ja mjaa'y. Yikjatts yā naxwiññ nayide'en kø'ømdsojkingøjxp pøni sa xamidsøky nayide'en sam jap xuiñ tsajpjōtpy.

¹¹Møøkyts øøts icyam ja ngaajyik n'uujkik midit øøts xka'ejtxip.

¹²Maa'kxik øøts ja nga'øy'ajtin ti jaty øø tø nduñ, kumi tø øøts nayide'en nmaa'kxuky pøn øøts xjemdump xedump.

¹³Agidyujk øøts axajtujk øøts, kidi øøts xmajst'uty jōts kidi myajada'aky ja miku' yja'.

Pø metsxi ja' mgutujk midit ja mjaa'y mdanitanaapy, mets amuum møk'ajtin, jōts ja øy'ajtin xondaajkin midit

xemikøjxp. Jade'en idø'øn ja yjatt.

¹⁴Pøni mmaa'kxuktip ja jaa'y pøn mjemduujnidip mdeduujnidip, nayide'ents meets ja Dios Teety mmaa'kxukidit pøn jap tsajpjōtpy; ¹⁵kuts pøn xkamaa'kxuktit, ka'ats meets ja Dios Teety mbojkipimaa'kxidit.

Ku ja Jesús tnigajpxy ja amaay'ajtin

¹⁶Jōts ku m'amaay'attit ku ø xkagugayidit xkagu'uugidit, kidi meets jotmay'øøgyim x'ejxnidi, kidi meets ja jade'en xyiknigaxi'iky sam y'adø'øtsti ja win'øø'mbi jaa'dyi; jade'en'ampy ja jade'en ttundi jōts ja ttuk'ejxti øy pøn jaa'y ku ja jade'en y'amaay'atti. Jade'eñi ja tpaatti ja may'ajtin jōts ja ka'ap Dios yja' tpaajtidi. ¹⁷Kuts mee m'amaay'att, nawyoogi nagyaa'xi, puj mween m'aaw, ¹⁸jōts ja jaa'y kidi tnijawidi jōts kudam me m'amaay'aty. Ja Dios Teety ja tu'ugyi tnija'wip, pø ixajpxi mets ja møøt. Øy mets ti xuiñ xkajpxy, ñija'wipts ja wā'ats; nay ja'ats mets ja may'ajtin mmo'ojip.

**Ja kunuu'kxy jujky'ajtin
midit jap tsajpjōtpy**

¹⁹Kidi meñ kidi pikta'aky yā naxwiñ nugo x'abøjktøkidi mā ja'ambi jøø'kxpi tyikudigøy ja pikta'aky, jōts mā maa'tspi kadye'ebyi tyøkidi jōts ja tuki'iyi tyikpidsømguixy ja pikta'aky. ²⁰Ne'egi øbyidsø'ømp jade'en ku xjøp'ijxy'attit jōts xpaattit ja jujky'ajtin midit jap tsajpjōtpy, midit ka'ap mwindigø'xiyidip. ²¹Pøni mā xnajtsjawidi xpaatwā'andi

ja jujky'ajtin, nay japts meets ja mwinmaa'n y'ity.

Ja oy jaj midi ja jaa'y tyikja'gyukip

²²Xjats ja Jesús yjaakwaañ:
—Jade'en idø'on yø mween
n'ukpiktaajkint sam ja jajin, yø'øts
tyikujajtaajkip tyikudøø'kxaajkip
amuum ja mne'kx mgojpk; kuts
ja mween y'øy'aty, nayide'ents ja
amuum tjagyepy ja ne'kx ja kojpk,
ka'ap ja ttuktuñ ja kya'øybi; ²³kuts
ja mween kya'øyi, nayide'ents
ja tyikjaty ja ne'kx ja kojpk sam
pøn kube'ets kugoots y'ity. Pøni
jamts ja jaj xmøødi jøts kuts ja
xjaaktyimyik'ookni ku ja jade'en
yjaaktyimyajtni sam kyoots'ityin,
ljaaktyimyjinajxpts ja' yam ja tø
yjakoodsimyi!

**Ku ka' tuk'ojkyi majtskjøøjp
n'ajot'ajtin jade'en ja Dios
jøts jade'en ja meeñ**

²⁴'Ka' pøn tumbi namajtsk
wyindsøn tmiduñ, ku ja jade'en
ttu'unt, tu'ukts ja pyidsø'ømt pøn
ja wyinjawip, jøts ja yjadu'ukpi ja
tkawinjawit, tu'uk ja t'ømyidu'unt
jøts ja yjadu'ukpi ja tka'ømyidu'unt.
Paty nayide'en ka' pyaat'aty jøts
nmidu'unin ja meeñ ix Yadams Dios
njamidu'unma'andi, tu'ugyi Dios
n'ajot'ajtin.

**Ku ja Dios t'ejx'ity pøn jaty
ja y'u'ngip y'unaj'kip**

²⁵'Ja'agøjxp øts idø'on nwa'añ,
jøts kidi xjotmay'atti pøni ti
dø'on mga'adyip m'uuktip, pøni ti
dø'on mdajuky'attip, ni ja mwet
mnaamy xkajotmay'attit ti dø'on
mnadyaxoxidip. ¿Ti jade'en ja

jujky'ajtin yikpaaty sami kaaky
jii'kxyin? Pø ka'axi. ¿Jøts ja wet
naamy mibaat ja t'uk'amibaat
nayide'en pøni sa dø'on ja ne'kx ja
kojpk yikmøøt'aty? ²⁶Ejxti yø joon,
ejxti yø jiyujk midi kakwidejttip
jam tsajpwemp, ka'axi yø ñe'epti
kyojti, ka'axi pyikta'aky yø
tyikpidø'økti, ka'axi pyikta'aky
yø tpøkjø'økti jøts tpikta'aktit jap
tsa'jxjøtpy; øy yø jade'en yjagatundi,
yikmøødyipts yjii'kxy yø', ja' yø
tmøøpy pøn mee m'ajot'ajttip, ja
Dios Teety pøn jap tsajpjøtpy. iTits
mee mdsow sa ja jiyujk jade'en ja
yja' yikmo'odi! ²⁷¿Pøn kø'ømdsøky
tyimy'uknankyojnip jagujkp
metrin, øy ja mabaat jade'en
tjadyimyjatsøky?

²⁸'¿Jøts tiku xjotmay'atti ja
wet ja xox? Ejxti yø ujts ejxti
yø pijy midi yomp aayjøøjtjy
ujtsjøøjtjy, ka'axi yø pyeetti
kyojti, ka'axi yø ti ttundi; ²⁹jøts
øts idø'on yam wamp, jøts ku
ni ja rey Salomón jade'en ojts
kyanadyaxøxyi ja xyox ti jaty ja
jam wyinaty myøøt'ajtpy, sam yø
ujts sam yø pijy tmidsujkaxi'iky
ja xyox. ³⁰Pøni xyøjxpy tamts
Dios jade'en ja ujts midi ja ixyam
yomp ja aayjøøjtjy ja ujtsjøøjtjy, øy
ja jabom wixøjpk yjayiknitsaañit,
itits mee mdsow sa ja ujts sa
ja pijy jade'en yjaakyikxøxy,
meets kaja'gyukibidi meets
ka'ajot'ajtpidi! ³¹Paty kidi mmaydi
mdajti, jøts kidi mwa'andi: “¿Ti
dø'on ngaa'yim njøø'kxim?
uk ¿ti dø'on n'uujkim? uk ¿ti
dø'on nwet'ajtim nnaamy'ajtim?”
³²Tum yø yjade'emb i pikta'aky
pyawinmaadyip ja jaa'y pøn Dios

yja' tkaja'gyukiyidip; meetsts mjagyajpjp ja Dios Teety midu jap tsajpjøtpty, ja' ja tñija'wip põni ti mee mga'ejtxip. ³³Ja'ats meets jawyeen mjotmay'atp sa xpaattit ja Dios kyutujk midu ja tyanitanaapy yjaa'y, jøts nayide'en ja y'ø'yajtin chuj'ajtin midu yja'ajtpy, mbaatpts meets ja yjade'embu piktā'aky tuki'iyi. ³⁴Paty kidi nugu xjotmay'atti põni ti me'emp kida'akp jabom wixøjpk, jabi kø'ømxi ja ñanky'ejxit ñankñijawiyit ja jabomit'ajtin.

Kidi põn o ti xawindsø'ødyi

7 'Kidi põn nugu o ti xapøky'ejxti, jøts Dios nayide'en mgapøky'ejxidit. ²Nayide'en meets Dios ja mdagubatiyit põni sa meets ja mmigu'uk xuñ, nay ja'ats ja yik'awetsp. ³¿Sudso dø'øn ja mmigu'uk pyøky x'ejxpaajtiyi, jøts ja mja' ne'egi xka'ixy kudam ja jawaani møj? ⁴Jøts, ¿sudsots mets idø'øn namyikajxibim xkajpx'øyiwyā'āñ yam mets ja mdsinaa'yin øy xkayikyø'ø? ⁵iMeets win'øø'mbi ataadyi! yik'øyidi jawyeen ja mga'øchinaa'yindi, winetnimts ja mmigu'uk chinaa'yin xkajpx'øyiyidit.

⁶Jøts kidi nugu ajāwi øy põn xmo'odi midu ja Dios yja'ajjp, kidi jade'en xundi sam uk'otigati nugu ajāwi yikmø'ø, ku ja nay ja'ayi m'uktanibidø'jkniyidit, jøts tsojk tatsu'utsa'am m'ukyik'ejxnidit. Jøts kidi nugu ajāwi xukmadowdi Dios kyajpxy põn tkaja'gyukidip, ku ja nugu t'uk'amnixeknidi

t'uktsaachnixeknidi, taxi'iky nugu tjāwidi.

Amidowdi pøktowdi, ixa'adi kugajpxidi øy mā

⁷Amidowdi pøktowdi, jøts Dios mmo'ojidit; ixa'adi põni ti mga'ejtxidip, mdukpaadipts meets Dios ja'; uk ku mgugajpxidit muum, yik'awa'atspts øy põn ja tøjka'aw. ⁸Ti ja kidyimy'ukyikmøøpy põn t'amidoop põn tpøktsoop, pyajtpy ja' põn tigati t'ixaapy; uk ku põn kyajpxwidity kyugajpxi, øy muum yik'awajtsxiyipts ja tøjka'aw ja øy põn.

⁹¿Ti wan meets ja ndejin winaagin põn y'u'nk y'unajk tmøøpy tsaā ku ja t'amidøy tsapkaaky? ¹⁰¿Uk tmø'ø y tsaā'ñ ku ja t'amidøy ajkx tsa'ay? ¹¹Øyts mee mābaat mjagatyimy'øyyaa'y'atti, mjajtipts ku xmo'odit m'u'nk m'unajk midu øy tsuj pidsømp, itits Dios tyungip pø tsajpjøtptyxi ja', myo'opts ja' ja øy'ajtin ja tsuj'ajtin põni põn ja amido'oxiyip!

¹²Jade'en idø'øn xun'ettit, meets idø'øn ja mmigu'uk mwindsø'øgip sam meets ja kø'øm xjatsøky ja nawyindsø'øgi; kumi yø' idø'øn ja Moisés kyutujk ñi'ane'empy, jøts nayide'en wya'āñ ja kugajpxtyøjk ja ñøktyi.

Ja mutsk tøjka'aw

¹³Jap idø'øn mdøkidit mā ja tøjka'aw kadanaxyim midu mutsk midu xu'uts. Møj ñidøjk'aaw ja', møj ñiduu' ja' midu nøjkxp jap ayodaajkjøtpty manim idø'øn tuki'iyi wyindigøøgyixy, may ja' põn jap tøjkidip; ¹⁴jøts ja tøjka'aw,

jòts ja tuu' midi nõjkxp jap ma tsinaa'yin xemikøjxp nbaajtindit, mutsk ja' xu'uts ja', niwaani ja iidiy pøn idø'øn ja tøjkidip.

**Pøni sà wyimbidsimy øy
ti, ja'ats tyikwingaxø'kp
pøni sà ti y'øyi kya'øyi**

¹⁵ Øyim mnay'ejx'etidit, øyim x'ejxtit ja jaa'y pøn win'øø'ndip, ñadyijyiwya'andi jòts ku Dios yja' ja tkajpxidi. Ñadyijyi ja mninijkxyidi amyujy tsaachuyujy, ja' y'aawidip yjojtidip ja kubety'ajtin, ja' wyinmaa'ñ'ajttip ja kya'øyi. ¹⁶ Ja' meets ja mda'ejxkap pøni ti jaty tyundip, pøni sà jaty y'adø'tsti; ka'axi uvi tsa'am yikwiduky jam kujp kipkyøjxp, ni iigi tsa'am kyawinaky jam kujp'aagyipkyøjxp. ¹⁷ Paty idø'øn ja kipy midi øy, pøni øgyipy ja', nayide'ents tyøøm ja øy tyikpidsimy; midi'its ka'øy, nayide'ents tyøøm ja tyikwingaxi'iky ka'øy. ¹⁸ Ka'ap ja øgyipy tyøøm tyikwimbidsimy ka'øy, ni ja ka'øgyipy ka' tyøøm tyikwingaxø'økmi janch øy. ¹⁹ Ja kipy midi jaty ja tyøøm ka'øy, jòts kumi nayide'en idø'øn ja kipy kya'øyi, yikpootp ja' jòts ja ñitø'øty jap jønjøtpy. ²⁰ Jade'en meets idø'øn ja jaa'y x'ejxkapt, ja' ja tnigajpxp pøni ti jaty tyundip pøni sà jaty y'adø'tsti.

**Ku ka'ap pøn nugo ajawi
tyøkit mā Dios ja kyutujk ja
naḡwii'ñit jaa'y ttanitani**

²¹ Pøni pøn jaty øts jade'en nugo xkajpxpatp, jòts nika'ap ja Dios Teety yja' tpaduujniyidi, ja'ats ka' tpaatti ja Dios kyutujk. ²² Ku tpaatt

ja'abi tiempi, ku yja'att ja xøøw jumøjt, may øts ja jaa'y xnøjmidit: “Windsøn'ajtim, windsøn'ajtim, ja'ats øøts tø ngajpxwa'kxy mets ja mja', mets køjxp øøts ja jade'en tø nduñ ku øøts ja miku' tø ngajpxpidsimy jòts øøts jaa'y ja ndukmajtstu'uty, jòts ku øøts ja milagri nayide'en may'ojk tø nduñ.” ²³ Kuts ja jaa'y jade'en xnøjmit, winets n'adsø't: “Ka'axi mee mā møøt nnay'ijxy'aty, jiwa'akti ya kidi øts ya xwin'ejxti, ku meets kawine'en tø mgawindiy'aty jòts xundi ja kya'øyi.”

Majtsk jøøjp ja pøch kyojpk

²⁴ Pøn ø xmimadoop jòts jade'en ttuñ sà nwa'añ, jade'en idø'øn ja' sam ja jaa'y midi wijy midi tyøjk tkojp tsaagøjxp, tum tsaā ja amuum tyukojkp'ajtpy. ²⁵ Kuts ja tuu myiñ, jòts ja nøgom pyidi'jky, amuum ja nøø'aaw nøøjoojt kyombejty, jòts ja poj jadi'iñi tyikpojwimbetwani ja tøj; jòts ja nigidi kyidaay, kumi tum tsaā ja jap wyinaty amuum kyojpk'ajtpy. ²⁶ Pønts ø xkamimadoop ku ka'ap jade'en ttuñ sà nwa'añ, jade'en idø'øn ja' sam ja jaa'y midi tkaja'gyukip o ti, midi ja tyøjk ojts tkøjy jam pu'jotp. ²⁷ Ku ja tuu ojts myiñ, jòts ja nøø'aaw nøøjoojt kyøømy, jòts ja poj jadi'iñi tyikpojwimbetjni ja tøj, ojts ja tøj kyiday. iAdsø'jkibim ja ojts yjanchkujeti!

²⁸ Ku dø'øn ja nwindsøn'ajtim Jesús kyajpx'abajtyii'ñ jòts ja jaa'y janchñigyumaap tja'widøø ja ixpøjkin; ²⁹ pø jade'enxi ja yik'ixpikyidi sam o pøn møk'ampy kutujk tjagyepy, ka'ap

ja jade'en yik'ixpikyidi sam ja kajpxwejpitøjkti.

**Ku ja Jesús tyiktsøøjky
ja jaa'y pyu'uts**

8 Ku Jesús chøø'ñ jam kojpkøjxp jøts kyidaajky, may jaa'y ja ojts pyadsøøñi. ²Xjats jaa'y ja ojts tu'uk wingon ñinijxxyi, møj pu'uts pa'am ja pøjkíp, ja'ats idø'on jam ojts ñagyuxendya'agyi jam nwindson'ajtim Jesús wyingujkp, jøts ja tnimaay:

—Teety, mmøøt'ajtpy ja møk'ajtin jøts xyiktso'okt, yiktsokts øts mdsojk'ajtingøjxp.

³Xjats ja ojts ja'ayi tkønixajy, yide'en ja tnimaay:

—Ndsøky'ajtpy øts jøts mdso'okt. Tsokni.

Ja'ayi ja jade'en wyaañ, jøts ja pu'uts pøjkíbi jatyí ñajxy ja pya'am, jatyí tyaagyijxy ja pyu'uts. ⁴Jøts nwindson'ajtim ja ojts ñi'i'mxyi:

—Øyim x'ext, kidi pøn xukmadø; øy ja'ayi xninøjkxt ja teety ja', ja'ayi m'atspaatp jøts ja myøxy ja'ayi xpikta'akt midi ja Moisés ojts tni'ane'emy, jøts ja jaa'y t'ejxtit jøts ku tø mdsø'øky.

**Ku ja Jesús tyiktsøøjky ja
romanit soldadi tyumbi**

⁵Xjats ku ja Jesús kyajtpøjkíyí'ñ ma ja kajp jam txøøwi Capernaum, jamts ja tu'uk ñimejni ja romanit jaa'y midi wyinaty tniwindsøn'ajtp nidukpiky ja soldadidi, ja'ats ja møk'ampy nimaajyøø, ⁶yide'en ja wyaañ:

—Teety, ixajp øts tu'uk ndumbi pa'am tmigo'kni ndøjkjøtpy, jadi'iñi tø myujkni xyujxni, yjanchkupijky idø'on ja jap ja jajyi tøøyi.

⁷Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Øy øts ja n'atsyiktso'okt.

⁸Jøts ja jaa'y yide'en y'adsowimbijty midi idø'on twindsøn'ajtp nidukpiky ja soldadidi:

—Teety, ka'ap ø xpaat'aty jøts mets mdøkit ndøjkjøtpy; ana'am ja'ayi jøts cho'okt øts ja ndumbi.

⁹Nayide'en øts ane'emy n'ity, nay jats øts ndumbimi midi ø n'ana'amp. Ku øts nidu'ugin nnøjmidi, nøjxx, nøjkpts ja jatyí; uk nnøjmits øts jadu'uk jøts mye'ent, mempts ja jatyí; uk nduktunwa'añ øts ja ndumbi øy ti pøn øts jadi'iñi ñiyiktumpy ndøjkjøtpy, tyumpts ja' pøni sa øts ja n'ane'emy.

¹⁰Xjats ku Jesús ja jade'en tmadøø, ñigyumaap ja tja'wiyí'ñ, jøts ja tnimaay pøn jaty ja jam wyinaty payø'øyyip:

—Janch øts idø'on nwa'añ, ni Israelit jaa'y øts ya ma jade'en ngapaadynim sam ya'at jaa'y tmøødin ja janchja'win møk'ampy.

¹¹Øts idø'on wamp jøts ku may nayjade'embí jaa'y øy madsoo choondit, jøts møøt jujky'ajtpi y'ixa'aktit ja Abraham, ja Isaac jøts ja Jacob; yik'ejxti jap ma Dios kyutujk ttanitani ja yjaa'y; ¹²jøts pøn japaat'ajtidip jøts ja yjap'attit ma Dios kyutujk ttanitani ja yjaa'y, yikajxpidsø'ømdipts ja jap jøts ñøjkxtit ma kube'ets kugoots, jøts ja jap chabaawidettit y'amdøtskaattit chaachtøtskaattit.

¹³Jøts idø'on ja nwindson'ajtim Jesús tnimaay ja jaa'y midi tniwindsøn'ajtp tukpiky ja soldadidi:

—Nøjxkni mdøjkwindum, jøts sa tø xjanchjawí yiktu'umpts ja jade'en.

Jøts ja tumbi nay jatyi myøkpíjky.

**Ku ja Jesús tyiktsøøjky
ja Pedro tyaakmø'jt**

¹⁴Wínets ja Jesús ojts ñíjky Pedro tyøjkwindum, jøts ja jam ojts tpaajti ja tyaakmø'jt, jøts kudam ja møk jømba'am ja jam tmigo'kni. ¹⁵Ojts ja tnixaji kyø'køjxp, jøts jømba'am ja ojts jatyi ñíwa'achiyi; ojts ja jatyi wya'kuki jøts ja nay jatyi wyíndsø'jkidyøjkíyidøø.

**Ku ja Jesús tyiktsøøjky
ja maabyamaa'y**

¹⁶Xjats ku kyoodsiyii'ñ, jøts ja nwíndsøn'ajtim Jesús may'ampy ja jaa'y yiktanímíiñ midi ja míku' wyínaty tø tyatøkiyidi; jøts ja ojts ja'ayi tuk'aawyí tmígajpxy, ja'ayits ja tyuktapidsøøm ja maamyíku' jøts ja tyíkmøkpkøjkíjxy níduki'iyi ja pamaa'y. ¹⁷Jade'en'ampy idø'on ja jade'en yjajty, jøts idø'on ja jade'en tyímyjaty sa wyínaty tø tnígajpxy ja kugajpxy Isaías, ku ja yide'en wyaañ: “Ja' tuki'iyi tmidanaagyøjxp adøm n'ayo'on, nay ja' tmidanaapy adøm ja nbøjkin n'aa'nin.”

**Ja jaa'y midi wyínaty
tpawídetwamp ja Jesús**

¹⁸Xjats ku ja nwíndsøn'ajtim Jesús ojts t'ixy ku mayjaa'y ja yjanchtamujkíniyi, wínets ja ojts wya'añ jøts ttanaxtit ja nøø jøts ñøjkxtit jam jaduktamajñ. ¹⁹Wínets tu'uk ja kajpxwejpí myíiñ ma ja Jesús jam wyínaty, jøts ja Jesús ojts yíknøjmi:

—Wíndsøn, tsoomp øts, nbanøjxkp mets øy madsoo pøni ma me mníjky.

²⁰Jøts ja nwíndsøn'ajtim Jesús y'adsøø, yide'en ja wyaañ:

—Ne'egi jaa ja waajx yjut, ne'egi jaa ja joon pya'an; øtsts, niti ø xka'ejtxi øyik øts idø'on ma n'øøni'int.

²¹Xjats ja jaa'y jadu'uk wyami midi ja wyínaty pyabøjkpí'ajtpy, yide'en ja ñímaajyøø:

—Wíndsøn'ajtim, tníjky øts jawyeen ja ndeety t'atsyíknaxøki.

²²Wínets ja Jesús y'adsøø jøts ja wyaañ:

—Møødik øts, majtstu'tut yø oo'kpi, wan ja tyíkpíðø'økti ja myi'oo'kpi pøn y'anmíja'win jajujkyi tø tyik'oo'knídi.

**Ku ja Jesús tyíknajxy ja møk poj
jøts ku ja tyík'amøkiyíi'ñ ja mejy**

²³Jøts ja nwíndsøn'ajtim Jesús tyøjkiñaa jam barkíjotp møøt ja pyabøjkpítøjk. ²⁴Wínets ja poj møk'ampy yjantyímyíiñ jam mejyotp, jadi'iñi ja nøø yjanchtojmjø'kni jøts jap barkíjotpy yjanch'ayø'øyini. Maapts ja nwíndsøn'ajtim Jesús wyínaty. ²⁵Wínets pyabøjkpítøjk ja ojts yuxyíyi, yide'en ja ojts ñíi'mxyíyi:

—iWíndsøn'ajtim, ejx øø nnøøjøø'kxni, yíknítsok øøts! iPø nøðøjkíy'adøjtsnampts!

²⁶Jøts ja t'adsøø yide'en: —¿Ti mdsø'jkíðip ku mdsø'øgídi? iJanch yíi'nim meets ja janchja'win xmøø'taty!

Xjats ja tyanaagyukíyíi'ñ, jøts ja ojts tnøjmi ja poj jøts wan tnaxy jøts ja mejy kya'uk'adøtsnit; jøts

idø'on ja jadi'liñi myøøñ, nayide'en jotkujk'atyim tyaañ sam idø'on ku ja et kyapøjy. ²⁷ Jøts ñigyumaap ja tyimyja'widøø, nõmdip ja':

—¿Ti pøn jaa'y yø jade'en, mimadoojipaap poj yø', mimadoojipaap mejy yø'?

Ja Gadarit jaa'y pøn wyinaty ja miku' tø tyatøkiyi

²⁸ Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús yja'ljty jaduktamajñ mejy'agø'om, jamts ñaxwimbidsømdøø Gadara y'etjotpti, winets jaa'y namajtsk pyidsømdøø jam kamsantijotp ma oo'kpi ñaxøkidi, jøts ja ojts tñimendi ja nwindson'ajtim Jesús. Miku' ja wyinaty tø tyatøkiyidi tum jade'en ja namajtskti, janch tyimgyubetyts idø'on ja'adi, ka'ap idø'on ja jam øy pøn tkunaxi jam tuu'am. ²⁹ Jøts ja yjanchabaabinaxwa'aktøø:

—¿Ti øø xanibøjkip, ti tsepxik adøm njagyejpyim, mets Jesús, mets Dios U'nk? ¿Ja' mets ya tø xnimiñ jøts øøts ixyamyi xtyimyk'ayo'ombaawangøjy?

³⁰ Nay jamyits idø'on wingon wyinaty y'ojkwidejtmidi maagyuch; ³¹ winets ja miku' nuu'kxaajkingøjxp t'amidoodøø ja Jesús, yide'en ja tñimaadyøø:

—Pøni xyikpidsømwamp øøts, wants øøts yø' kuch ttatøki.

³² Xjats ja Jesús wyaañ, yide'en ja tñimaay:

—Nøjkxti.

Jøts idø'on ja miku' jade'en pyidsømdøø, ojts tmajststutti ja jaa'y jøts ja maagyuch ja ttøjkidyøø; winets ja kuch niduki'iyi yjanchnabyagunajxidøø

jap jaa'jotpy jøts ñaxkidaktøø jap nõøjotpy, japts ja ñøøjøø'kxkøjxtøø.

³³ Jøts ja jaa'y midi wyinaty kuch'ejxtip, ojts ja kya'akti, janch tsø'jkidip ja', jøts ku ja jam kajpjotp yja'ttøø, jamts ja tuki'iyi tñimadyakøjxtøø sa wyinaty ja jaa'y tø yjatti kyubatti pøn ja miku' wyinaty tø y'uktatøkiyidi. ³⁴ Winets ja jaa'y niduki'iyi cho'ondøø pøn jaty jam wyinaty kajpjotpti, jøts ja ojts ñøjkxti ma ja Jesús jam wyinaty; kuuyits ja ojts t'ejxti, jøts ja tñimaadyøø møk'ampy jøts ja jam tyimbyidsøømt ja' y'etjotpti.

Ku ja Jesús tyiktsøøjky ja køujxpi pakxujxpi

9 Xjats ja Jesús tyøjkiyiñ barkijotp, jøts ja ojts ñijkxy jam jaduktamajñ, ojts ja ñøønaxy jøts ja yja'ljty kyajpkøjxp. ² Jamts jaa'y ja ojts tu'uk yiktaninijkxy midi køujxp pakxujxp, ki'iy ja jam ojts tyiknøjkxti. Jøts ku dø'on ja nwindson'ajtim Jesús ojts jade'en t'ixy ja jaa'y jøts kudam ja møk'ampy ja janchja'win tjanchmøødidi, jøts ja pamaa'y ja tñimaay:

—Kidi u'nk nugo mdyimyjotmay'øøky; nbojkipimee'kxpy mets.

³ Winets winaaagin ja kajpxwejpitøjk wyinmaadyøø jøts ja wyandøø: “Dios yø jade'en kya'ømyigajpxpy, pø nugo jaa'yxi yø'.” ⁴ Jøts kumi wa'ats ja nwindson'ajtim Jesús ja tñijawi sa jaty ja wyinmaydi, jøts ja tñimaay:

—¿Tigøjxp ku jade'en ka'øwyinmaa'n xjagyapti? ⁵ ¿Ja ti ne'egi jawaani jajtni, kuts yø

pa'amjaa'y nnøjmit: “Nmee'kxpy øts yø mbøky”, uk ku nnøjmit: “Wa'lkuki, pøkmukni yø mmaabajt jøts nøjkxni mdigam”? ⁶Ixyamnim meets inet x'uk'ext mabaat øts idø'on ja møk'ajtin nmøot'aty ya naxwiiñ jøts ø nmaa'kxt ja pøky.

Xjats ja tnimaay ja køxujxpi pakxujxpi:

—Pidø'kni wa'kukiñi, wejtsjø'øk yø mmaabajt jøts mnøjkxni mdigam.

⁷Winets ja pamaa'y jatyi wya'kukiyii'ñ jøts ja ojts ñijkxy jam tyøjkwindum. ⁸Kuts ja mayjaa'y ja ojts jade'en t'ejxti, xjats ja yjanchø'jkiñidi, winets ja tja'myajtsti ja Dios jøts ja tmøja'widøø tkunuu'kxyja'widøø, ja'agøjxp ku ja jade'en t'ejxti jøts kudam ja Dios Teety myøk'ajtin tmøot'ajtti, pø niñugo jaa'yxi ja ttejti.

Ku ja Jesús tpawaay ja Mateo

⁹Xjats ja nwindson'ajtim Jesús jam ojts chøøñ, jøts ja ojts t'ejxpaaty tu'uk ja jaa'y pøn txøow'ajtp Mateo, jam ja wyinaty chøøni ma ja yikugubajtpi y'ixa'akti, jøts idø'on ja tnimaay:

—Mada'ak, møot widetk øts.

Winets ja Mateo tyanaagyukiyii'ñ, jøts ja ojts pyadsøøñiyi.

¹⁰Ku wyinaty ja nwindson'ajtim Jesús jam kyay Mateo tyøjkjotp, winets ja mayjaa'y jam mendøø pøn yikugubajtpi, møot ja'adi pøn ka'øy jaa'y yiktejtíp. Ja'ats idø'on ojts yjam'atti, jøts ja tmøot'ixaktøø jam kaadyaajk windum møot ja Jesús jøts ja pyabøjkpitøjkti. ¹¹Ja'ayi ja fariseotøjk ja ojts jade'en t'ejxti,

xjats ja nwindson'ajtim Jesús pyabøjkpitøjk yik'amidoodøø:

—¿Tigøjxp ku yø mwindsøn tmøotkay yø yikugubajtpitøjkti møot yø kawindiyjaa'dyi?

¹²Ojts ja nwindson'ajtim Jesús ja tmadøy, xjats ja kø'øm tnimaay ja fariseotøjk:

—Pøn møk pøn kasajajtip, ¿ti ja tyikwa'andit ja tsøøyibi? Ja' ja ttsojktip pøn pøjkidip. ¹³Kidi ja'ajip ø tø nnimiñ pøn øy pøn wa'atsti, ja' ø tø nnimiñ pøn pøkyundip jøts ja chinaa'yin tyiktigatstit. Nøjkxti jawa'akti, pamaadyi padajti pøni ti dø'on tyijpy ya'at Dios kyajpxy: “Ja' ø ndsøjkpy jøts xmøot'attit ja pa'ayo'owin ja ayo'ejxin, jøts ne'egi kidi xyik'ookti yø jiyujk yø tsakaa midi jaty myojxtip.”

Ku ja Jesús yiktiibyijky tigøjxp ku ja kya'ayuu'atti

¹⁴Winets ja Juan Bautista tyumbi myendøø ma ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty, jøts ja ojts tyiktøwdi, yide'en ja tnimaadyøø:

—¿Tigøjxp ku øø n'amaay'aty møot ja fariseotøjkti, ngakay nga'uuky øøts jøts mets yø mbabøjkpitøjk jaayi yjanchkaydi yjanchjøø'kxti, niwine'en kya'amaay'atti?

¹⁵Xjats ja nwindson'ajtim Jesús y'adsøøy jøts ja tnimaay:

—¿Ma meets jade'en tø x'uknijawi jøts ku tø'øxñigaabyi tø'øxñi'ukpi winet y'amaay'atti winet kyakaydi kya'uukti ku ja jemyaa'y jamni? Abikñimts ja tiempi tyimya'tmit ku ja jemyaa'y wyinaty kya'uk'ejtni ku ja jam wyinaty tø cho'oni, jaanimts idø'on tiy pøn kya'ukaañit

kya'uk'uknit; jaanim idø'øn ja y'lamaay'attit.

¹⁶Ka'axi pøn wyetpach tta'agiyi jemwyet midi tyimyjemñim, ku ja jade'en yiktu'unt jøts kumi mujkpi ja jemwyet jøts ja tjaaktyimgyøø'tsni ja wetpach, jaaktyimyiwenip ja kyøøts'ajtin ja'. ¹⁷Jøts nayide'en ka' y'øyi jøts yikpikta'akt ja vino jap po'dukjøtpy midi namii'kxñim; ku ja jade'en ndu'unint, takøø'tsipts ja po' jøts jade'en nugo wyindigøy, windigøøpy ja po' jøts nayide'en ja vino. Paty ja vino midi namii'kxñim nda'ada'amyin ja jembyo'ak jøts jade'en nimidi kyawindigø'øty.

Ja Jairo ñøøx, jøts ja tø'øxyøjk pøn ja Jesús ja wyet ojts ttojni

¹⁸Íxam idø'øn ja nwindson'ajtim Jesús jade'en wyinaty wya'añ, ku yja'jty tu'uk ja windsøn pøn tñigubajk'ajtip ja israelit jaa'y, jøts ja ojts ñagyuxendya'agiyi ja' wyingujkp, jøts ja ñimaajyøø:

—Tø øts nnøøxu'nk y'øøky tyimy'ixanim; kudsik mets inet ja'ayi mme'ent jøts waani xkønixajt, jujkpyøjk inet ja jadigøjk.

¹⁹Xjats ja nwindson'ajtim Jesús wya'kukiyii'ñ jøts ja ojts tmøødi ja jaa'y møøt ja pyabøjkpitøjk.

²⁰Winets tu'uk ja tø'øxyøjk myiiñ jam nwindson'ajtim Jesús yjixkø'øm jøts wyet pa' ja ojts yiktøñ. Myakmajtsk jumøjtíp idø'øn ja wyinaty tø pyaajtniyi ja taxnaxyi jøts ja jadine'en tmi'ity; ²¹jøts kumi yide'en idø'øn ja wyinmay: “Ja'ayik øts ja wyet inet yø ndojnit jøts øts inet ndso'okt.”

²²Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ojts

wya'kjimbity, ojts ja tyimy'ixy ja tø'øxyøjk jøts ja tnimaay:

—Kidi u'nk mdsø'øgi; ja'agøjxp tø mdsø'øky ku ø tø xjanchjawi.

Jøts idø'øn ja nay jatyi myøkpjiky.

²³Kuts ja nwindson'ajtim Jesús yja'jty jam israelit windsøn tyøjkwindum, jøts ojts t'ixy ku ja xuxpi ixapnidi, ja oo'kpi ja yikpidø'økwandip, jøts ja mayjaa'y xem yam yjanchya'axti, ²⁴xjats ja tnimaay:

—Pidsømdi; ka'ap yø kiixyu'nk y'øøgyi, maap yø ja'ayi.

Jøts ja yjanchyiknixijkxy ku dø'øn ja jade'en wya'añ. ²⁵Kuts ja tyikpidsømgijxy ja mayjaa'y, winets ja tyøjkii'ñ jøts ja ojts kyø'køjxp tmach ja kiixyu'nk, jøts ja nay jatyi pyidi'jky. ²⁶Jøts idø'øn ja jam jade'en øy ma yikni'ja'wiyii'ñ ja kajpxy ja ayuujk midi wyinaty tø tyuñi.

Ku ja Jesús tyikwin'ejxwa'kxy ja winap jaa'y

²⁷Kuts ja nwindson'ajtim Jesús jam chøø'ñ, winets ja winap jaa'y namajtsk tuu'ajy pyadso'oniyi, møk ja yjanchnømdi:

—iRey David me m'ap'ajtip, ayo'ejxk øøts!

²⁸Kuts ja Jesús tyøjkii'ñ jap tøjkjøtpy, winets ja namajtskpi winap jaa'y ñimejni, xjats ja tnimaay jøts ja ttiibyijky:

—¿Mwandip idø'øn amumjoojt jøts ku øts yø yjade'embi xma'aty?

Jøts ja ñømdøø:

—Windsøn'ajtim, wamp øøts idø'øn jade'en.

²⁹Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja mimøj twingudo'oniyii'ñ, yide'en ja tnimaay:

—Wan idø'øn jade'en tjaty pøni mabaat mee nayide'en ja mjanchja'win xmøøt'aty.

³⁰Jøts wyeen ja øy tyandøø, ojts ja wyin'ejxpøkti. Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja møkta'aky tnimaay:

—Øyim mnay'ejxidit jøts kidi pøn xuknijawidi.

³¹Jøts ja'ayi ja jap ñibyidsømdøø, ojts ja tnimadyakøxti sa nwindson'ajtim Jesús ja wyinaty tø yikmøkpikyidi, ojts ja tnimadya'akti øy maðsoo wine'enin ja et jam.

Ku ja Jesús tyikajxpiky ja uum jaa'y

³²Kuts ja jam wyinaty wya'kpidsømdi, winets winaagin ja jaa'y ttanimendi ja nwindson'ajtim Jesús tu'uk uum jaa'y, miku' idø'øn ja wyinaty mi'ejtiyip, ja'ats ja ka'ukyikajpxniyip. ³³Ja'ayits ja nwindson'ajtim Jesús tyikpidsiimy ja miku', jøts ja uum jaa'y jatyí jadigojk y'awijy. Jøts idø'øn ja mayjaa'y ñigyumaap yjajtøø, yide'en ja wyandøø:

—Ka'aním ya Israel pøn jade'en t'ijxñim sam ixyam yik'ijxyin.

³⁴Ja fariseotøjkti yide'en ja wyamidi:

—Jade'en'ampy yø jaa'y tyikpidsimy yø miku' ku yø nayi' wyindsøn myøk'ajtin tyiktuujniyi.

Ku ja Jesús t'ayo'ijxy ja mayjaa'y

³⁵Widejtp idø'øn ja nwindson'ajtim Jesús øy maðsoo wan tkamjotpi wan tkajpjotpi, jøts ja yik'ixpiky ma jaty ja tpaaty ja tsaptøjk kajp kajp. Ja Dios y'øgyajpxy y'ømyadya'aky

ja kyajpxwa'kxip sa ttanitanit ja yjaa'y, jøts ja tyiknaxy øy ti pa'am, øy ti pøjkin aa'nin. ³⁶Ku ja ojts t'ixy ja mayjaa'y, jøts ja ojts t'ayo'ixy ku ja tsaach'ijxyimdi, janchjotmay'oo'ktip ja', nugo ja jadi'iñi myondi tyukti, jade'en ja yjawi yjajtnidi sam borreek ñi'ejxpi kya'ejtxiyidi. ³⁷Xjats ja tnimaay ja pyabøjkpitøjk:

—Janch øts idø'øn nwa'añ, ku ja jaa'y may pøn tnijawiwiyandip ja Dios yja', jats ka'ejtip pøn ttukmadowidip. ³⁸Paty x'amido'odit ja Dios Teety jøts ja tyumbi ttanigaxt ja'abi jaa'y.

Ku ja Jesús twiwijch nimakmajtsk pøn wyinaty kyudanaabyi'atwampy

10 Xjats ja nwindson'ajtim Jesús tyaxmujky ja pyabøjkpitøjk midi nimakmajtskti, jøts myøk'ajtin ja ojts tmø'øy, ja'ats ja ttuktabidsø'ømdit ja miku' jøts ja tyikmøkpøktit pøn øy tigati pa'am pøjkidip.

²Yide'en idø'øn ja nimakmajtskpi pabøjkpitøjk ja xyøøwdi: tu'uk Simón txøøwi, nayi yiktejp ja Pedro, jøts ja y'uch txøøwi Andrés; Jacobo møøt ja' y'uchmi midi txøøw'ajtp Juan, ja Zebedeo y'una'jk; ³Felipe, Bartolomé, Tomás, jøts Mateo ja yikugubajtpi; jøts ja Alfeo myajnk pøn txøøw'ajtp Jacobo; jøts Lebeo pøn nayi yiktejp Tadeo; ⁴jøts jadu'uk Simón cananista; jøts ja Judas Iscariote pøn tnankmyajtsip ja nwindson'ajtim Jesús.

Ku ja Jesús tkexy ja pyabøjkpitøjk kajpxwa'kxpi

⁵Yide'en ja nwindson'ajtim Jesús t'ane'emy ja ñimakmajtskpi pabøjkpitøjk ku ja ojts tkajxtsøø'ñ:

—Kidi jam etjotp mnøjkxti ma chøonidi pøn ka'israelit jaa'dyi, ka'abaat mnøjkxtit ma jaty ja kajp jam Samaria; ⁶ja'ayi mee mninøjkxp midi ya Israelit naxjøøjty, ja' idø'on ejtnidip sam ja borreek tyigøydi. ⁷Nøjkx xkajpxwa'kxti jøts ku Dios kyutujk wyingøñ midi ja tyanitanaapy yjaa'y. ⁸Yiktso'okti pøn pøjkip ja møk pu'uts pa'am, jøts pøn tigati jajtidi, yikjujkyøkti ja oo'kpidi, jøts kajpxpidsømdi ja miku' jøts tmajtstu'utt ja jaa'y. Meets idø'on yø yjade'embi møk'ajtin tø mniyikmø'øy; nayide'ents xyiktunkpaattit sam tø myikmo'odi.

⁹Kidi ti meen' xkondi, ni oori, ni plati, ni cobre, ¹⁰ni pejnbaat xkawetstit. Mnimdajk niti xkako'ondit, tu'ugyi mwet xminøjkxtit midi ixja mwet'ajttip; tumbixi mnøjkxti, mgaabyaatp meets.

¹¹Ku øy ma mja'attit wan tkamjotpi wan tkajpjotpi, jamts x'ixa'adit tu'uk ja jaa'y midi nijawi, midi tsojpk ja Dios yja', ja' tyøjkjotp mja'da'aktit kunim mdsoondit jam kajpjotp, winetnimts jam mbidsø'ømdit. ¹²Ku mdøkidit tøjkjøtpy, kajpxpoo'kxti ja jaa'y. ¹³Pøni m'adsojidip ja jaa'y, øy'ajtp; kuts ja ka' t'adsojimbity, majtstu'uttits ja'. ¹⁴Jøts ku pøn mgagupøkidit, uk ka' paat tmadowa'andi pøni sa me mjawa'añ, pidsømdits jam ja'abi tøjkjotp uk ja'abi kajp. Winapti ja pu'ux midi jam mdekyøjxp, jøts jade'eñi xuk'ejxtit jøts ku jade'eñi tø mnañiwa'achidi. ¹⁵Øts idø'on wamp ku wyinaty yja'aty

ja tiidyu'unin, ne'egi kajaa yø yjade'embi jaa'y ja ayo'on tyimbyaattit, jøts nigidi jade'en y'ayo'ombaattit ne'egi ja kawindi y jaa'dyi pøn jam tsinaadyøø jam Sodoma jøts jam Gomorra.

Ku ja yiknigajpxy jøts ku ja pabøjkpitøjk yikmatswa'andit

¹⁶i'Øyim xmado'odit jøts xnijawidit jøts ku meets jam nguexy ma ka'ap nugo ajawi øy pøn tyøki! Mjadyimñay'ejx'etidip, yikxonim mnañiwijy'atidit, kidi øy ti xtsepøkti, yujy kø'øm mnabyikta'agidit. ¹⁷Øyim x'ejxtit, øyxi dø'on jaa'y mgøyakidit ma kudunktøjk jamdi, jøts myikwinwoptit myikjøpwoptit jam tsaptøjkjotp. ¹⁸Myiknøjkxi paat meets ja jaa'y jam ma jaty ja møj windsøn yikutukti, ja'agøjxp ku øts nja' xpabøjkidi; jats idø'on ja ñibidsømit jøts meets ja xukmado'ot pøni sa øts idø'on ja n'ixpøjkin, ja'abaat meets xukmado'odit pøn ka'israelit jaa'dyi. ¹⁹Kuts myikøyaktit jam kudunk wyindumdi, kidi xkumayjawidi, kidi meets ja xpamaañi xpadajni pøni ti dø'on jam mgajpxtip, uk pøni sa dø'on jam mwa'andit; ja'ayi ja y'ukja'att pøni juuni dø'on mgajpxtit, nagyø'ømts Dios mmo'ojidit ja ayuujk pøni sa dø'on mwa'andit. ²⁰Kidi meedsipxi ja mmiwinmaa'nbyaatp ku mee mgajpxt, pø ja Dios Teetyxi y'Espiritu Santo myikajpxidip.

²¹Jade'en nøjkx jaty kyubety pøni pøn øts nja' wyinaty xkupøjkiiyip, jøts ja myigu'uk paat ja tyamidsepøkit jøts ja tñankyik'oogit, jøts ja

u'nkteety jøts ja u'nktaak nayide'en ttumidit ja y'una'jk nay ja'agøjxp ku øts nja' janchpabøjkidi nidu'ugin; jøts ja u'nk una'jk nayide'ents ttumidit ja tyeety tyaak, tyik'ookit paat ja'adi. ²²May jaa'y mee mmi'akiyip mmijotma'adiyip ja'agøjxp ku meets nja' xpabøjkiyi; pønts tmidanaapy øy wine'en paat, ja yjade'embijaa'yts idø'on nitso'ok'atp. ²³Ku myiktabawidetit ja kipy ja tsaä, kaknøjxtits ma kajp jam jadu'uk; øts idø'on wamp, jøts ku øts wyinaty jaween tø nmeni yamnim meets ja kajp xka'ayø'øy'abidsømdi midi jaty ja israelit jaa'y kyajp'ajttip.

²⁴'Ka' pøn ixpøjkpi tjaaktyimyjinaxy ja mya'estri, jøts ni ja tumbi tkajinaxy ja wyindsøn. ²⁵Tyajotkujk'attip idø'on ja ixpøjkpi, janch møj idø'on ja wyinaty ku yja'attit jade'en sam ja mya'estri, jøts ja tumbi sam ja wyindsøn. Pøni miku'dam ø nyiktijy ku mee nniwindsøn'aty, ðtits meets mdsow, ti meets jade'en mjaakayiktejp?

Ja' midi yiktsø'øgidip

²⁶'Paty ka' pøn xtsø'øgidit. Ka'axi ti kyanigaxi'iky øy pøn ti tjadyimy'ama'atsk'aty, ka'ats ja kyayiknijawi øy pøn ti tjadyimyjayu'uch'ity. ²⁷Pøni ti mee nda'agajpxip, tukmadowdits meets ja jaa'y ja'; nigajpxtits ja yikxon pøni ma x'a'ejxidi myikmadowdi ømyadsowi. ²⁸Kidi yikjaa'y'oo'kpi xtsø'øgidi, pø ka'axi anmija'win ja tjadyimyk'ookti; ja Dios ja' idø'on tiy ne'egi mdsø'øgidip, pø ja'axi møk'ajtin tjagyajp jøts ja jaa'y tyikwindigøy møøt ja y'anmija'win jap ayodaajkjøtpy.

²⁹'O dø'on ja joon mabaat kyidyimchobaaty, nayide'en idø'on ja Dios Teety ja t'ejx'ity. Ni tu'ugin ja kyawindigøy pøni ka'ap ja kø'øm tyikutuky. ³⁰Tu'uk tu'uk meets mwaay machøy y'ity. ³¹Kidi mdsø'øgidi, ne'egi jawaani jinaxy mee mni'bayø'øyi, ðti ti meets mdsow, ti sa ja mayjoon chobaaty?

Pøn tmøjpiktaktip ja Jesucristo jam mayjaa'y agujkp

³²'Pøn jaty ø xpukajpxip, pøn wamp mayjaa'yjøjty jøts ku øts ja xpabiky, nayide'ents øts ja møk nnitanit jam Dios Teety wyingujkp pøn jap tsajpjøtpy. ³³Pønts ø xkabukajpxip, pøn wamp mayjaa'yjøjty jøts ku øts ja ka' xpabiky, nayide'ents øts ja niwine'enin nga'ejxjimbett, niwine'enin nganitanit jam Dios Teety wyingujkp.

Jesús køjxp ja jaa'y ñawya'kxyidi

³⁴'Kidi mee mwani jøts ku øts jaa'y kuwani xtyimyjatytajotkujk'attit, pø may idø'on ja nøjkk kyanachokidit øts køjxp. ³⁵Jade'en ja tpatni jøts jaa'y ja y'u'nk y'una'jk y'ukmidsepøjkniyt, ja u'nk ja xa'kxy ja u'nk ja nøøx ñamyatsidit; ³⁶tukmigu'uk ja jade'en y'uknamyidsepøjkniyidit. ³⁷'Pøn tyety tyaak jawaani tyikmøjtøjkp sam ø ka'ap xmøjpikta'agyin, ka'ap øts ja mibaat nja'aty; jøts nayide'en pøn y'u'nk y'una'jk jawaani tyikmøjtøjkp jøts nigidi ka'ap øts, nayide'en øts ja ka'ap mibaat nja'biky; ³⁸jøts pøn ø xkagu'ayo'ombaadiwyamp ku

jaa'y yik'ookwa'anit, jøts øts ja nja' jade'en xkatunwajni, ka'ats øts ja mibaat nja'bøkt. ³⁹Pøn kasajatyim nay'ejxip, pøn nabya'ayojip, ka'ap ja mibaat ja nitso'ok'ajtin tpaaty; pønts kanabya'ayojip wan tjaty sa jyaty øts køjxp, ja'ats idø'on tpaatp ja nitso'ok'ajtin.

Ja may'ajt

⁴⁰Ja jaa'y pøni pøn mgupøjkidip, øts idø'on ja wyinaty jade'en xkupøjktip; jøts pøn øts jade'en xkupøjkip, ja'ats ja nayide'en kyupijky pøn ø kxajxp. ⁴¹Pøni pøn tkajpxkyupøjkip ja Dios kyugajpxy, jøts kumi Dios ja kajxip, nayide'en ja jaa'y yikmay'att sam ja Dios kyugajpxy yikmay'atyin; jøts pøn tkajpxkyupøjkip ja øyjaa'y ja'agøjxp ku y'øyjaa'y'aty, nayide'en ja yikmay'att sam ja øyjaa'y yikmay'atyin. ⁴²Jøts pøn ø xmøøjyip ja n'u'nk n'una'jk øy tukvasin ja tsujxk nøø jøts kumi øts ja nja'ajtpy, jøts janch øts idø'on nwa'añ ku ja nayide'en yikmay'att.

Ja jaa'dyi pøn ja Juan Bautista ojts tkexy

11 Xjats ku nwindsøn'ajtim Jesús tta'ana'am'abajtyiiñ ja nimakmajtskpi pabøjkpitøjk, winets ja ojts chøøn, jøts ja ñijxxy yik'ixpøjkpi kajpxwa'kxpi mā jaty ja kajp jam ja'abi etjotp.

²Jøts ja Juan Bautista, ku ja jam wyinaty puxøjkjotp, jøts ja tñija'wiyiiñ ti jaty wyinaty tyump ja Cristo ja yiknitsokpi, winets ja tkejxy namajtsk ja pyabøjkpi jøts ja t'ats'ejxtit ja nwindsøn'ajtim Jesús, ³jøts ja t'atsyiktø'ødit yide'en:

—¿Mjanchjacristo mets idø'on, ja yiknitsokpi midi tijy menwamp, uk njøp'ejxp øøts idø'on jadu'ukpi?

⁴Xjats ja nwindsøn'ajtim Jesús y'adsojimbijty:

—Nøjkxti jøts jade'en xukmado'odit ja Juan sa jaty ti jaty m'ejxtip mñija'widip.

⁵Tamimadya'akti sa winap jaa'y wyin'ejxwa'kxti, sa pakma'at jaa'y yø'øyjø'økti, sa yø pu'uts pøjkibi cho'okti tuki'iyi, sa nat jaa'y myadoobøkti, sa oo'kpi yujkypyøkti, jøts sa ayooobi jaa'y ja Dios kyajpxy yiktukmadowdi. ⁶Nekim ja'adi pøn tu'ugyi ja janchja'win tmøøt'ajttip, ka'ap winguwopi jøpkuwopi tmijattit ku ø xjanchjawidi.

⁷Ixanim idø'on ja wyinaty tyimchoondi ja Juan Bautista yjaa'y midi ja pyabøjkpi'ajtpy, ku ja nwindsøn'ajtim Jesús tñimadyaktøjkiiñ ja Juan, yide'en ja tñimaay ja mayjaa'y:

—¿Ti ojts x'ejxti jam abak etjotp ku jam ojts mnøjkxti? ¿Ojts meets jam yjawi x'ixy tu'uk ja jaa'y midi jade'en jajtp sam kapy pyojimbity pyoj'adijy? Pø ka'axi, pø tu'ugyixi ja tñi'ity ja wyinmaa'ñ. ⁸¿Tits idø'on ojts x'ats'ejxti? ¿Uk ojts x'ejxti tu'uk ja jaa'y midi janchweti janchnaamyi, midi janch tsuj ja wyet tø tyikpety? Pø wa'atsxi xnijawidi pøn jade'en naxyojxidip jøts ku ja jam ñachøkyidi mā ja windsøndøjk jam chøønidi. ⁹¿Tits inkwan idø'on mjantyim'ats'ejxtøø? ¿Tu'uk ja Dios kyugajpxy? Janch ja'ats idø'on pøn jawaani tjaaktyimyøj, nigidibaat ja yjadu'ukpi jade'endi. ¹⁰Ja Juan idø'on jade'en yiknigajpx ku wya'añ Dios kyajpxy yide'en:

Ngajxjawyenip øts, u'nk, ja
ngugajpxy tu'uk,
jøts ja jaa'y ja wyinmaa'ñ ja
tyiktøøjit tyiktuudaajkit, jøts
mets ja m'ixpøjkin yikjøp'ext.

¹¹Tyiiby i øts idø'on nmadya'aky,
jøts ku ka'ap jade'en pøn
myajada'akñim Dios kyugajpxy
sam ja Juan Bautista; pøni pønts
øts nja' xpaduujnip jøts ku tyøki ma
øts ngutujk ttanitanit ja jaa'y, ja'ats
ne'egi yikmøjpiktaktip jøts nika'ap
ja Juan Bautista.

¹²Jaayip ja Dios kyutujk
cheptak'okwani ku yø Juan
Bautista myiñ jøts ixymbaatnim
kyakixy kyanaxy. Aguwani ja
tjadyimyjamimajada'akwa'a
ndi pøn nadya'aja'wiyidip ja
yjotmøk'ajtindi. ¹³Pøn ja Dios
kyutujk yjawi tka'uknigajpxip,
ni'ljtyi ja tnigajpxti pøn Dios
kugajpxy'ajtidip, jøts nayide'en
ja Moisés kyutujk tyikwa'añ jøts
jaabaatnim ja tø yikni'amøn ku ja
Juan Bautista yam tø myiñ; ¹⁴jøts
pøni mjantyimyjanchjawiwiyandip,
ja Juan idø'on ja' pøn yiknigajpxp
jøts ku mye'ent jadigojk ja Dios
kyugajpxy midi txøow'ajtp Elías.
¹⁵Pøni pøn yikxon tnmadoop,
wants tjä'gyuki.

¹⁶Jade'en meets mdami'ejxi sam
ja mutskuna'jk muum y'adø'øtsti
jam maayjotp, ku ja myi'unaj'jk
nisudso'ampy tkagupøjkjyidi ja
kyuyajtin midi ja yja' tšøjky
yjaguyatwampy, jade'en ja
yiknimaadyi: ¹⁷“Tø øø njaxu'uxy,
ka'ats m'atswa'andi; tø øøts ja
cancion jotmay'øøgyim nja'øømi,
ni jade'ents tø mgaya'axti.” ¹⁸Tøxi
yø Juan myiñ jøts ka' yø kyay

jøts ka' yø y'uuky, jøts mwa'andi
jøts ku miku' yø myøøt'ajtpy.

¹⁹Xjats ø tø njamemi, kaapy ukpts
øts, jøts mwamidi jøts ku øts
janchkaxim ngay n'uuky, jøts ku
øts ja møøt nnamyayi pøn yiktejtjip
jantyimbyojkpitumbijaa'dyi,
jøts nayide'en møøt ja
yikugubajtpitøjkti. Pøni pønts ja
Dios yja' tkupøjkjip, ja'ats tjä'gyukjip
sam ja Dios yja' tšøkyin.

Ja kajp midi kamadoodip

²⁰Xjats ja nwindson'ajtim
Jesús ttamigajpxkijxy ja kajp
ma jaty ja wyinaty tø ttuñ ja
milagri'ajtin, ku dø'on ja jaa'y jam
ka' tyimykigtatstini ja chinaa'yin.
Yide'en idø'on ja wyaañ:

²¹—iMjanch'ayøøy meets,
Corazingit jaa'dyi! iMjanch'ayøøy
meets Betsaidit jaa'dyi! Ku
jeexyip ja milagri'ajtin tyuñi
jam Tiro jøts jam Sidón midi
meets ya tø myiktu'unxi, ku
ja jeexyip jam yiktuujnidi ja
milagri'ajtin, windi'ixyip ja jeexyip
tyiktigajtsnidi ja chinaa'yindi, ku
ja pyøky jeexyip tyimchaachjawidi.
²²Øtsts yam wamp jøts ku nøjxk
ja tiidyu'unin ñaxy, mgu'ayowip
meets ja jinaxy, nika'ap ja ne'egi
jade'en y'ayo'odit pøn tsinaadyip
jam Tiro jøts Sidón. ²³Jøts meets
Capernaumit jaa'dyi, ¿ma mee xijy
mnøjkxti tsajpjøtpy? Pø japxi meets
ayodaajkjøtpy mnøjkxtit. Ku jeexyip
ja milagri'ajtin yiktuñ jam Sodoma
midi meets ya tø myiktu'unxi,
ne'egi nay jaa ja kajp jeexyip,
ka'ap ja jeexyip sa yjaty. ²⁴Øtsts
idø'on tyimwyamp ku wyinaty ja
tiidyu'unin ñaxy, ne'egi yikxon mee

ne'egi mjaaktyimy'ayo'onbaatt, jøts nigidi jade'en pøn jaty tsinaadyøø jam Sodoma.

Ya mendi jøts mboo'kxtit

²⁵Xjats ja nwindson'ajtim Jesús yaakwaañ:

—Dios Teety tsajpjotpit, yikjujky'ajtpi ya naxwiiñ, nmøja'wip mets ngunuu'kxyja'wip mets, ja'agøjxp ku tø xamidsøky o pøn ja mnitsoojkin jøts yø wijy jaa'y ja tø tkaja'gyukidi kø'øm, ne'egi tøts ja kuk'ixy xuknijawi pøn idø'øn ka'ejxiimidi. ²⁶Jade'ents Teety tø xuiñ sa kø'øm xamidsøky øy pøn.

²⁷Xjats ja Jesús tnimaay ja mayjaa'y:

—Tum ja' øts ndeety xuktump midi ja kø'øm tyunwampy. Ka'ap øts pøn jade'en xnijawi sam øts ndeety kø'øm xnijawi; nika'ats øts ndeety pøn wa'ats ñijawiyi sam øts ja kø'øm ndyimñijawi, jøts pøni pøn øts ja nduknijawiywampy, ja'ats tnijawidip ja Dios Teety.

²⁸Øts idø'øn xnime'endip pøn jaty agøjxtip jotkøjxtip, pøn jaty ø xku'ayo'ombaaajtidip, øts mee nyikpoo'kxp. ²⁹Kupøjkidik øts ja n'ixpøjkin jøts mwinmaa'nbyaattit jade'en sa meets tø ndaniwinmayi, yujy øts winmaa'ñ njagyepy; pyaatpts meets ja m'anmija'win ja øy'ajtin ja kunuu'kx'ajtin. ³⁰Yø ixpøjkin midi meets yam nmøøpy, ka'ap yø chepi, jajtni yø', ja'ayi xka'ixmatsttit.

Ku ja Jesús ttøjtøø ja ariin yam poo'kxin xøøw

12 Tuu'yø'øpy ja nwindson'ajtim Jesús

wyinaty, poo'kxin xøøwts idø'øn, jøts ja jam wyinaty ñaxti ma kam jam. Janch yuu'oo'kktipts ja pyabøjkpitøjk jøts ja ariin uun ja ttøjpinaxwa'ktøø, jøts ja pyajk ja tjøø'kxiyidi. ²Xjats kuts ja fariseotøjk ja jade'en t'ejxtøø, winets ja ttamajstøø ja nwindson'ajtim Jesús:

—Ejx yø mbabøjkpitøjk jade'en y'adø'øtsti, jøts ka'ats pyaat'aty jøts yø jade'en y'adø'øtsttit ku poo'kxin xøøw.

³Xjats ja yide'en yiknimaadyøø:

—¿Ti ka'aním meets ja Dios kyajpxy x'ixy midi tnigajpxp sa ja David tuk'ojk tmøøt'adiijch ja myigu'uk, ku yuu ja wyinaty yik'ookwa'aníyidi? ⁴Tsaptøjkjøtptyxi ja ojts tyøki, japts ja ojts tkay ja kunuu'kxy chapkaaky midi ja Dios yiktamiyoxp, midi ja ka'ap pyaat'aty jøts ja tka'aty, uk jøts ja ttuka'aty ja myigu'uk, ja'ayi ja paat'ajtidip pøn teety'ajtip. ⁵¿Jøts nigidibaatnim meets ja kutujk x'ejxni midi ja Moisés yjaay, midi wamp jøts ku teetyøjk ka' pyoo'kxti jap tsaptøjkjøtpty ku poo'kxin xøøw, jøts nika'ats ja pyøkyi?

⁶Øts wamp jøts ku ja jadu'uk jawaani mõj, nika'ap tsaptøjk yja' jade'en. ⁷Ka' meets yø xnimadøy pøni sa dø'øn yø tjatijy ya'at Dios kyajpxy ku ja Dios Teety wyaañ: “Ja' ø ndsøjkpy jøts xmøøt'attit ja pa'ayo'owin ja ayo'ejxin, jøts ne'egi kidi xyik'ookti yø jiyujk yø tsakaa midi jaty myøjxtip.” Kuk y'ijty xja'gyukidit, ka'abik mmigu'uk y'ijty xpøky'ejxtit øy ja ti pøky tjagatundi. ⁸Ngudanaapy øts ja naxwiiñit jaa'y jøts øts wamp ti

paat'ajtip kapaat'ajtip yiktu'unt ku
poo'kxin xøøw.

Ja jaa'y midi ja kyø' jadi'iñi tøtsnip

⁹Xjats ja nwindson'ajtim Jesús
jam chøø'n jøts ja ojts ñijkxy,
tyøjkiyii'n jam tsaptøjkjotp ¹⁰ma
wyinaty jam tu'uk ja jaa'y midi ja
kyø' jadi'iñi tøtsnip tuktamajñ; jøts
kumi øy idø'on ja tyimy'ixa'adi
ti ja yjadyimy'uuktani'øønidiþ
ja nwindson'ajtim Jesús, jøts ja
tyiktødøð t'amidoodøð ñadyijyi:
—¿Kutujk yø' ku pamaa'y jaa'y
nyiktsojkin ku poo'kxin xøøw, u ka'?

¹¹Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja
ojts t'adsø, yide'en ja tnimaay:

—¿Wan meets ja mborreek
ndejin jadi'iñi xmajtstu'utt ku ja
wyinaty tø kyunaxy jap jutjøtpy
yam poo'kxin xøøw? Pø kuwanixi
ja xninøjkxtit jøts ja x'atsjuuttit.

¹²¿Ti sats ja jiyujk jade'en
yjaakyikjotmay'aty, jøts ja jaa'y
jadi'iñi yikmajtstu'utt? iPø ka'axi,
pø jaa'lyxi ja! Paat'ajtip n'ødyu'unin
øy pøn ku poo'kxin xøøw.

¹³Xjats ja yiknimaay midi ja kyø'
wyinaty tøtsp:

—Xajtøw.

Jøts ku dø'on ja ojts xyajtiy,
tyimyøkpøjk ja kyø' ja', nayide'en
ja tyimya'wiyii'n sam ja
yjadu'ukpi kø' midi møk. ¹⁴Winets
ja fariseotøjk wya'kpidømdøð,
jøts ja tkajpxy'ajtpinibøjkidøð
sudsø ja tjadyimy'ukyik'oooktit ja
nwindson'ajtim Jesús.

**Ku ja Dios kyugajpxy Isaías tnigajpxy
sø ja Jesús jyatwa'añ kyubatwa'añ**

¹⁵Kuts ja nwindson'ajtim Jesús
ja tnija'wiyii'n, winets ja jam

ojts cho'oni jøts mayjaa'y ja ojts
pyadsøøñi. Yikmøkpøjkijpxy
idø'on ja pamaa'y ja', ¹⁶jøts ja
yixxon ttukmadø yøts ja ka'ap
ñimadya'agidit pøni pøn idø'on
ja'. ¹⁷Jade'en'ampy idø'on ja
jade'en yjaty, jøts ja jade'en ka'pxy
tyimyjatt sø wyaañ Dios kyugajpxy
midi Isaías'ajtp, ku ja yide'en
wyaañ:

¹⁸Yø' øts idø'on tø n'a'ejxi, øts yø'
ndumbi,

yø' ø ndsøjkpy jøts yø' ø
ndajotkujk'ajtpy.

Nmø'op øts yø' ja nmøk'ajtin ja
n'Espíritu Santo,

jøts øts yø xnigajpxit ja
ndiy'ajtin o magajp.

¹⁹Ka'ap yø cheekt, ka'ap yø
wyopt, ka'ap yø ya'axt
yjokt, niduk'aawin yø
kyayikmado't ja y'aaw
y'ayuujk ja nøø'ajy tuu'ajy.

²⁰Ka'ap yø øy pøn nugo
tyimdy'a'oo'kpety,
ka'ap yø nugo tukmajada'ak
tyimyajada'aky øy pøn
mabaat tyimyatundigøy,
kunim yø yixxon tpikta'akt ja
kyutujk ja tyiy'ajtin.

²¹Jøts yø ødyimbyøngajpi y'ajot'attit.

**Ku ja Jesús yiknimaay jøts ku
miku' myøk'ajtin ja tyiktuujni**

²²Xjats ja nwindson'ajtim Jesús
ojts yiktaninijkxy tu'uk ja jaa'y
midi winap midi uum, jøts tø
miku' ja wyinaty tyatøkiyi. Ojts
ja tyikmøkpøjkxy jøts ja jaa'y
wyin'ejxwa'kxy jøts ja y'awijy
jadigojk. ²³Jøts idø'on ja jaa'y ja
ñigyumaap tyimya'widøø, yide'en
ja ojts wya'andi:

—¿Ti ya'at ndejin, ja rey David y'lapip?

²⁴Xjats ja fariseotøjkti ja'ayi ja ojts jade'en tniymadowdi, xjats ja wyandøø:

—Jade'en'ampy ya'at jaa'y tyikpidsimy yø miku' kumi ja møj miku' myøk'ajtin yø yiktuujnip, jøts yø ttuktabidsimy ja myimiku', yø'øts yø wyindsøn'ajtip.

²⁵Wa'ats ja nwindson'ajtim Jesús ja tnijawí sa jaty ja wyinaty wyinmaydi, jøts ja tnimaay:

—Nimidi'ibi kutujk kø'omyi ñamyidsep'atyí, kuts ja cheptundi ja xem yam jadi'iñits ja ñankyudigøyi; u ku kajp u ku jaa'y tukmigu'uk ñamyidsepikyidi jøts ñawya'kxyidi, ka'ap ja yikjøp'ijxy'aty jøts ja jeky ñankchøøniyidit. ²⁶Jøts nayide'en yjaty ku ja møj miku' tyikpidsimy ja myimiku', tøts idø'on ñamyayi ñawya'kxniyi; ¿sudso'ampyts ja jade'en y'ett ja myøk'ajtin? ²⁷Pø jade'enxi mee mwa'añ jøts ku øts jade'en'ampy ja miku' nyikpidsimy ku øts ja møj miku' myøk'ajtin nyiktuujniyi; pøni janch jade'ents, çpønts meets ja mmigu'uk ja myøk'ajtin yiktuujnip ku ja miku' ja nayide'en tyikpidsømdi? Ja'axi mee mni'øø'niyidip jøts ku nugo jade'en nugo mjadyimgyajpxigøydi.

²⁸Kuts øts, jade'en'ampy øts ja miku' nyikpidsimy ku øts ja Dios myøk'ajtin nyiktuujniyi, jade'ents meets idø'on yø xja'gyukit jøts ku Dios ja kyutujk tø mdanija'adyidi midi ja tyanitanaapy yjaa'y.

²⁹¿Pønts øy nugo tyimy'uknidøjkkip ja jaa'y jap tyøjkjøtpy midi janch kamaabyim,

øy ja pøn tyimyjapøjkxiwyajni ja pyikta'aky? Jawyeenxi ja yikøwøønt yikpakwøønt, winetnimts ja yikpøjkjøxit ja pyikta'aky, pø tøxi øts nayide'en ja miku' yja' nmimajada'aky.

³⁰Pøn ø xkabudøjkkip, ja' øts idø'on xmidsepwamp; jøts ku øts pøn ti møøt njapøk mukwa'añ, jøts ja jinaxy tpøkwa'kxy.

³¹Paty meets idø'on nnøjmi, jøts ku øy tyimyjapøni yikmaa'kxkøjxp ja' pyøky, pøni ti jaty pøn tyumpy kyajpxy; kuts pøn tka'uk'ømyigajpxt ja Espíritu Santo, niwindem ja mibaat kyayikpojkpimee'kxy. ³²Jøts øy øts pøn xjaga'ømyigajpxy, jaakyikpojkpimaa'kxp ja'; jøts ja' pøn tka'ømyigajpxp ja Espíritu Santo, ka'ap ja mibaat yikpojkpimee'kxy ya naxwiñ, jøts øy tyimyjamadsolji.

Pøni sa wyimbidsimy øy ti, ja'ats tyiknigaxø'kp pøni sa ti y'øyi kya'øyi

³³'Ku kipy y'øyi, nayide'en ja øy tyøøm tyikwingaxi'iky; jøts midi ka'øy, nayide'ents tyøøm ja tyikwingaxi'iky ka'øy. Ja tyøømts ja kipy yikta'ejkajp pøni sa øy ka'øy tyøømi. ³⁴iMeets win'øø'mbidi! ¿Sudso mee m'øgyajpxt jøts ka'ats m'øyjaa'yidi? Jøts pøni sa y'awa'kxy yø aaw, tum jamts yø chøøn midi jam ujts abøki yikmøøt'ajtp jam amjotp. ³⁵Pøn øy jaa'y, jade'en'ampy ja tyikpidsimy ja øgyajpxy ja øwyinmaa'ñ, kumi tum'øwyinmaa'ñ ja yjagyejpy jam y'am yjotp; jøts idø'on ka'øyjaa'myidi jade'en'ampy tkayikpidsimy ja øwyinmaa'ñ, kumi

tum ja ka'øybi ja jam myøøt'ajtpy y'am yjotp. ³⁶Øtsts mee nnimaapy jøts ku wyinaty ja tiidyu'unin ñaxy, ja'abi xøøwts tuki'iyyi yikøyajkøxt ja øgyajpxy ja ka'øgyajpxy pøni sa pønjabøn tø wy'a'añ. ³⁷Pøni sa ja m'ayuujk pøni sa ja mwinmaa'ñ, nayide'ents myiktiidyu'undit, nay ja' myiktapøky'ejxtip, nay ja'ats mgayiktapøky'ejxtip.

**Ku ja ka'øyjaa'y t'amidowdi
jøts yiktuk'ejxtit ja milagri**

³⁸Wïnets ja nwindson'ajtim Jesús ja fariseotøjk ñimaajyøø møøt ja kajpxwejpitøjkti:

—Windsøn, ja' øø n'ejxwampy jøts øøts xuk'ext tu'ugin ja milagri'ajtin, pøni janch ku mjanchdiosu'ngi:

³⁹Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Ja' idø'on ja milagri'ajtin amidoodip pøn kawindiyjaa'y'ajttip; ka'ats ti milagri'ajtin y'ukyiktuk'ejxnidit, wan ja'ayi sa yjajty kyubejty ja Jonás ja Dios kyugajpxy. ⁴⁰Nayide'en ja Jonás y'ijty tigøøk xøøw tigøøk tsuu jam ajkx yjotp jøts pyidsiimy juky, nayide'ents øts idø'on jap naxpatki'py n'ett tigøøk xøøw tigøøk tsuu jøts nbidsøømt juky.

⁴¹May'ampy pyidøøktit ja jaa'y pøn jaty tsinaadyøø jam Nínive ku yja'att ja tiidyu'unin xøøw, ku yø jaa'y yiktiidyu'undit pøn jaty ixyam tsinaadyip juky'ajttip ya naxwiin, yøøts idø'on yikpøky'ejxtip; kumi ne'egi yiktigajstøø ja Nínive jaa'y chinaa'yindi ku ja Jonás ja ojts tyukmadøyidi ja Dios kyajpxy, jadyimy'ixyats idø'on ja' midi jawaani møj jøts nika'ap

jade'en Jonás, jøts ka'ap meets ja xmøjpikta'aky. ⁴²Nayi pidøøkp nayide'en ja windsøndøøxy ku tiidyu'unin xøøw, ku ya'at naxwiin'it jaa'y yiktiidyu'undit jøts pyøky ja yiktani'øønidit; kumi jagam et ja ojts chøøñ, jøts ja ojts jadine'en tnimiñ ja Salomón ku ja tpatmadoowajni ja kyajpxwejin, ixyats jadu'uk midi jawaani tnija'wip jøts nigidi jade'en Salomón, jøts ka'ap meets ja xmøjpikta'aky.

**Ku ja miku' jadigojk t'awimbeti
ja chinaadyaajk**

⁴³'Ku miku' tmajtstu'uty ja jaa'y, jøts ñijkxy widejtpi tøøts etjotp, tja'ixa'ay ja pyoo'kxaajk; jøts kuts nima tkapaaty, xjats wyinmay: ⁴⁴"Nay ja ndøjk ø n'awimbetip ma ø tø ndsøøñ." Kuts wyimbity, jøts ja jaa'y jade'en yikpaaty sam tøj k tawa'ats, pe'ety jaaxy ja jap. ⁴⁵Xjats ja chøøñ, jøts ja tjaaktyimy'atsway ja niwixujk ja myimiku' midi jawaani ka'øydi, jøts ja niduki'iyyi ttatøkidi ja jaa'y, tsinaadyaajk ja tyikwa'andi. Nayide'ents idø'on yø kawindiy jaa'y yjattit.

Ja Jesús tyaak jøts ja y'uch

⁴⁶Exam idø'on ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty jade'en tmigajpxñim ja jaa'y, ku ja tyaak yja'jty jøts y'uchti myigu'ukti. Japyi ja ojts tøk'agui'py y'awejxti, ja' ja tyimyjamigajpxwandip. ⁴⁷Jøts ja nwindson'ajtim Jesús yiktukmadøøy, jam idø'on ja pøngapøn tniigajpxkøjy: —Ixap ja mdaak tøjkwimpy y'awixy møøt ja m'uch, jøts mets mmigajpxwajnip.

⁴⁸ Jøts ja tnimaay pøn wyinaty jade'en tø tyukmadøyi:

—¿Pøn øts ndaagip, pøn øts idø'øn n'uchip?

⁴⁹ Winets ja tnigu'umiyii'n ja pyabøjkpitøjk jøts wyaan:

—Yø' øts idø'øn ndaagidip, yø' øts idø'øn n'uchidip. ⁵⁰ Pøn øts ja ndeety kyutujk tpaduujniyip midi jap tsajpjøtpy, yø' øts idø'øn nmigu'ugidip, yø' øts idø'øn ndaagidip.

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja jaa'y pøn nøjkk neppi

13 Jøts ja nwindson'ajtim Jesús jam tøjktotp pyidsiimy, jøts ja ojts ñijkxy jam mejy'am, jamts ja y'ixaajky. ² Jøts kumi janch may ja jaa'y ñamyujkidi ma ja jam wyinaty, winets ja nwindson'ajtim Jesús tyøjkii'n jap barkijøtpy, japtts ja y'ixaajky, jøts ja mayjaa'y jam niduki'iyi tyandøø nøø adsayjotp. ³ Xjats ja ttuk'ixpijky ja y'ixpøjkin, ñimay idø'øn ja ojts tnigajpxkøjy. Tum ejxpajtin madya'aky ja tyanimadyakpy pøni midi idø'øn ja y'ukyiktamija'gyukip, yide'en ja wyaan:

—Tu'uk ja jaa'y chøø'n neppi; ⁴ jøts ku ja ojts twijy ja tyømt, xjats ja tømt winaagin ñaxkidaajky jam tuu'am, ja'ats ja joon ojts tnimendi jøts ja wa'ats tpeemujkøjxtøø.

⁵ Winaagin ja tømt ñaxkidaajky jam tsaajotp ma ja naajx kyamajpxyi; ja'ats ojts tsojk myujkøjti kumi ka'ap ja naajx kyøjki. ⁶ Kuts ja xøøw ja'ayi pyidsiimy, ja'ats ja ojts chaal'iyi, yats y'aats ja yjaakidyimy'ejtnidi, xjats ja tuki'iyi ojts tyøtskøjxni. ⁷ Jøts

ja tømt winaagin ñaxkidakmøø jam maagyujp'agujkp, jøts ku ja maagyujp yøøñ, ja'ats ja ojts ñi'aa'mbajtniyi. ⁸ Jøts ja tømt ojts waani ñaxkidakmi ma øñaajx, ja'ats janch'øiyii'n; winaagin magø'pxy pyajkpejty ja tu'ukpi tømt, winaagints tugui'pxy, jøts winaagin ee'pxmajk. ⁹ Pøni pøn ja ja'gyukin tmøøt'ajtp, wan tja'gyukidi.

Tigøjxp idø'øn ja Jesús ejxpajtin madya'akyøjxp ja y'ixpøjkin tyaky

¹⁰ Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja pyabøjkpitøjk ñimejniyi wingon jøts ja tyiktøødøø:

—¿Jadits ku yø jaa'y jade'en xamimadya'aky ejxpajtin madya'aky ku xyik'ixpiky?

¹¹ Jøts ja t'adsøøy:

—Meets Dios ja'ayi mduknija'wiyip ja kyutujk jap tsajpjøtpy midi pøn tkanija'wipnim; jøts ka' yø mibaat tnijawidit. ¹² Pønts tjagyajp ja ja'gyukin, jaaktyimyikmo'opts ja' jøts yikxon tyimya'gyukit; jøts pøn kaja'gyukip, jaaktyimyikpøjkxipts ja' pøni wine'en paadin ja jap tjaakjamøødi ja wyijy'ajtin. ¹³ Paty øts yø jade'en ndukmadowdi wenk madya'akyøjxp; yjadyimy'ejxtipxi jade'ents yjatti sam tø tkidyimy'ejxti, yjadyimjamadoodip jade'ents yjatti sam ti tkidyimñimadowdi, uk sam pøn ti tkidyimadøyin. ¹⁴ Jade'en idø'øn ixyam tyimyjati sam wyaan ja Isaias ja Dios kyugajpxy, ku ja yide'en wyaan:

Mjadyimjamado'odip jøts ka' xnimado'odit;
mjadyimya'ejxtip jøts jade'en mjattit sam pøn ti tkidyimy'ijxñim.

¹⁵ Nisudso'ampy yø jade'embí
 jaa'y kya'ukmadoonidi ja
 y'anmija'win,
 tum ka'øy tñimadowdi,
 jøts wimbeets kugoots y'ejtnidi;
 ka'ap ja wyeen ttawin'ejxti,
 nika'ap ja tyatsk ttamadowdi,
 nika'ap ja kyubajk yja'gyukidi,
 jøts ni øts xkanimendi øyik øts
 idø'øn nyiktso'oktit.

¹⁶ Xjats ja Jesús tjaaknimaay ja
 pyabøjkpitøjk:
 —Meetsts idø'øn
 janchjotkujk'atyim, kumi mda'ejxtip
 ja mween jøts kumi mdamadoodip
 ja mdatsk. ¹⁷ Jøts janch øts idø'øn
 nwa'añ, jøts ku may ja jaa'y
 pøn jaty Dios kugajpxy'ajtidip,
 pøn jaty øyjaa'y'ajttip, jade'en
 tyimyjawemp'ejxwandi pøn meets
 ixyam m'ijxpy, jøts nijuunits tø
 tka'ejxti; yjadyimyjamadoowandi
 ya'at jade'en midi meets
 ixyam mmadøøpy, nijuunits ja
 tkamadowdi.

**Ku ja Jesús tñigajpxy sudso dø'øn
 yikja'gyukit ku jaa'y neppi ñijxxy**

¹⁸ Ukpatmadowdim meets, jøts
 xja'gyukidit pøni sudso'ampy idø'øn
 ya'at madya'aky tijy ku ja jaa'y
 chøøñ neppi. ¹⁹ Pøn tjamadojidip
 ja Dios kyajpxy sa ja ttanitanit ja
 yjaa'y jøts nika'ap tmøjpikta'akti,
 ja'ats idø'øn jade'en jajtíp sam ja
 tømt midi naxkidaajk jam tuu'am;
 jøts mikuj' ja jatyi ñimiñiyi jøts ja
 pyøjkxiyi ja Dios kyajpxy midi ja tø
 tja'ukja'gyuki. ²⁰ Jøts ja tømt midi
 naxkidaajk jam tsaajotp, jade'en
 idø'øn ja ñamyayi yjaty sam jadu'uk
 ja jaa'y pøn tpatmadojidip ja
 Dios kyajpxy jøts ja jotkujk'atyim

tkupøjkotji, ²¹ jøts kumi jade'ents
 yjatti sam ja ujts y'aats kya'ejtxiyi,
 jøts ja nigidi jeky tmi'etti; ku ja
 tku'ayo'ombaadidi ja Dios kyajpxy
 uk yiktabawopti paat, jøts ja jatyi
 tyimy'ayojidi. ²² Jøts ja tømt midi
 yikwøj jam maagyujp agujkp,
 jade'en idø'øn ja n'ukpiktaajkin sam
 ja jaa'y pøn tpatmadojidip ja Dios
 kyajpxy, jøts ja pikta'aky jøts ja
 jotkujk'ajtin ja' ne'egi yjotmay'ajttip,
 ja' ja win'øø'nidip, jøts ja Dios yja'
 tyigøøñi jøts ja jaa'y ja yjanchja'win
 nika'ap tyikwingaxi'iky. ²³ Ja
 tømt midi ojts ñaxkida'aky jam
 øñaxjotp, jade'en ja nbiktaajkin
 sam ja jaa'y pøn tpatmadojidip
 ja Dios kyajpxy jøts yja'gyukidip,
 jøts yikwingaxø'øktip. Jade'en ja
 winaagindi sam ja tu'ukpi tømt
 pyajkpety magø'pxy, jøts winaagin
 jade'en sam ja' midi pajkpajtp
 tugui'pxy uk ee'pxmajk.

**Ku ja ariin yiktamineejpi
 ja ka'øy ujts**

²⁴ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús
 tjaaktamimadyaajky jadu'uk ja
 madya'aky, jøts ja mayjaa'y yide'en
 tñimaay:

—Jade'en idø'øn ja Dios kyutujk
 midi yjaa'y ja tyanitanaapy sam
 tu'uk ja jaa'y twijyin ja ødyømt
 jam kyamjotp, ²⁵ jøts ku ja wyinaty
 ixjam myaanidi niduki'iyi, winets
 ja kugam myidsep ojts tyatøjkxiyi
 ja kyam, jøts ja ojts t'atswijy ja
 ka'øy ujts jam ariinjotp. ²⁶ Kuts
 ja ariin yøøñ ku ja y'uuniyi'ñ,
 jøts ja ka'øy ujts jam nayide'en
 pyidsiimy. ²⁷ Winets ja tumbi
 t'atsnimaadyøø ja wyindsøn:
 “Windsøn, pø janch tum ødyømts

mets ojts xijy xwijy jam mgamjotp,
 čmats yø ka'øy ujts tø chøøn?"

²⁸Jøts ja wyindsøn ja ñimaajyidøø:
 "Ja ta'ajkiibi ja tajotma'tpi net
 jade'en tø y'adø'tsti." Xjats ja
 tumbi tyiktøwdi jøts ja wyandøø:
 "čMdsøjkpy jøts øøts ja ka'øy ujts
 n'atswejxkøxt?" ²⁹Yide'ents ja ojts
 y'adsøyidi: "Ka', ku net ja ka'øy ujts
 yjayikwext, nayide'ents inet ja ariin
 yikwejxnit. ³⁰Ne'egi tyimy'øy'atp
 jøts jade'en xmajststuttit, wan
 jade'en tyondi, jaanim ku wyinaty
 tø tyimbyaaty jøts yikwejxnit;
 winets øts ja tumbi ngaxt jøts ja
 jawyeen twejxmujkøxtit ja ka'øy
 ujts, yikxon t'adsu'umdit tuk'øøxy
 jaty jøts ja jade'en yikniša'at,
 jøts ja ariin yikpøjkj'økt jap
 abøjk'ii'ñjøtpy."

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja mortas tømt

³¹Ñayi myadyaajk ja
 nwindsøn'ajtim Jesús jadu'uk ja
 madya'aky:

—Jade'en idø'on ja Dios kyutujk
 midi yjaa'y ja tyanitanaapy sam
 ja møj mortas tømđin midi jaa'y
 wyijpy kyamjøtpy. ³²Jøts kumi
 jaaktymichuu'kxñi ja ñidømt yø',
 ka'ap jadu'uk jade'en ujts midi
 yjamigu'uk'ajtpy; kuts yøñ, yikxon
 yjantyimyøñ møj tukmøj kipyin,
 janch møj idø'on yøñ ti sa øy ti
 joon myendi kixy kida'aky, jøts ja
 ñabye'eñidi jam kipy awajkjøxp.

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja lewaduri

³³Ñayi tyamimadyaajk jadu'uk
 madya'aky:

—Jade'en idø'on ja Dios kyutujk
 midi yjaa'y ja tyanitanaapy

šam ja lewaduri midi tø'øxyøjk
 tyamimøø'kxyip ja ariin way ku ja
 tø tkijpxy tigøøk ojk a'ejxi, jøts ja
 jich yikxon yaa'kpiky.

Tigøjpx ku Jesús xumi jade'en tyik'ixpiky ja jaa'y ejxpajtin madya'akyøjpx

³⁴Ejxpajtin madya'akyøjpx idø'on
 ja nwindsøn'ajtim ja y'ixpøjkin
 tnigajpxy, jøts tum jade'en idø'on
 ja tnigajpxy pøni ti dø'on ja
 ñimadya'akwampy. ³⁵Ja'agøjpx
 ja jade'en yjajty jøts ka'pxy
 wyimbidsø'ømt sa wyaañ ja Dios
 kyugajpxy ku ja yide'en tjaadyaañ:
 Ejxpajtin madya'aky
 ø nyiktu'ump ku ti
 ngajpxwa'ant;
 jøts nnigajpxp øts ja' midi ka'
 pøn tnigajpxñim, wine'en
 yam kujk y'ity kuuyip ja Dios
 tyik'øyiyii'ñ ja naqxwii'ñit jøts
 ixyambaat.

Ku ja Jesús tnigajpxy sudso dø'on yikja'gyukit ku ja ariin yiktamineejpi ja ka'øy ujts

³⁶Xjats ja nwindsøn'ajtim Jesús
 ojts tminawya'kxyi ja jaa'y jøts
 ja tyøjkii'ñ tøjkjøtpy, japts
 pyabøjkpitøjk ja ojts ñimiñiyi, jøts
 ja ñimaajyiyi:

—Tuknimadook øøts yikxon ja
 madya'aky ku tø xnimadya'aky ja
 ka'øy ujts midi yomp jam kamjotp.

³⁷Winets nwindsøn'ajtim Jesús ja
 ñimaajyidi:

—Ja tømt wøjpi, øts idø'on ja',
³⁸jøts ja kam, naqxwii'ñit ja'. Jøts
 ja ødyømt, ja jaa'dyi pøn Dios
 kyutujk tpaduujnidip, jøts ja ka'øy
 ujts, ja jaa'yts ja'adi pøn ja miku'

yja' tpaduujnidip, ³⁹jøts ja ta'ajkibi tajotma'atpi midi tnepp ja ka'øy ujts, nay ja miku' ja kø'øm. Jøts ku tpaaty ja ariin wejxk'aats, ja dø'øn ja' ku naxwii'ñit jaa'y yiktiidyu'undit, jøts pøn tpoøkmuktip ja pikta'aky, ja ankilis ja'adi. ⁴⁰Nayide'en idø'øn yjatt ku naxwii'ñit kyøxt sam ja ka'øy ujts yikpoøkmukyìn, sam ja yikpikta'agyìn jap jønjøtpy jøts ja jap ñitøy. ⁴¹Ngaxp øts ja n'ankilis jøts ja twaamujkøxtit pøn jaty ja myigu'uk tyikpoøkyundip, jøts pøn nayide'en ttunk'ajttip ja poøkyunk, jøts ja ttukmajtstu'uttit øts ja ngutujk jøts kidi mibaat ttatøkidi. ⁴²Jap ja møj jøndøodyajkjøtpy tpiakta'aktit ma ja yikxon tmijø'ødit tmiya'axtit, tmiwingidsetstít tmi'agidsetstít ja jøøn. ⁴³Jøts pønts ja Dios tpadundip pøni sa ja wya'añ, ja'ats idø'øn jap ja møj kunuu'kxin tmøøt'ajttip ma ja Dios Teety ja kyutujk ttanitani ja yjaa'y. Pøni mmøøt'ajttip ja ja'gyukin, ija'gyukidits!

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja meen midi jaa'y yikyu'uch y'ijtpy naxjøtpy

⁴⁴'Nayide'en idø'øn ja Dios kyutujk sam meen yu'uch'ityìn ya naxjøøjty kamjøøjty. Xjats jaa'y ja tpaaty jøts ja nay jap jadigojk tyu'uch; jøts kumi yjantyaxondakpy winets ñijkxy jøts t'atsto'okixy tuki'iyi ja pyikta'aky ti jaty jam yjagyejpy, jøts ja naajx tjuy ma tø t'ukyu'uch ja meen midi tø tpaaty.

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja tsaa meen

⁴⁵'Nayide'en idø'øn ja Dios kyutujk midi yjaa'y tyanitanaapy

sam tu'uk ajuubyi agajpxpi, pøn t'ixaapy tum ja øybi tsaa meen midi ja chow kawinmaañi, ⁴⁶kuts ja tpaaty tu'uk midi janch tsobatp, winets ñijkxy jøts tuki'iyi y'atsnawyidoo'kixyi ti jaty jam yjagyejpy, jøts ja tjuy ja tsaa meen.

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja xuummy midi' yikta'ajxmakp

⁴⁷'Nayide'en idø'øn ja Dios kyutujk sam tu'uk ja xuummy midi yikta'ajxmakp, kuts ja yiknøøwejtspety jam mejyotp, jøts ja tyikpidsimy køx kida'ak ja ajkx. ⁴⁸Jøts ku ja xuummy tø y'uch, winets ja ajkxmakpi ja twejtspidsømdi jøts ja tyiknøjkxti jam nøø'adsayotp, jøts jam y'ixa'akti jøts ja jam twi'ejxti ja ajkx; kachjøtpy ja tpiakta'akti midi janch tum'øy jøts ja ka'øy ajkx yik'ixwijy. ⁴⁹Jade'ents idø'øn yjatt ku naxwii'ñit jaa'y kyøxt; nibidsømidip ja' ja ankilis jøts ja abiky pyikta'agidit pøni sa pønjabøn y'øyi kya'øyi, ⁵⁰jøts ja ka'øybi yikpikta'aktit jap møj jøndøodyajkjøtpy ma ja yikxon yjø'ødit ya'axtit, wyingidsetstít y'agidsetstít.

Sa ja Dios kyutujk nyiknigaxø'jka'ant

⁵¹Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja yiktøøjidi:
—¿Mnimadoodip idø'øn tuki'iyi?
Xjats ja wyandøø:
—Nnimadøøpy øø nwindson'ajtim yø'.

⁵²Winets ja ñimaajyidi:
—Ku tu'uk ja kajpxwejpi t'ukni'ixpøki sudso tnijawit ja Dios kyutujk midi yjaa'y ja tyanitanaapy, jade'ents ja pyidsimy sam tu'uk ja

windsøn midi tjajtp tyikwingaxø'kp ja yjotkujk'ajtin ku ja tnanky'ijxyi øy ti køx kida'ak, wan tjemyi wan tku'aamyi.

**Ku ja Jesús yja'jty jadigojk
Nazaretit kajpjotp**

⁵³Xjats ku ja nwindsøn'ajtim Jesús jade'en tnmadyak'abajtyii'n, winets ja jam chøø'n ⁵⁴jøts ja ojts yja'aty jam kyø'øm etjotp mā ja kyugajpi. Jamts ja yik'ixpøjktøjkøø tsaptøjkjotp midi jam wyinaty, jøts ja jaa'y ñigyumaap yjanchjajtøø, yide'en ja wya'andi:

—¿Mā yø jaa'y jade'en tø tjaty yø'øbi xipøjkin? ¿Sudso yø jade'en ttuñ milagri'ajtin? ⁵⁵Pø ja tsajtspits yø' y'u'nk, jøts ja María ttaagi. Kidi ja Jacobo yø' y'ajchti, jøts ja José møøt ja Simón, jøts Judas. ⁵⁶Nayats ja y'uch kiixy yø chinaamyidi mā adøm ya. ¿Ti mats yø jade'en tuki'iyi tø tjaty?

⁵⁷Patyts idø'on ja jade'en ka' tmøjpikta'akti. Xjats ja nwindsøn'ajtim Jesús ja ñimaajyidi:

—Tum yiktsojpk ja Dios kyugajpxy øy mā, kuts kyø'øm kajpkijxy ku kyø'øm tøjkjøøjty, ka'abimts ja tiïy yiktsøky.

⁵⁸Jøts idø'on ja jam ka'ap jadine'en ttuñ ja milagri, kumi ka'ap ja tjanchjawidi.

Ku ja Juan Bautista ja o'jkin tpaajty

14 Nayi winet ets ja nwindsøn'ajtim Jesús yiknimadøøy jam Galilea, ja Herodes idø'on ja tnmadoop pøn jam wyinaty windsøn'ajtp, ²jøts ja tnimaay pøn jaty ja wyinaty møøt tyuñ:

—Ja Juan Bautista net ja' midi y'ijty yiknøbajtp, ja' inet tø yjukpyiky jadigojk. Paty yø jade'en tmøø'taty ja møk'ajtin jøts yø jade'en ttu'unt ja milagri'ajtin.

³Jøts kumi ja Herodes ja Juan wyinaty tø chumyi, ja' ja wyinaty tø ñi'ane'emyi jøts ja pujx kadeen ja yiktagøwøønt yiktabakwøønt jap puxøjkjøtpy, ja'agøjxp ku ja ojts ttamigajpxy ja Herodías, pøn ja Herodes ja y'uch Felipe ñidø'øxy'ajtpy. ⁴Yide'en idø'on ja Juan wyinaty tø tnimaani ja Herodes:

—Ka' pyaat'aty jøts yø jade'en xtyimñidø'øxy'att.

⁵Jøts idø'on ja Herodes tyimyjayik'ookwa'añ ja Juan, ja mayjaa'yts chø'jkip; kumi tyumnija'widip ja' jøts ku ja Juan tum ja Dios yja' tkajpxi. ⁶Kuts ja Herodes ja xyøøw ja yjumøjt txøduuñ, winets ja Herodías ñøøx pyidsiimy ajtspi mā ja mayjaa'y jam wyinaty tø yikwawdi yikwetsti migaabyi mi'ukpi, ja'ats ja Herodes yjantaxondaajk, ⁷jøts ja tnimaay møk'ampy jøts ku ja tmo'ot øy ti pøni ti ja kø'øm y'amidoowampy. ⁸Xjats ja kiixy, tø tyaak ja wyinaty jawyeen y'agajpxiyi ku ja tnimaay ja Herodes:

—Møøky øts platijotp ja Juan Bautista kyubajk.

⁹Ja'ats ja windsøn Herodes kyujotmaadyøjkii'ñ; jøts kumi tøts ja wyinaty kø'øm møk'ampy ñimy jøts ku ja tmo'ot øy ti, tøts ja jaa'y ja wyinaty tmadowdi pøn jaty jam wyinaty migaadyip mi'uktíp, xjats idø'on ja ojts wya'añ jøts yikmo'ot. ¹⁰Ojts tyikutuky

jòts ja Juan Bautista ja kyubajk y'atsyikajtspoot jap puxòjkjòtpy; ¹¹jatyì dò'òn ja ojts tyikmendi jap platijòtpy jòts ja kiixy ja yikòmòoy, jòts tyaak ja tmòoy.

¹²Xjats ja Juan Bautista yjaa'y yja'atti, ja'ats ja ñine'kx ja ojts yiktsoo'nxiyi jòts ja y'atsyiknitajt; kuts ja t'ukyiknaxòjkidòø, winets ja ñòjkxtòø jòts ja ojts t'atstukmadowdi ja nwindson'ajtim Jesús.

**Ku ja Jesús tyikaay ja
nimagoxk milbi jaa'y**

¹³Kuts ja tnija'wiyii'ñ, jòts ja chòø'ñ nadyu'uk jap barkijòtpy, jòts ja ñijxxy ma jam nipòn kya'ity. Jatyits ja jaa'y ja tnija'widòø, winets ja ojts choondi ma jaty ja kajp jam, jòts ja tpanòjkxti tekyjò'òm. ¹⁴Kuts ja Jesús pyidsiimy jam barkijotp, jòts ja ojts t'ixy jòts kudam jaa'y jam wyinaty janch namaydi, jòts idò'òn ja ojts t'ayo'ixy, may tyikmòkpijky ja pamaa'y midi ja jam yiktanimeen. ¹⁵Tsuu'jiñipts wyinaty, winets ja pyabòjkpitòjk ja ojts ñimiñiyi jòts ja ñimaajyòø:

—Tòts ja et chuu'jiñi, jòts ka' ya pòn chòøni. Kajxni yò jaa'y, jòts wan tnòjkxnidi ma jaty kajp jòts jam tju'udyit kyaaky tyojkx.

¹⁶Xjats nwindson'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Ka' yò ñòjkxtit; yikaydi meets yò'.

¹⁷Jòts ja wyandòø:

—Ka'ap øòts ya ti nmòødi, ja'ayi tsapkaaky jap ja magoxkyi, jòts ajkx jamajtskyi.

¹⁸Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyidi:

—Ya yikmendi.

¹⁹Jòts ja ojts tnòjmi jòts y'ixa'aktit jam miyjotp. Xjats ja tnixajiyii'ñ magoxk ja tsapkaaky jòts majtsk ja ajkx, jòts ja ojts tkunuu'kxy jòts ja ttatujkiyii'ñ, jòts ja tkòmòoy ja pyabòjkpitòjk, ja'ats ja ojts tyikwa'kxti jòts ja tmòødyi ja mayjaa'y. ²⁰Niduki'iyi ja kyaydi ku'uxyi; jòts ja makmajtsk kach ujts wyindaan ja aga'ak abu'xk. ²¹Nimagoxk mil ja jaa'y kyaydi tum yaa'dyòjk, jòts abiky ja tò'oxyòjkti mòøt ja mutsk una'jkti, ka'ap ja yikmachowdi.

Ku ja Jesús yò'oy jam mejwyingòjxp

²²Xjats ja nwindson'ajtim Jesús nay jatyì tyiktòjkii'ñ ja pyabòjkpitòjk jap barkijòtpy, jòts ja ñòjkxtit jawyeen jam jaduktamajñ, yam ja ixjam tyañim jòts ja tminawya'kxiti ja mayjaa'y. ²³Kuts ja t'ukminawya'kxòø, xjats ja nadyu'uk pyatòjkii'ñ tsapkajxpì jam kojpkòjxp. Jòts ku kyoodsiñaa, ixjam idò'òn ja wyinaty nadyu'uk, ²⁴jòts ja barki ixjamni ja mejkyujk'am jagamni ja wyinaty. Janch jadi'iñi ja jam yikwibejpyòøñi ku ja nòø tyojmji'iky, jade'en'ampy ja poj myiñ midi ja ñòjkxtit. ²⁵Xjats ku yjòpkyoots'ajty, winets ja nwindson'ajtim Jesús ja jam ñimejnidòø, jadi'iñi ja yò'oy jam nòøwingòjxp. ²⁶Kuts ja pyabòjkpitòjk ja ojts jade'en y'ijxyiyi jòts ku ja yò'oy jam nòøwingòjxp, xjats ja

yjantymchø'jkidøø, jøts nay ja tsø'øgi ja møk'ampy yikwajnidøø:

—iTi miku' yø jade'en!

²⁷ Jøts ojts ja nwindson'ajtim Jesús ja myigajpxyidi, jøts ja ñimaajyidøø:

—iKidi mdsø'øgidi, yikmøjkidi m'aaw mjojt; øts idø'øn wamp!

²⁸ Winets ja Pedro wyaañ, xjats ja tnimaay:

—Windsøn'ajtim, pøni janch mets idø'øn, yikyø'øky øts nøøwingijxy jøts øts xyiknøjkxt ma mets ixjam.

²⁹ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyøø:

—Men.

Winets ja Pedro pyidsiimy jam barkijotp, jøts ja yø'øchøø'ñ nøøwingøjxp, jøts ja ñijkyx ma ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty. ³⁰ Kuts tja'wiyii'ñ ja møk poj, ja'ats chø'jkiñøø; jøts enkyi køjk yjøptak'adøtsni, winets møk chabaguejky jøts wyaañ:

—iWindsøn'ajtim, yikpidsømk øts!

³¹ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús nay jatyi tmajch kyø'køjxp, jøts ja tnimaay:

—¿Tyimwyinii'nxyip mets mjanchja'win? ¿Tiku tø mnayjøpjawiyi?

³² Xjats ku ja tyøjkidøø jap barkijøtpy, jøts ja poj jatyi y'amø'jty.

³³ Winets ja jaa'y ja wyinguxanaajyi pøn jaty jap wyinatyi jap barkijøtpy, yide'en ja wya'andi:

—Mets tam idø'øn mjantymdiosu'nk.

Ku ja Jesús tyiktsøøjky ja mayjaa'y jam Genesaret

³⁴ Xjats ja ttanajxtøø ja mejy jøts ja naajx ja tpaattøø yja'ttøø

Genesaret. ³⁵ Xjats ku ja jaa'y t'ejxkapti ja nwindson'ajtim Jesús pøn jaty jam kugajp'ajttip, ja'ats ja ayuujk tyikyø'ødyøø, jøts tnija'wigyøjxtøø pøn jaty jam tsinaadyip ja'abi et, jøts ja tyikmendøø niduki'iyi pyamaa'y ma ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty. ³⁶ Møk ja ttanuu'kxa'akti øy ja ja'ayi tyukpaadidit ja wyet pa'; jøts pøn ja wet jade'en yjøjxtøø, møkpojxjøjxtøø ja'.

Ja ka'øy winmaa'ñ ja jaa'y tyikpøkpyajtp

15 Winets ja fariseotøjk winaagin tnimendøø ja nwindson'ajtim Jesús, møøt ja kajpxwejpitøjkti midi jam wyinaty tø choondi Jerusaléngit kajpkøjxp, jøts ja ojts yiktøwdi:

²—¿Tigøjxp ku yø mbabøjkpitøjk tkabadundi ja møjaa'ychinaa'yin? Ka'ats ttundi ja windsø'jkin ku kyøbujti ku kyawya'andi.

³ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts nayide'en tyiktøøjimbity:

—¿Jøts tigøjxpts ku meets ja Dios Teety kyutujk xkamimadojiyi, jøts ja' mee myikmajadakpy ja møjaa'ychinaa'yin? ⁴ Jøts yide'ents Dios wyaañ: “Windsø'øgi mdeety mdaak”, jøts “Pøni pøn tyeety tyaaak tka'ømyigajpxp, wan tpa'øøky.” ⁵ Jøts ka' meets jade'en mwa'añ, pø mnømpxi meets jøts wan jaa'y tnøjmi ja tyeety tyaaak: “Niwine'enin ngabudøkit, tø øts Dios ndamay'ajtkøjxni ti jaty øts jap nmøøt'ajtpy”; ⁶ jøts ku jade'en pøn wya'añ, ka'ats tyeety tyaaak ja t'ukpudøjkiñi. Jade'ents meets ja Dios kyutujk

xka'ukmøjpiktaajkniyi jøts meets
ja mgostumbri xyikmajadakni.

⁷iMeets win'øø'mbidi! Yikxon
yjawaañ ja Isafas ja Dios kyugajpxy
jøts mdi meets msa meets, ku ja
nøky ja yide'en tjaay:

⁸Nugo aaw nugo ayuujk, yø' øts
yø jaa'y xawindsø'jkidip,
pø ma yø y'aaw yjoojt yø'ødi.

⁹Jøts ti yø ñiwy'a'ant øy øts yø
wine'en xjawindsø'ogidi,
pø ja'axi y'ixpøjkin'ajtip pøni sa
jaa'y kø'øm tyikutuky.

¹⁰Winets ja tyaxtsøø ja mayjaa'y
jøts ja tnimaay:

—Ukmadowdi meets jøts
xja'gyukidit: ¹¹Kidi yø'øjip
jaa'y yikpøkpyajtip mididi tøjkip
y'aawjøtpy. Yø' jaa'y yikpøkpyajtip
mididi pidsømp y'aawjøtpy.

¹²Xjats ja pyabøjkpøtøjk ja
ñimejniyi, jøts ja ñimaajyøø:
—¿Tø x'ixy yø fariseotøjk, ku
jade'en tø tmadowdi sa tø xnøjmi
jøts yikxon tø yjantyimy'a'ambøkti?

¹³Jøts ja Jesús yide'en
y'adsojimbijty:

—Øy ja tyimyidi ixpøjkin, pøni
ka'ap ja tminabyaadyi ja Dios yja'
møøt, windigøøpy ja y'ity. ¹⁴ixmatsti;
jade'en yjatti sam ja winap jaa'y
ttuu'wawdi ja myiwinap jaa'dyi. Jøts
ku ja winap jaa'y tjanch'uktuu'way
ja myiwinap jaa'y, kuts jut ja tpaattit
namajtskts ja jap kyunaxtit.

¹⁵Winets ja Pedro wyaañ, jøts ja
tnimaay ja nwindsøn'ajtim Jesús:

—Tukmadoo øøts ti yø
yjade'embidi madya'aky tyijpy.

¹⁶Xjats ja nwindsin'ajtim Jesús
wyaañ:

—¿Ni meets paat yø
xkanimadooni? ¹⁷¿Yø' idø'on

mgaja'gyukidip, mididi tøjkip
aawjøtpy jøts ja ñijky jam
maatsjøtp, jøts pyidsimy ku
nnawiyi'øøyin? ¹⁸Midi'its yø
aaw yikpidsimpy, jam idø'on
ja chøøn amjøtp; yø'øts idø'on
jaa'y yikpøkpyajtip. ¹⁹Jam ja
amjøtp chøøn ja ka'øwiyinmaa'ñ
ku jaa'y myigu'uk tyik'øøky, ku
jaa'y ñiyaa'y uk ñidø'øxy tøjkkxi,
ku jaa'y kyawindi'winmaa'ñ
tyiktuñ, ku jaa'y myeech, ku
jaa'y tyaayi, jøts ku jaa'y øy ti
tumjiwimbet tmadyaknaxy. ²⁰Yø
yjade'embidi winmaa'ñ idø'on ja jaa'y
yikpøkpyajtidip; jøts kidi yø'øjip ku
jaa'y tkatuñ jade'en ja windsø'jkin
ku tkapujy ja kyø' ku kyaawya'a'ñ.

Ku ja Tiro tø'øxyøjk tjanchja'wiyii'ñ ja Jesús

²¹Xjats ja nwindsøn'ajtim
Jesús jam choo'naa, jøts ja øjts
ñijky ma ja jaa'y y'et jamdi, pøn
kugajp'ajttip Tiro jøts Sidón. ²²Jøts
tu'uk ja tø'øxyøjk myiñ mididi
tso'omp cananea, mididi jam wyinaty
tsinaapy ja'abi etjøtp, jøts ja tnimiñ
ja nwindsøn'ajtim Jesús, yide'en ja
møk'ampy tnimaay:

—iWindsøn'ajtim, metsxi rey
David m'u'nk'ajtip m'ap'ajtip,
ayo'ejxk øts! Yø nøøx øts idø'on ja
miku' tø tyatøjkiniyi, jøts yø' møk
yjanchyik'ayøjip.

²³Jøts ja nwindsøn'ajtim Jesús
ka'ap ja t'adsøø niwine'enin
ja'agøjxp ku ja tkamigugajpi,
winets ja pyabøjkpøtøjk myendøø,
jøts ja møkta'aky wyandøø,
møkta'aky yiknimaay:

—Kajxni, janch na'ambim adøm
yø xpayø'øyim.

24 Winets ja nwindson'ajtim Jesús wyaañ:

—Yø'øyi øts Dios Teety xanigajxp pøn ja Dios kyutujk kapaajtipnim ya Israelit naxjøøjtjy, ya Israelit kajpjøøjtjy.

25 Jøts ja tø'øxyøjk myiñ wingon jøts ja ojts wyinguxaniyi, yide'en ja wyaañ:

—iWindsøn'ajtim, pudøjkik øts!

26 Jøts yide'en nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Ka' y'øyi ku u'nk una'jk yikpøjkxit ja chapkaaky jøts uk ja yikmo'ot.

27 Jøts ja tø'øxyøjk wyaañ:

—Nwindson'ajtim, janch jade'en idø'on ejx ixa mwa'añ; ja ukts yjøø'kxmukøxtip ja kaaky abu'xk midi ja wyindsøn yika'adip jap mesi patki'py.

28 Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyøø:

—iJanch møj mjanchja'win! Wan jade'en tyiktuñ sam idø'on xtsøky'aty.

Jøts ja nay jatyi myøkpøijky ja ñøøx.

Ku ja Jesús tyiktsøøjky ja mayjaa'y

29 Xjats ja nwindson'ajtim Jesús jam chøø'ñ, jøts ja ñajxy Galileit mejpya'am; winets ja pyatøjkiyiñ mā jam ja kojpk tu'uk jøts ja y'ixaajky. **30** Janch namay ja jaa'y jam yja'tti mā ja jam wyinaty, jade'en ja tyikmendi pøn tekmya'at, pøn winap, pøn uum, pøn kōma'at, jøts pøn tigati pa'am pøjkidip. Jøts ja jam tymwyingon tpiktaktøø mā ja nwindson'ajtim wyinaty, xjats ja tyikmøkpøjkijxy. **31** Janch ñigyumaap idø'on ja jaa'y ja

tyimyja'widøø ku ja jade'en t'ejxti y'awijy ja uum jaa'y, jøts ku kyø' ja myøkpøkti pøn kōma'atti, jøts ku yø'øyjø'økti pøn tekmya'atti, jøts ja winap jaa'y wyin'ejxwa'kxti. Xjats ja tjanchtukmøja'widøø ja Dios Teety pøn ja Israelit jaa'y Dios'ajtip.

Ku ja Jesús tyikaay ja ñimaktaxk milbi jaa'y

32 Winets ja nwindson'ajtim Jesús tyaxtsøøy ja pyabøjkpitøjk jøts ja tnimaay:

—Njanch'ayo'ijxpy øts yø jaa'y, tigøøx xøøw øts yø kujk xmøøtsinaañidi, jøts tø ja kyaaky kyøjxnidi. Ka' øts yø ayuu ngaxwa'andi jam tyøjkwindum, kuts yø jadi'iñi tuu'ajy y'ukjotkøjxnidit.

33 Xjats ja pyabøjkpitøjk ñimaajyi:

—iMats ya jadine'en nbøjkin ja kaaky ja jii'kxy jøts yø mayjaa'y jadine'en kya'adyit, jøts nipønts ya?

34 Jøts ja ojts tyiibyikyidi:

—iWinaak mdsapkaaky japti?

Jøts ja wyandøø:

—Wixujkyi, jøts ja ajkxuna'jk waani.

35 Xjats ja wyaañ jøts ku ja jaa'y y'ixa'aktit, **36** jøts ja tnixajiyiñ wixujk ja tsapkaaky møøt ja ajkx, jøts ttamøja'wiyiñ ja Dios Teety. Jøts ja ttatujkiyiñ jøts ja ojts tmø'øy ja pyabøjkpitøjk, ja'ats ja yikwa'kxti jøts ja tmøødyi ja mayjaa'y. **37** Niduki'iyi ja jaa'y ojts kyaydi jøts niduki'iyi kyujxidi. Yjaaktyimbyøkmujktinim ja' ja kaakwyindank ja wixujk kach. **38** Nimaktaxk mil idø'on ja jaa'y ojts kyaydi tum yaa'dyøjk, abiky ja

tø'øxyøjkti møøt ja mutskuna'jkti, ka'ap ja yikmachowdi. ³⁹Jøtsnim ja nwindson'ajtim Jesús tminawya'kxi ja jaa'y, jøts ja ojts ttatøjkiñi ja barki jøts ja ñijkxy jam Magdala etjotp.

**Ku ja fariseotøjk t'amidoodøø
ja Jesús jøts ja ttuk'ejxtit
ja myilagri'ajtin**

16 Kuts idø'on ja jam jade'en ñijkxy, xjats ja fariseotøjk ja nimejniyøø møøt saduceotøjkti, jøts ja nugo kyajpxy'ejxwa'añiyi. Ja' ja ojts t'amidowdi jøts ja myilagri'ajtin ja ttu'unt, jøts tyuk'ejxidit ja myøk'ajtin jam tsajpwemp, pøni janch ku dø'on ja y'ukdiosu'ngi. ²Jøts ja yide'en t'adsøøy:

—Ku ja et chuujji, pø mnømpxi meets: “Tø'kxwamp tam yø et, kumi tsajpts yø tsajp kyaxi'iky”; ³jøts ku yjøpy'aty jøts mnømidi: “Ka' tam yø et yam tyø'kxwa'añ, kumi tsajpts yø tsajp kyaxi'iky jøts yoots møøt.” iMeets win'øø'mbidi! ¿Sa ja tsajp wa'ats xnijawidi ku ja jade'en kyaxi'iky, jøts meets øts nja' ka' xnija'wiyi ku ja mjayiktuk'ejxti? ⁴Yø tsaachka'øyjaa'y øts idø'on jade'en x'amidoodip jøts yiktuk'ejxtit ja milagri; ja'ayits jadu'uk y'ukyiktuk'ejxnidit nayide'en sa ja Dios ttuun ja Jonás.

Xjats ja twinwa'ktuujty, jøts ja tyuu'døjkii'ñ.

Ja fariseit jaa'y y'ixpøjkin

⁵Kuts ja pyabøjkpitøjk ñajxtøø jam nøø agø'øm jam jaduktamajñ, jøts ja tja'dyigøydi ja chapkaaky, ka'ap ja wyinaty tø tkondi.

⁶Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyidi:

—Ukmadowdim; øyim mnay'ejx'etidit, ejxim yø fariseotøjk, ejxim yø saduceotøjk kxaajyidi yø chapkaaky midi wenk levaduri møøt.

⁷Jøts ja pabøjkpitøjk agø'ømyi ñawyambi ñaxwa'jkidøø:

—Ja'agøjxp yø jade'en wya'añ ku ndsapkaaky tø ngakø'øñindi.

⁸Myadoow ja nwindson'ajtim Jesús ja', jøts ja tnimaay:

—¿Tigøjxp ku jade'en mwa'andi jøts ku mdsapkaaky kya'etti? iNiwine'enin meets ja janchja'win xkidyimyjagyepy! ⁹¿Ka'ap meets ja xja'gyuki, jøts ka' meets ja xja'myech ja tsapkaaky midi magoxk, midi øts ojts nyikwa'kxy, jøts øts ja ojts nmo'odi ja ñimagoxk milbi jaa'y, jøts ka' meets ja xja'myech winaak kach ojts xpøkmukti ja abu'xk?

¹⁰¿Jøts ni ja'baat xkaja'myatsti ja wixujkpi tsapkaaky midi ndagumaay ja maktax milbi jaa'y, jøts winaak kach ojts xjaakpøkmukti?

¹¹¿Sudso'ampyts ka' xja'gyukidi jøts ku øts ka' ndijy ja tymchapkaaky midi wenk levaduri møøt, midi yja'ajttip ja fariseotøjk møøt ja saduceotøjkti?

¹²Xjaanimts ja tja'gyukidi jøts ku ja nwindson'ajtim Jesús kidi tyimyjatsapkaagyip ja wyinaty tø tngajpxy midi wenk levaduri møøt, pø ja ixpøjkinxi ja wyinaty tø tijy jade'en midi ñanky'ixpøjkidip ja fariseotøjkti møøt ja saduceotøjkti.

**Ku ja Pedro wya'añ jøts ku ja Jesús
yja'aji yiknitsokp, ja Cristo**

¹³Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús yja'lty jam etjotp midi ja Cesarea de

Filipit kajp y'etip, jamts ja tyiktiiy ja pyabøjkipitøjk, jøts ja tnimaay:

—¿Sa jaa'y wya'andi, pønik øts?

¹⁴Jøts ja wyandi:

—Jade'en winaagin wya'andi jøts ku mets Juan Bautista; jøts jadu'uk wyamidi jøts ku mets mElías, jøts pømbits wamidip jøts ku mets mJeremías, uk pøngapøn Dios kyugajpxy.

¹⁵Winets ja Jesús tyiktiiy:

—Jøts meets, ¿sa mee mwa'añ, pøn øts idø'øn?

¹⁶Xjats ja Simón Pedro t'adsøøy:

—Ja yiknitsokpi mets, ja Cristo, ja Dios U'nk.

¹⁷Jøts nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy, jøts ja tnimaay:

—Mets Simón idø'øn janchjaakxøñim, Jonás myajnu'nk, ka' pøn jaa'yip mets yø jade'en mduk'ejxip, ja Dios Teetyxi dø'øn yø jade'en mduknija'wiyip pøn jap tsajpjøtpty. ¹⁸Tiyy me mwinmay, møk me mwinmay, patyts idø'øn myixxømø'øy Pedro midi tyijpy tsaá. Tøts mets nikøjxp øts yam nyiktso'onda'akwa'añ ja nja'; jøts øts ja nyikmøjta'akt, ni o'jkin niti ja mibaat kyamimada'agit. ¹⁹Øts me nmøøpy ja kutujk'ajtin; pøni pøn mets ya ja pyøky maa'kxujkip, nayide'en ja tsajpjøtpty yikmaa'kxukt. Jøts pøni pøn mets ya mgamaa'kxujkpy, nayide'en ja tsajpjøtpty kyayikmaa'kxukt.

²⁰Xjats ja nwindson'ajtim Jesús tnimaay møkta'aky ja pyabøjkipitøjk, jøts ja ka'ap pøn ttukmado'odit ku ja' Cristo, ku ja yiknitsø'øky.

Ku ja Jesús tnigajpxy ja y'o'jkin

²¹Winetyipts ja nwindson'ajtim Jesús wa'ats tnigajpxøjkiyii'ñ, jøts ja ttukmadøy ja pyabøjkipitøjk

jøts ku ja ñøjxkt jam Jerusalén, jøts ku ja møjaa'dyøjk ja yikxon yik'ayo'ombaadiyit møøt ja teetywindsøndøjkti jøts ja kajpxwejpitøjkti. Ojts ja ttukmadøy jøts ku ja yik'oogit, jujkpyøkpts ja jadigojk, jøts ja kyidigøøk xøøw pyidsø'ømt jadigojk oo'kpi jutjøtpty. ²²Winets ja Pedro ja ojts yikniijkxyi abiky, jøts ja møkta'aky ñimaajyi:

—iWindsøn'ajtim, katsojknim Dios Teety jøts jade'en mjatt! iKa'ap jade'en mdyimyjatt mdyimgyubatt!

²³Xjats ja nwindson'ajtim Jesús tniwa'kjimbijty ja Pedro, jøts ja tnimaay:

—iMets miku' jiwa'ak, majtstutk øts!, nugo mets mjanchyik'adukti. Ka' mets jade'en mwinmay sam Dios Teety wyinmayin, jade'en me mwinmay sam øy pøn naxwii'ñit jaa'y.

²⁴Winets ja nwindson'ajtim Jesús tnimaay ja pyabøjkipitøjk:

—Pøni pøn tsojkin tmøøt'ajtp jøts øts nja' jade'en xpaduujnit, ka' mibaat kø'øm ñadyunk'atit, ja'ayi ku amumjoojt ñadyamiyoxit ja ayo'on jøts idø'øn jade'en tpadu'unt. ²⁵Pønts kajade'enduñim nay'ejxip, niwindem ja tkapaaty ja nitso'ok'ajtin; jøts pøn ø xku'ayo'ombajtip, ja' idø'øn tpaatp ja nitso'ok'ajtin. ²⁶¿Ja ti ja ñiwy'a'ant øy ja jaa'y tjaja'bøjkixy ja naxwii'ñ'ajtin, jøts ja y'anmija'win ne'egi wyindigøy? Jabi ka'axi mibaat ja ñitso'ok'ajtin ja tkuju'uty. ²⁷Ja Dios Teety øts myøk'ajtin nmimejnip møøt ja ankilistøjkti, jøts øts nwandu'undit sa jaty nidu'uk nidu'uk pya'at'aty yiktu'undit. ²⁸Janch øts idø'øn

nwa'añ, jøts ku ya ja winaagindi pøn ka'ooktip kunim ja jawyeen tyimy'uk'ejxtit ku ø nmime'ent ja Dios Teety kyutujuk midì yjaa'y ja tyanitanaapy.

Ku ja Jesús adsu'jky y'atstigajch, amuum chamambøjkiyx

17 Xjats ku kyidudujk xøøw'ajty, winets ja nwindson'ajtim Jesús tmøødiyiiñ ja Pedro, jøts ja Juan møøt ja y'ajch Jacobo, jøts ja ojts ñojkxti mā ja kojpk jam janch kojxp; ²jamts ja ñanktyigajtsi, wemp am ja tyimy'ejxti ku wyeen y'aaw ja jade'en yjajty sam xøøw y'añin, jøts ja wyet jade'en pyoobiyiiñ sam ja jajin. ³Jøts ja jotmøn t'ejxpaaatti ja Moisés jøts ja Elías, ku nwindson'ajtim Jesús ja tmøøtmadya'aky. ⁴Winets ja Pedro tnimaay ja nwindson'ajtim Jesús: —Windsøn'ajtim, ityimy'øy'ajtp ku øø ndyimyam'aty! Pøni mdsøjky jøts øøts ujts'aadyøjk tigøøk nyik'øyit; tu'uk mets mja', tu'uk Moisés yja' jøts tu'uk Elías yja'.

⁵Nay ixannim ja Pedro jade'en wya'añ ku ja yoots jam yjaljty janchyikwin'oo'kpm, jøts ja tuki'iyi tyik'adigøøy; jøts jap yootsjøtpy ja Dios Teety y'ayuujk yikmadøøy ku yide'en wya'añ:

—N'u'nk øts idø'on ya'at, yø' øts idø'on njaaktajotkujk'ajtpy. Mimadowdi pøni sa wya'añ.

⁶Kuts ja jade'en tmadowdi, xjats ja winda'ak ñaxkidakti, yikxon ja yjantymchø'jkidøø. ⁷Jøts nwindson'ajtim Jesús ja ñimejnidi, jøts ja tyojnidi, yide'en ja ñimaajyidi:

—Pidø'økti; kidi mdsø'ogidi.

⁸Xjats ku ja y'ejxjø'øktøø nimā ja pøn tka'uk'ejxpatnidi, nadyu'uk ja nwindson'ajtim Jesús jam.

⁹Jøts ja kyidaknidi, ku kojpkøjxp choondi, jamts ja nwindson'ajtim Jesús ja møkta'aky y'ana'amidøø:

—Kidi yø pøn xamimadya'lakti midì tø x'ejxti, jaanim ku øts wyinaty tø njujkyiky jadigojk.

¹⁰Winets ja pyabøjkpitøjk ja tyiibyøjkiyi:

—¿Tigøjxpmts yø kajpxwejpitøjk jade'en wya'andi jøts ku ja Elías jawyeen mye'ent, jøts ix'oojknim ja yiknitsokpi?

¹¹Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts yide'en t'adsøy:

—Janch me'empe idø'on ja Elías, jøts ja tuki'iyi tyik'øyigyøxt.

¹²Øtsts wamp jøts meets nnøjmi jøts ku Elías tø y'atsmengojmi, jøts nigidi tø t'ejxkapti, tø ja twandundi sam y'anmija'win tyimñekti. Nayide'ents øts yø xyik'ayo'ombaattit.

¹³Jaanimts ja pyabøjkpitøjk ja tjä'gyukidøø, jøts kudam ja nwindson'ajtim Jesús ja ja' tyamimadya'agyidi ja Juan Bautista ku ja Elías tijy tø y'atsmengojmi.

Ku ja Jesús tyikmøkpjiky tu'uk ja mixyu'nk pøn wyinaty ja miku' tø tyatøkiyi

¹⁴Xjats ku ja ojts yja'atti mā jaa'y jam wyinatyi, jamts ja nwindson'ajtim Jesús tu'uk ja jaa'y ñimejniyi jøts ja ojts wyinguxanay'øyiyi, yide'en ja ñimaajyi:

¹⁵—Me teety, ayo'ejxik øts n'u'nk, adsu'jky adsu'jky

mø'odyi pa'am yø pyaadyiyi
jòts tsaach'ijxyim tyuñiyi;
atsnaxkidakp may'ojk jam jønjojp,
uk nøøjòtpy paat ñòðòki. ¹⁶Ixyats
mets yø mbabòjkpitòjk yø tø
njadanimiñ, ka'ats yø myayidi
jòts yø tyikmòkpòktit.

¹⁷Jòts ja nwindson'ajtim Jesús
y'adsøø, jòts tnojmi pøn jam
wyinaty:

—iMee kajanchja'wibidi, yø
mbøky nugo myikmajadaktip!
¿Ma windemnim meets ngajpxy
n'ayuujk xpabòjkkit? ¿Jòts
windemnim meets yø yjade'embì
xuktatso'okt ku øts yø ejtp
njanchjanigajpx'ity? Meets,
yikmen yø pamaa'y.

¹⁸Jòts ja nwindson'ajtim Jesús
ojts tkajxpidsimy ja miku', ojts
ja ttukmajtstu'uty ja mixy
jòts idø'on ja jade'en jatyi
tyimykpijky.

¹⁹Winetnimts ja nwindson'ajtim
Jesús ja pyabòjkpitòjk myigajpxi
jìbiky'ampy, jòts ja ojts yiktiyyiyi:
—¿Tigòjxp ku øøts yø miku' tø
ngayikpidsimy?

²⁰Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja
ñimaajyidi:

—Ja'agòjxp ku mjanchja'win
kyamòkidi. Janch øts idø'on
nwa'añ ku jeexyip ja mjanchja'win
ñiyjade'en xmøøt'attì sam
mortas pajkin, øyts meets yø
kojpk xnøjmit: “Jìwa'ak ya jòts
mnòjkxt abikytsoo”; jìwa'akpts ja
kojpk. Ka' mee ti mgamayit ku
janchja'win mòk xjanchmøøt'attit.

²¹Yø yjade'embì miku' ja yø iij
pyidsimy ku Dios n'ajot'ajtint,
ku n'amaay'ajtint ngagugaa'yint
ngagu'uujka'ant.

Ku ja Jesús tngajpxy jadigojk ja y'o'jkin

²²Nay ixjamnim idø'on ja wyinaty
wyidetinim ma ja et txøøwi
Galilea, ku ja nwindson'ajtim
Jesús ja ojts tyukmadøoyidi jòts
ku mayjaa'y ja kyøyakit, ²³jòts
ja yik'oogit, jujkpyøkpts ja
jadigojk kyidigøøk xøøw. Ja'ats ja
tyimchaachjotmayja'widøø ku ja
jade'en tñija'widøø.

Ku ja tsaptòjk yikugubety

²⁴Xjats ku ja nwindson'ajtim
Jesús tmøøtja'jty ja pyabòjkpitòjk
jam Capernaumit kajpkòjxp, jamts
ja jaa'dyi pøn yiktsaptòjkugubajttip,
ja'ats idø'on ojts tñinòjkxti ja Pedro,
jòts ja ojts tyiktòwdi:

—¿Ka' meets yø myik'ixpòjkpi
tkugubety yø tsaptòjk?

²⁵Jòts ja Pedro y'adsøøy:

—Kyugubejtpyxi yø'.

Xjats ku ja Pedro tyòjkiyyi'ñ
tòjkjòtpy, japts ja nwindson'ajtim
Jesús ja jawyeen ñimaajyi:

—¿Sà me Simón mwinmay?
¿Pøn yjawi yø windsøndòjk
tyukugubajttip, ja kyø'òmigu'uk uk
ja wenk jaa'y?

²⁶Jòts ja Pedro y'adsøøy:

—Ja wenk jaa'y yø tyukugubajttip.

Jòts ja nwindson'ajtim Jesús
y'adsowimbijty:

—Aaa ka'ats tam adøm
idø'on xpaat'ajtyim nyajkint ja
tsaptòjk kugubajtin, pøni abiky
jaa'y tyukugubajttip. ²⁷Jòts
nipøn ngayik'ambòjkin, nòjkx
mejy'agø'øm jòts jam xjuutt ja
ajkx, pøni midi inet mijawyeen
mjuu'tpy, ja' y'aawjòtptyts inet

meeñ xpaatt tu'uk. Pyaatpts inet ja' jòts ja namajtsk ngugubajtin'ajtin; ja'ats myiknòjkxp jòts x'atsmo'ot ja yikugubajtpi.

Pøn idø'on jawaani møj mā Dios ja yja'a'y ja kyutujk ttanitani

18 Ñiñayi winets ja nwindson'ajtim Jesús pyabòjkpitòjk ñimejniyi, jòts ja ojts yiktiiyiyi:

—¿Pømbi øø nidu'ugin ja tyimy'ukmøjtøkip ku ja mgutujk xyiknaxkida'akt?

²Winets ja nwindson'ajtim Jesús tyaajxiyii'ñ tu'uk mutsk mixyu'nk, jòts ja tyikwa'k'øiyii'ñ ja' y'agujk'amdi, ³jòts ja tñimaay ja pyabòjkpitòjk:

—Janch øts idø'on nwa'añ, pøni ka' meets ja mdsinaa'yin xyiktigach, pøni ka' meets jade'en mnabyikta'agyi sam ne'egi mutskuna'jk yja'gyukindi, ka' mee mibaat jade'en myikupøkt jòts mdøkidit mā Dios ja kyutujk ttanitani ja nañwii'ñit jaa'y.

⁴Patyts ja' myøjtøkit jam mā Dios ja kyutujk ttanitani ja nañwii'ñit jaa'y ja' pøn yik'ayowim jaa'y'ajtp, pøn jade'en nabyiktaajkip sam ya'at mutsku'ngin. ⁵Jòts øy pøn pøni xukpøjkidip øts ja nja' midiyik'ayowim jaa'y'ajttip sam ya'at mutsku'ngin, øts idø'on ja wyinaty kø'øm xkupøjkp.

Ja' midiyikpøkyajtp

⁶Jòts pøni pøn t'ukyikpøkyu'ump øts ja nja' pøn ø xjanchja'widip, ne'egi ja øyik y'ijty jòts ja mejyøtpy yikuwibejpit, ku møj paandaak ja y'ukyiktayukxotsit.

⁷Janch kawindøøp yø nañwii'ñit ku ja y'ity midijaa'y tyikpøkyajtp! Nøjkkx nañpyim yø jade'en, jòts iyjanch'ayøøy ja' pøn ja myigu'uk yikpøkyundip!

⁸Paty nayide'en pøni myikpøkyajttip mgø' mdeky, ja'ayi ku xtyimwyiboottit jòts jagam xpikta'aktit; ne'egi øy'atp ku kòtuk paktuk mdøkit jap mā Dios jam, jòts kidi ka'pxy xminiijkxy ja mgø' mdeky jap infierno. ⁹Jòts pøni yø mween myikpøkyuujnip, naweenjuudits jòts abiky xpikta'akt; ne'egits øy'atp ku ne'egi wendu'uk mdøkit jap mā ja Dios, jòts kidi yø mween ka'pxy xmidøki ku myikuwibejpit jap jønjøtpy midijap infierno.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty tu'uk ja borreek midiyigøøpy

¹⁰'Kidits øts ja n'u'nk n'unaj'k xmijøtma'jtidi. Janch øts idø'on nwa'añ jòts ku y'ankilis ja jap tsajpjøtpyti Dios Teety wyingujkpy. ¹¹Pø ja'axi tø nnimiñ jòts øts ja nyiknitso'ok'attit pøn ja pyøky yikwindigø'øyiñidip.

¹²'¿Sa mee m'ukwa'añ? Ku jaa'y jam wyinaty tmøøt'aty nimagø'pxy ja borreegi, jòts kuts ja tu'uk tyigø'øty, ¿ti ka'ap ja t'ats'ixa'at? Kuwanixi ja jam kojpkøjxp tyikta'ant ja ñimakta'pxy myaktaxujkpi, jòts ja t'ats'ixa'at midiyik tø tyigøøy. ¹³Kuts ja tpaatt, ne'egi tyaxonda'akpts ja' midiyik tø y'uktigøøy jòts nika'ap ja jade'en ne'egi yiktaxonda'akti ja ñimakta'pxy myaktaxujkpi midiyik kadigøødyip. ¹⁴Jade'ents meets idø'on ja Dios Teety mjawiyidi pøn

jap tsajpjøtpy, ka'ap ja ttsøky jøts y'u'nk y'una'jk ja jade'en tyigø'øty.

Sa nmigu'uktøjk nmaa'kxuujkint

¹⁵Pøni jam mmigu'uk mga'ødyuñiyi, nagyajpxidits anadyu'uk jøts xukwinjawit ja pyøky. Pøni kyupijkypts, tøts ja mja' wyinaty myajada'aky jøts ja pyøky nayide'en tkagu'ayo'ombaadit.

¹⁶Kuts mgagupøkit ku ka' mmadoowa'anit, winets tu'uk majtsk jaa'y xwaadsø'ot jøts ja t'ejxtit tñijawidit pøni sa jam pøn wya'añ. ¹⁷Kuts ja kyayikmøjpiktakmidit, winets xukmado'ot ja mayjaa'y pøn tjanchja'widip ja Dios; jøts ku ni ja'baat kyayikmøjpiktakmidit, winets ja jade'en xpikta'aktit sam ja jaa'y pøn Dios tkajanchja'widip, uk jade'en sam yikugubajtpitøjk yikwa'andi yiktejti.

¹⁸Janch meets idø'on nnøjmi, pøni pøn meets ya ja pyøky maa'kxuujkip, nayide'en ja tsajpjøtpy yikmaa'kxukt. Jøts pøni pøn mets ya mgamaa'kxuujkpy, nayide'en ja tsajpjøtpy kyayikmaa'kxukt.

¹⁹Nayi ndukmadoodip ixyam, pøni pøn tu'uk majtsk nagyajpxidip, jøts t'amidoowa'andi tpøktsoowa'andi tigati ja Dios Teety, mo'ojidipts ja'. ²⁰Pøni mā tu'uk majtsk ñamyukyidi ja jaa'y øts køjxp, jamts øts ja møøt n'ity.

²¹Xjats ja Pedro ojts tñinijkxy ja nwindson'ajtim Jesús, jøts ja ttiibiyiky:

—Windsøn'ajtim, ¿winaaak ojkin øts ja nmigu'uk nmaa'kxt ku øts ja xka'ødyu'unt kawinaaak ojk? ¿Øy ku wixujk ojkin?

²²Jøts ja nwindson'ajtim Jesús y'adsøøy:

—Ka'axi me nnøjmi jøts ku ja'ayi wixujk ojk. Nømpxi øts yam nwa'añ jøts kawinaaak ojk pøni winaaak ojk meets ja jaa'y mmidundigøyidi.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty ja tumbi pøn tkamaa'kxuujk ja myigu'uk

²³Jade'en idø'on ja Dios kyutujk sam tu'uk ja windsønin pøn ja tyumbitøjk ojts tyøjpayø'øy. ²⁴Ixam idø'on wyinaty tñibøkinim, ku ja ojts yiktaniway tu'uk ja tyumbi midi ja wyinaty kawine'en miyøj'ajtiyip. ²⁵Kumi ka'ats ja tyumbi myeeñ ti ja tyagubatp ja yoj, winets ja windsøn wya'añ jøts wan tyiknitookti møøt y'u'nk ñidø'øxy, jøts pøni ti jaty jam pyikta'aky'ajttip. Jøts pøni wine'en ja choobaatti, ja'ats ja yoj kyudøkip. ²⁶Xjats ja tumbi tminuu'kxaajky ja wyindsøn, ojts ja twinguxani, yide'en ja tñimaay: “Windsøn, miduda'aky'ajtk øts, ngubatp øts ja tuki'iyi.” ²⁷Xjats ja windsøn ja ojts y'ayo'ijxyi, jøts ja yoj ja tyamaa'kxuujkiyi jøts ja yik'awa'atspidsøøjmiyi. ²⁸Kuuyi ja tumbi ja'ayi pyidsiimy, jøts ja ojts tu'uk tminabyaadyiyi ja myigu'uk ja myøøtumbi, ja' ja miyøj'ajtiyip tu'uk pesi majtsk pesi. Yukpajkiyxpy ja ojts tyimych jøts ja jadi'iñi tyukpani, yide'en ja møk'ampy tñøjmi: “iPe'tpy xkubatt ja yoj, yak putyi!” ²⁹Winets ja myigu'uk ñagyuxendyaajkøø ja' wyindum jøts ja ojts myinuu'kxa'agyiyi: “Miduda'aky'ajtk øts, ngubatp øts ja tuki'iyi.” ³⁰Jøts ja yjadu'ukpi, ka'ap ja tkupijky, ojts ja ñijkxy jøts

ja ojts tpikta'aky ja myigu'uk jap puxøjkjøtpy kunim ja tyimgyubatt ja yoj. ³¹ Kuts ja yjadu'ukpi ja jade'en t'ejxtøø, tyimy'ayojidi ja' jøts ja ojts t'atstukmadowdi ja wyindsøn sa jaty ja wyinaty tø t'ejxti. ³² Winets ja windsøn ja tyumbi tnankwyadsojøø mididi idø'on jade'en adøtsp, jøts ja tnimaay: "iMets miku!, burri! Tø mets ja myoj ndamee'kxy ku me tø xminuu'kxa'aky. ³³ Nayide'en me ndijy jeexyip ja mmigu'uk x'ayo'ijxy sa me tø n'ayo'ijxyin." ³⁴ Yikxon ja windsøn yjantyimy'ambijky, jøts ja tkejxy ayoobi kunim ja myigubajtkøxit.

³⁵ Jøts ja nwindsøn'ajtim Jesús yide'en myadyak'abajtyii'n:

—Nayide'en meets ja Dios Teety mduniyit põni ka' amumjoojt xmaa'kxukti ja mmigu'uk.

Ku ja Jesús kyajpxwiyj sudso ja amajtsk'ajtin ñaxy

19 Ku ja nwindsøn'ajtim Jesús jade'en wyinaty tø wya'añ, xjats ja chøø'n Galilea etjotp, jøts ja ñijkxy jam Jude'it etjotp mididi tãmp nõøbukø'øm Jordán. ² May jaa'y ja pawidejtiyip, jøts ja jam may tyiktsoøjky ja pamaa'y.

³ Winets ja fariseotøjk winaagin tnimendi ja nwindsøn'ajtim Jesús jøts ja tkajpxy'ejxwa'andi, ojts ja tyiktøwdi:

—¿Kutuky yø jade'en jøts øy põn tmajtstu'utt ñidø'øxy ku ja yiin waan tyundigøy?

⁴ Jøts ja t'adsøøy:

—¿Ka'anim meets ja Dios kyajpxy x'ejxi? Pø patyxi ja yaa'y ja tø'øxy tyik'øyiyyi'n

pøn xyiktso'ondaajkindip.

⁵ Nayi nõøm ja': "Ja'agøjxp ja yaa'dyøjk ja tyeety ja tyaak tmajtstu'utt, jøts ja ñidø'øxy ja møøt tu'ugyi ja'ayi chøønit."

⁶ Tu'ugyi ja ñamyayi tyimbyaaty øy ja jaa'y yjanamajtskidi, paty ka'ap pyaat'aty jøts jaa'y ja tnankñawya'kxit mididi Dios tø ttanibiktaagi tu'uk yaa'y jøts tu'uk tø'øxy.

⁷ Xjats ja ttiibyøjkti:

—¿Jøts tigøjxpts ja Moisés tyajky ja tiy'ajtin ja tø'øxyøjk jøts øy ja yikmajtstu'utt?

⁸ Jøts ja nwindsøn'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Meets jade'en ja mgawindiy'ajtin myikmajadakpy ku ja Moisés ojts tyikutuky jøts øy xminawya'kxidit ja mnidø'øxy; ka'afts yø y'ijty jade'en tso'ondā'agyip. ⁹ Øts wamp, põni põn tminawya'kxiip ja ñidø'øxy a'øy'ampy, ku ja wenk yaa'dyøjk ja wyinaty tjagamøø'taty, jøts ja tmøø't'amajtskigyojmi ja wenk tø'øxyøjk, ja' idø'on pøktyump; nayi pøky ja nayide'en põn tmøø't'amajtskiyip ja tø'øxyøjk mididi tø yikmajtstu'uty.

¹⁰ Xjats ja pyabøjkpitøjk ja ñimaajyiyøø:

—Pøni jade'endam yaa'dyøjk tmøøtsøøni ja ñidø'øxy, ne'egi øy tamts ja' ku nguidyimy'amajtska'ant.

¹¹ Jøts ja nwindsøn'ajtim Jesús ja ñimaajyidøø:

—Pø janch jade'en, ka'afts niduki'iyi tkupøkti. Ka'ap ya'at winmaa'n põn nugo ajawi tja'gyuki, ja'ayi dø'on tkupøjktip põn Dios møøjyidip. ¹² Ja mayjøøjp ja

winmaa'n jòts jaa'y kya'amajtskidi:
ku winaagin ka'pxy kyamendi
naxwiiñ, winaagints kò'òm
ñadyuñidi ku ñay'isabikyidi jòts ka'
y'amajtskidi, jòts ja winaagin pòn
tkagu'amajtskip ja Dios kyutujk.
Pòni pòn jade'en ttunwamp, wants
jade'en ttuñ.

**Ku ja Jesús tkunuu'kxy
ja mutskuna'jk**

¹³Winets ja nwindson'ajtim Jesús
yiktanímiiñ mutsk mixyuna'jk ti jòts
ja tkònixajt jòts ja tku'amidowit;
jòts ja pyabòjkpitòjk yide'en ja
tnimaay ja jaa'y pòn twaamendip
ja mutskuna'jk jòts kyatòkidi
ja mutskuna'jk. ¹⁴Yide'ents ja
nwindson'ajtim Jesús wyaan:

—Majtstu'utti, wan òts yò
mutskuna'jk xnimendi, kidi meets
yò xkayiknaxni; yò' dò'on Dios
ja'ajtidip pòn jade'endi sam yò
mutskuna'jkindi, ja'ats tpaattip ja
Dios kyutujk.

¹⁵Jòts ja ojts tkunuu'kxy ja
mutskuna'jk, jòts ja jam ojts cho'oni.

Ja kumeeñ jaa'y

¹⁶Tu'uk idò'on una'jk jaa'y, ja'ats
ojts t'ats'ixy ja nwindson'ajtim
Jesús, jòts ja t'atsnimaay:

—Mets òyjaa'y yik'ixpòjkpi, òti
òy'ajtin ò ndu'ump jòts òts ja
n'anmija'win ja juky'ajtin tpaatt
xemikòjxp?

¹⁷Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja
tnimaay:

—òTiku ò xnòjmi jòts ku ò n'òyi?
Tu'ugyi ja' midi òy, jòts ja Dios
idò'on ja'. Pòni mbaatwampyts ja
juky'ajtin xemikòjxp, paduujnits ja
Dios kyutujk.

¹⁸Jòts ja una'jk jaa'y wyaan:
—òMidi'ibi?

Jòts ja nwindson'ajtim Jesús
tnimaay:

—Kidi myikjaa'y'òòky; kidi
mmigu'uk ñidò'òxy xpòjkxi; kidi
mmeech; kidi pòn xwindaay'aty;
¹⁹windsò'ògi mdeety mdaak;
jòts tsok mmigu'uk sam kò'òm
mnachòkyin.

²⁰Jòts ja una'jk jaa'y yide'en
tnimaay ja nwindson'ajtim:

—Tò òts yò jade'en njatunguixy,
jaayim òts yò jade'en mbaduñ
ku nmutsk'aty. òTits òts idò'on
njaaktu'ump?

²¹Jòts ja nwindson'ajtim Jesús ja
ñimaajyòò:

—Pòni òy yikxon mjaa'y'atwa'añ,
nòjkx x'atsto'òkjò'òkixy ti jaty jam
mjagyejpy jòts xmo'ot ja ñimeeñ
ja ayooòbi jaa'y, winets xpaatt ja
òy'ajtin ja xondaajkin jap tsajpjòtpy;
ku jade'en x'uktu'unt, winets
mme'ent jòts ò xpawidett.

²²Xjats ku ja jade'en tmadòòy,
jòts ja yjotmadyòjkiyi'ñ,
kumi jantyingyumeeñ, kumi
jantyingyubiktà'aky idò'on ja'.

²³Winets ja nwindson'ajtim Jesús
tnimaay ja pyabòjkpitòjk:

—Òts yam tyimwyamp jòts ku
mòk y'adukyi jòts kumeeñ jaa'y
tpaajttit ja Dios kyutujk midi jap
tsajpjòtpy. ²⁴Jòts jaaktyimwyamp
òts jòts ku ja kumeeñ jaa'y janch
apeni ñaxti ma Dios ja kyutujk
ttanitani tuki'iyi, pò ne'egi tsojk
ñaxt ja mòj jiyujk jap xu'unjutjòtpy.

²⁵Kuuyi ja pyabòjkpitòjk
ja jade'en tmadoodòò, janch
ñigyumaap ja tyimya'widòò, jòts ja
xem yam ñayiktòòjidòò:

—¿Pønims idø'on nitso'ok'atp?

²⁶Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts y'ijxyidi, jøts ja ñimaajyøø:

—Ka'ap yø øy pøn jaa'y kø'øm ñankñitso'ogiyit, ja Dios ja'ayi myøøt'ajtpy ja møk'ajtin sudso xyiknitsoojkint, niti Dios tkatsepjawi.

²⁷Xjats ja Pedro tyiktiiy:

—Windsøn'ajtim, tø øø tuki'iyi n'ixmajtskixy ti jaty øøts y'ity njagyejpy, jøts øø tø ndsøøn jøts me myikpawidity. ¿Tits øøts idø'on nbaatp, ti øøts idø'on nbøkp?

²⁸Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Janch øts idø'on nwa'añ, ku yja'att ja xøøw ja jumøjt ku tuki'iyi yjemyigyøxt jadigojk, ku ø n'ixa'akt ngutujktaajkjøtpy ku øts ja møk'ajtin nmi'ixa'akt, jøts meets wine'enin meets ixa xpawidity, xnayimøøt'ixa'akp meets nayide'en nimakmajtsk jap kutujktaajkjøtpy, jøts xiidyu'undit ja Israelit jaa'y niduki'iyi. ²⁹Jøts nayide'en pøn jaty tø tmajstutkøxti ja tyøjk, ja myigu'uktøjk, chø' y'uch, tyeety tyaak, y'u'nk ñidø'øxy, uk ñaajx kyam tmajstuttibaat øts ngutujkøjxp, yikmo'odipts ja jinaxy jinaxy øy ti, jøts pyaattip ja' ja jujky'ajtin midi xemikøjxp. ³⁰Jøts may ja wyindigø'ødyit pøn ixyam namyøjpiktaajkidip kø'øm; jøts pøn ixyam ne'egi windigøy'ejttip, ja'ats ne'egi nøjkx møjtkidip.

**Ku ja Jesús tmadyakpaajty
ja tumbitøjk**

20 Jade'enin idø'on ja Dios kyutujk midi yjaa'y tyanitanaapy sam tu'uk

jaa'y kyugam'atyin jøts ja chøøn jøpyi jøpyi tumbi ixaabyi jøts ja y'uviitsa'am pyidø'økt. ²Ojts ja tyikwin'øyidi møøt ja tumbitøjk, øy ja tmiju'uty tu'uk puxmeeñ tukxøow, jøts ja ojts tkexy tumbi jam kyamjotp. ³Jøts idø'on ja ojts cho'ongojmi, ja xøow wyinaty tuk'ajopu'nk, jøts ja jap maayjotpy ojts tjaak'ixy ja jaa'y pøn awatsidip. ⁴Yide'en ja tnimaay: "Nøjkx mee nayide'en mduñ jap kamjøtpy, jøts nmiju'udyit nayide'en sam pyaat'atyi." Winets ja ojts ñøjkxti. ⁵Xjats ja windsøn cho'ongojmi ku ja xøow kyukiyyiñ, nayide'en winakxyøow nay ja tumbi dø'on ja y'ats'ejxkojmip. ⁶Jøts ku ja xøow jawaani kyajajxni, xjats ja ojts cho'ongojmi tumbi ixaabyi, jøts ja ojts ñijkxy nay jap maayjotpy, jøts ja ojts tjaakpaaty ja jaa'y pøn wyinaty awatsidip, yide'en ja tnimaay: "¿Tiku meets ya nugo mxinaxy, ti kidi mee mdunwa'añ?" ⁷Yide'ents ja y'adsoodøø: "Kumi ka'ap øø pøn xyiktunkpaatwa'añ." Xjats idø'on ja tnimaay: "Nayi nøjkxts mdundi øts ngamjøtpy, jøts nmiju'udyit." ⁸Xjats ku y'ux'ajty, winets ja windsøn tnimaay ja tyumbi midi yiktump: "Yaajxi yø tumbitøjk jøts xmo'ot myijuu'ñ yø' jawyenidip pøn ix'oojk tø tyøkidi tumbi, jøts ja ix'oojk xmiju'uty pøn jawyeen tø tyøkidi tumbi." ⁹Winets ja myendøø pøn wyinaty ix'oojk tø tyøkidi tumbi ku ja xøow jawaani kyajajxni, jøts ja myijuu'ñ ja ojts ka'pxy t'axajidi tu'uk puxmeeñ nidu'uk nidu'uk. ¹⁰Xjats ku yja' ja tyaja'jtidøø pøn wyinaty jawyeen tø tyøkidi tumbi, jade'en ja wyinmaydi

yikmiju'udyip ja tijy jawaani tsowi; nayide'en myijuu'n̄ ja ojts t'axajidi tu'uk puxmeeñ nidu'ukjaty.

¹¹Ku ja jade'en ojts t'axajidi ja myijuu'n̄, xjats ja tmi'ambøjktøø ja wyindsøn, ¹²yide'en ja tnimaadyøø:

“Pøn ne'egi oojk tø yja'atti, ja'ayi tø tyundi tuk'hori; jøts ne'egi nayide'en tø xmijuy sam øø tø xmijuyin, jøts tøts øøts yikxon nduñ jøts øøts yikxon tukxinaxy tø nni'añ.” ¹³Jøts ja windsøn y'adsøøy, yide'en ja winaagin yiknimaadyøø:

“Ka' me migu'uk yam sa nduñ. ¿Ti kidi tø nnagyajpxyin jøts ku nmiju'uty tu'uk puxmeeñ? ¹⁴Axaji yø mmijuu'n̄ jøts mnøjknxit. Nayide'en øts yø nmijuuwya'añ pøn oojk tø tyøkidi tumbi sam mee tø myikmijuyin. ¹⁵¿Pøn øts yø ndejin jade'en xkaduktu'ump pøni sa øts nmeñ kø'øm nyiktunkpaatwa'añ? ¿Uk yø' idø'øn m'amā'at'ajtpy ku n'øyjaa'y'aty?”

¹⁶Jøts ja Jesús jadigojk yide'en wya'añ:

—Jade'ents idø'øn ejx øts ja nwa'añ, pøn tandip ix'oojk, ja'ats ne'egi jawyenidip, jøts pøn jawyenidip, ja'ats ta'andip ix'oojk. Kumi may ja'adi pøn yiktukmadoodip jøts mye'endit, niwaanits ja'adi pøn yik'a'ejxidip jøts tya'andit. Nayide'ents ja Dios Teety ttu'unt ja naxwii'n̄it jaa'y.

Ku ja Jesús tnigajpxy jadigojk ja y'o'jkin

¹⁷Xjats ku ja nwindsøn'ajtim Jesús jam wyinaty tuu'amni midi Jerusalén nøjkxp, winets ja abiky tjiwaa ja pyabøjkpitøjk midi nimakmajtskti, jøts ja tnimaay:

¹⁸—Ixya tø nbejtyindi Jerusalén ma øts nyikøyakt, jøts øts ja teetywindsøndøjk, jøts øts ja kajpxwejpitøjk nyiktagidøkit pøn ø xyik'ooktip. ¹⁹Ja'ats ø xkøyaktip jøts øts ja xagidøkidit pøn ka'israelit jaa'dyi, ja'ats ø xnixe'ektip xjaxe'ektip, ja'anim ø xwinwoptip xjipwoptip jøts øts ja xyikruspattit; kidigøøk xøøwts øts ja o'jkin nmimada'akt jøts ø njujkpyøkt jadigojk.

Ku ja tøøxyøjk t'amidøøy ja may'ajtin midi tyaak'ajtp ja Jacobo møøt ja Juan

²⁰Winets ja Zebedeo y'una'jk jam myendøø møøt ja tyaak ma ja nwindsøn'ajtim Jesús jam wyinaty. Ja Juan idø'øn ja' møøt ja Jacobo, ja'ats idø'øn ja tyaak jam ojts twinguxani ja nwindsøn'ajtim Jesús, jøts ja t'amidoowa'añ tu'uk ja may'ajt. ²¹Jøts nwindsøn'ajtim Jesús ja ojts yiktiiyiyi:

—¿Ti dø'øn mdsøjky?

Jøts ja t'adsøøy, yide'en ja tnimaay:

—Tun may'ajt, jøts øts n'u'nk xyik'ixajkit adsow aduuk ku mgutujk xyiknaxkida'akt, tu'uk aga'n̄ jøts jadu'uk anajy, jøts jade'en ja kutujk tmida'andit.

²²Jøts ja nwindsøn'ajtim Jesús ja y'adsoojidøø:

—Ka' mee xnijawidi pøni ti mee m'amidoodip. ¿Mgupøkp meets ja ayo'on midi ø nbaatp?

Jøts ja wyandi:

—Ngupøkp øøts ja'.

²³Xjats ja tnimaay:

—Janch tiigyajpxy. Mgupøkp meets ja' sa jaty ø njatt ngubatt; jøts

kuts øts idø'on xmøøtsinaawya'andi tu'uk aga'n jøts jadu'uk anajy, ka'øtsip ja xpaat'ajtip jøts meets jade'en nyik'ixa'akt, ja' ja yikmo'odip pøni pøn ja Dios Teety kø'øm jade'en tø tyaniðiktaagiyidi.

²⁴Xjats ku ja jade'en tmadowdi ja yjanimajkpidi, jøts ja tjantyimi'ambøjktøø ja ñamajtskpidi midi tukjaa'dyi.

²⁵Jøts nwindson'ajtim Jesús ja ojts yjayajxniiyidi niduki'iyi, jøts ja ojts ñii'mxyidi:

—Jade'en sam x'ejxtin xnijawidi, ja jaa'y pøn tnitanaadyip ja naajx ja kajp, øy ja sagasa y'adøtsnidi pøni sa ja kø'øm ttsokti; kuts jam pøngapøn møk yjaakyikutujkni, tu'ugyits yja' ja tyikmøji. ²⁶⁻²⁷Jøts ka' meets mja' jade'endi, ne'egi yide'en meets mja'. Pøni pøn namyøjpikta'akwajnip, ja' idø'on paat'ajtip jøts ja tuki'iyi ttu'unt pøni ti myigu'uk ejtxidip ka'ejtxidip, ja' idø'on ja twindsø'øgip, ²⁸jade'en sam ø nduñin, kaja'ajipxi ø tø nnimiñ jøts øts jawyeen nyikwindsø'øgit, pø ja'axi ø tø nnimiñ jøts øts ja windsø'jkin nyakt, jøts øts kø'øm ngudanit ja pojkpitumbi jaa'y pyøkyi, jøts ja may ñitso'ok'attit.

Ku ja Jesús tyikwin'ejxwa'kxy ja winap jaa'y

²⁹Xjats ku ja jam wyinaty cho'onidi jam Jericó, jøts nwindson'ajtim Jesús may ja jaa'y ja ojts pyadsøøñiyi. ³⁰Jamts wyinaty namajtsk winap jaa'y chøønidi tuu'am, jøts ku ja tmadowdi ku ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty ñaxy, jøts ja møkta'aky tnimaadyøø:

—iWindsøn'ajtim, rey David y'u'nk y'ap, ayo'ejxk øøts!

³¹Jøts ja mayjaa'y ja ojts y'øjyidi, ojts yiknøjmididi jøts y'amo'ondit, jøts ja tjaaktyimiyikjinajxtøø jawaani møk:

—iWindsøn'ajtim, rey David y'u'nk y'ap, ayo'ejxk øøts!

³²Winets ja nwindson'ajtim Jesús wya'l'øyyi'i'ñ, jøts ja tyaajxyi'i'ñ ja winap jaa'dyi jøts ja ttiibyijky, yide'en tnimaay:

—¿Ti dø'on mdsojktip, ti ø ndu'ump?

³³Jøts ja ojts y'adsowdi:

—Windsøn'ajtim, jawin'ejxwamp øøts.

³⁴Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja jaa'y ojts t'ayo'ixy jøts ja ojts twinguxaji. Jøts ja winap jaa'y nay jatyi wyin'ejxwa'kxtøø, jøts ja ojts tpadsoondi ja nwindson'ajtim Jesús.

Ku ja Jesús kyajptøjkiyi'i'ñ Jerusalén

21 Kuts jam Jerusalén wyinaty yja'atwanidi, jøts ja kajp ojts tpaatti midi txøw'ajtp Betfagé, midi jam tmiwingon'ajtp ja kojpk midi yiktejp Olivos, winets ja nwindson'ajtim Jesús tkejxy namajtsk ja pyabøjkpi, ²yide'en ja tnimaay:

—Nøjkxti ixè kajpøøjtjy ixè wingon. Jamts inet buuri tu'uk xpaattit kuwiñ møøt y'u'nk. Ja'ats inet migajidip jøts ya xyikme'endit. ³Jøts ku pøn sa wya'ant, jade'en xnøjmidit jøts ku ø ndsøky, jøts ku ø tsojk ngøyajkojmit.

⁴Jade'en'ampy idø'on ja jade'en yjajty, jøts tyimyjade'en yjatt sa wyaañ ja Dios kyugajpxy ku ja yide'en tjaay ja nøky:

⁵ Nøjmidì ja Israelit kajp:

“Ejx yø mwindsøn mnimiñiyi
mnija'adyiyi,
amyujy tsaachyujy, taku'xni
byuuri'u'nk.”

⁶ Xjats ja pyabøjkpì ojts choondi
jòts ja ojts ñòjkxti, ojts ja jade'en
ttundi sà nwindsøn'ajtim Jesús
ja wyinaty tø y'ane'emyidi. ⁷ Ojts
ja twetsti ja buur møøt y'u'nk,
jòts ja ojts wyet ttajiba'andi jòts
nwindsøn'ajtim Jesús ja ojts
ttawaa'tspety. ⁸ Jòts ja jaa'dyi janch
namay ja'adi, jòts ja ojts tya'apti ja
wyet jam tuu'am; pømbi twidøjti
ja ujts'aay jòts ja ojts tpikta'akti
jam tuu'am. ⁹ Jòts ja jaa'y møk
wyambinaxwa'ktøø pøn jawyeen
yø'ødyip, jòts nayide'en pøn ix'oojk
payø'ødyip:

—iDios Teety tsajpjotpit!
iKunuu'kx yø rey David y'ap y'u'nk
pøn me tø xkexy! iKuuyi Dios Teety
jadu'uk yjaak'øyi!

¹⁰ Xjats ku ja nwindsøn'ajtim Jesús
kyajptøjkiyii'ñ jam Jerusalén jòts ja
kajp kyajotkukidi, may ojts ja jaa'y
wya'andi:

—¿Pøn yø jade'en?

¹¹ Jòts ja jaa'y wyandøø:

—Ja Jesús yø' ja Dios kyugajpxy,
pøn kyugajp'ajtp Nazaret jam
Galile'it etjotp.

**Ku ja Jesús twojpidømguixy ja
too'kpitøjtk jam tsaptøjkjotp**

¹² Jòtsnim ja nwindsøn'ajtim
Jesús tyøjkiyii'ñ møj tsaptøjkwimpy,
jòts ja ojts tkajxpidsømguixy pøn
jaty jap wyinaty too'ktip yajktip,
juudyip kajpxtip jap tsaptøjkwimpy.
Ojts ttejsapwajkixy ja mesi midì
ja jaa'y yiktundip pøn ja myigu'uk

myeēn tkugojnìdip, jòts nayide'en
chinaabyajt ja yiktejimbejtøø ja
paktøø'kpidi; ¹³ jòts ja tniimaay:

—Yide'en jap nøkyijpxy wya'añ,
jòts ku ajot'ajtaajk ja chaptøjtk
wya'ant, jòts jade'ents meets yø
tø xpiktakni sam maa'tspitøjtk
chinaadyøjtki.

¹⁴ Jòts ja nwindsøn'ajtim Jesús
jam tsaptøjkjotp winaagin
ñimejniyi ja jaa'dyi pøn
winapti pøn pakma'atti, jòts
ja ojts tyikmøkpojkiy. ¹⁵ Kuts
ja teetywindsøndøjtk jòts ja
kajpxwejpitøjtk ojts t'ejxti ku ja
jade'en ttuñ milagri, jòts ku ja
ojts tmadowdi ku ja mutskuna'jk
jap tsaptøjtkjotpy møk wya'andi:
“iDioskujuyip rey David y'ap y'u'nk!”,
jòts ja yjantyimy'ambøjktøø ¹⁶ jòts
ja ojts tnojmidì ja nwindsøn'ajtim
Jesús:

—¿Madøøpy yø' ku yø ixa jade'en
wya'andi?

Jòts ja nwindsøn'ajtim Jesús ja
t'adsøøy:

—Nmadøøpy øts yø'. ¿Ti ka'anìm
meets ja Dios kyajpxy x'ejxi ku yø
tø tjanigajpxy? Yide'enxi ja wya'añ:

Tø ndanibiktaagi jòts øts
mutskuna'jk xjanchjawidit
xjanchkunuukxyjawidit.

¹⁷ Xjats ja Jesús tmajstuupty, jòts
ja ojts chøøñ jam Jerusalén jòts ja
ñijkxy Betania, jamts ja ojts mya'ay.

**Ku ja Jesús ojts t'ayo'onmigajpxy
ja iigi tsa'amguipy midì
ja tyøøm ka'ejtp**

¹⁸ Xjats ku yjøpy'ajty, jòts ja
wymbejtkojmi ñøjkkkojmi jam
kajpjotp, winets yuu ja ojts
pyaadyiyi. ¹⁹ Xjats ja t'ejxpaajty

tu'uk iigi kipy jam tuu'ba'am, jøts ja ojts tniniikxy, ojts ja kipy tjawi'ixy jøts ja ni tu'uk tyøømm tkapajtøø, nugo janchtum'aay ja'. Winets ja nwindson'ajtim Jesús ojts tnøjmi ja iigi kipy:

—iNijuuni mga'uktøømiñit!

Jade'en ja ojts wya'añ, jøts ja iigi kipy jatyi tyimdyiijch. ²⁰Xjats ku ja pyabøjkpītøjk ja ojts jade'en t'ejxti, jøts ja jantyimyñigyumaap tjantyimya'widøø, winets ja tyiktøødøø ja nwindson'ajtim Jesús jøts ja tnimaadyøø:

—¿Sudso yø iigi kipy tsojk tø tyimdyi'ich?

²¹Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Janch øts idø'øn nwa'añ, pøni mjanchmøøt'ajttip ja janchja'win, jøts ku kø'øm ka' xwinma'adyit majtsk'aaw majtskjoojt, kidi yø'øyipts mee mjatp sam øts yø iigi kipy ixa tø nduñin, yø kojpk paat mee xnøjmit: “Jiwa'ak ya jøts mnøjkxt mejyjtøp”, jantyimyjatpts idø'øn ja jade'en. ²²Jøts ku øy ti x'amido'odit xpøktso'odit ajot'ajtingøjxp, pøni amumjoojt ja janchja'win xmøøt'atti, myikmo'odipts ja' pøni ti m'amidoodip.

Ja Jesús myøk'ajtin

²³Jøts ja nwindson'ajtim Jesús tyøjkii'iñ tsaptøjkjotpy, ixap ja wyinaty yik'ixpiky ku winaaagin jap myendøø ja teetywindsøndøjkti jøts ja møjaa'dyøjkti, jøts ja ojts tyiibyikyiyi, yide'en ja ñimaajyøø:

—¿Pøn yø yjade'embi mdanigutujk'ajtip jøts yø jade'en xu'unt? ¿Pøn yø kutujk jade'en tø mmø'yoi?

²⁴Jøts ja nwindson'ajtim Jesús t'adsøøy:

—Nayide'en meets yam nyiktøøwami; jøts pøni m'adsowimbejtíp inet, winets meets ja ndukmado'ot pøni pøn øts yø jade'en xanigutujk'ajtp ku øts yø jade'en nduñ. ²⁵¿Pøn ojts Juan Bautista tyanigutukyiyi jøts ja ya yiknøbat? ¿Dios, uk jaa'y?

Jøts ja xem yam kø'ømyi tkajpxy'ajtpinaxwa'ktøø, yide'en ja ñawya'añidi:

—Ku net yø njanima'ayin jøts ku Dios ja tni'ane'emy, yide'ents inet yø x'adso'owin: “Jøts ¿tigøjxp ku ja ojts xkajanchjawidi?” ²⁶Jøts ku net njanima'amy'aan jøts ku nugo jaa'y ja ojts kyexyi yiknøbatpi, winets yø mayjaa'y xnibidø'jka'andit; kumi niduki'iyi yø jade'en tnija'widip jøts ku ja Juan tum ja' tkajpxy midi Dios yja'ajip.

²⁷Jøts ja ojts nugo t'uknimaañidi ja nwindson'ajtim Jesús:

—Ka'ap øø nnijawi.

Winets ja ojts ñii'mxyidi:

—Ni øts meets inet ja ngadukmado'ot pøni pøn øts yø jade'en xanigutujk'ajtp ku øts yø jade'en nduñ.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty

namajtsk ja jaa'y tukmiga'axpi

²⁸Xjats ja tjaaknimaay:

—¿Sa meets idø'øn x'ukja'gyuki ya'atpi ayuujk? Tu'uk idø'øn jaa'y, jamts namajtsk myajnk; jøts ja tu'uk tnimaay: “Mets u'nk, ixyam mnøjkxt tumbi jøts ø x'atstujkit ja n'uvi tsa'am.” ²⁹Jøts ja myajnk ojts yide'en y'adsøyiyi: “iKa' nnøjkxwa'añ!” Winmaadyigajts

ja jadigojk xjats ja ñijkxy tumbi.

³⁰Jøts ja u'nkteety ojts ja tñinijkxy ja yjadu'ukpi majnk, jøts ja ojts nayide'en tñøjmi, jøts ja ojts yide'en y'adsojyi: "Øyip teety, øy ø nnøjxkt." Jøts ja nigidi y'uknøjkxni.

³¹¿Pømbits ja tpaduun jade'en sa ja møjaa'y tjatsøky?

Jøts ja wyandøø:

—Ja' midi ja jawyeen y'uknimaay.

Xjats ja nwindsøn'ajtim Jesús wyaañ:

—Janch øts idø'on nwa'añ, jøts ku ja ne'egi jawyeen ja Dios kyutujk ttatøjkiyidit ja'adi pøn pøkyun'ejtkunajxtip, jøts nigidi meets. ³²Kumi ja' meets ja Juan Bautista tømdaniñiyi jøts ja mduk'ixpikyidi sa mdsøonidit mdanidit sa mjujuk'yattit, jøts ka'ats ja tø xmibøkti; ne'egi ja' ja ojts tjanchjawidi ja jaa'dyi pøn pøkyun'ejtkunajxtip. Jøts kuts meets øy ja ojts jade'en xja'ejxti, ka' meets ja ojts xjanchjawidi, jøts ka' mdsinaa'yin xyiktigajstøø.

Ku ja Jesús tmaryakpaajty ja ka'ødyumbi

³³Ukmadowdim jadu'uk ya'at madya'aky: Tu'uk ja jaa'y midi ja kam kaja'ampy tjagyajp, ja'ats ojts tni'ipy ja uvi kipy jam kyamjotp, jøts ja ojts tnaguemy; jøts ja ojts tyik'øyi tu'uk ja abøjk'ii'ñ ma ja uvi nøø yik'amøø'kxixit, jøts tu'uk ja ne'ey janch køjxp ma ja kam yik'ejx'ett.

'Xjats ja ojts winaagin ja tyumbi tmø'øy ajuudyujk ja kyam, jøts ja ojts tkømø'øy jøts ja chøø'ñ widejtpi. ³⁴Xjats ku tpaajty ja uvi tujk'aats, winets ja ojts tkexy

winaagin ja tyumbi, jøts ja ttaniguexy ja yjadu'ukpi tumbidi midi ja wyinaty tyuk'ajuudyujkpy ja kyam, jøts ja yik'amido'odit ja pikta'aky midi ja paat'ajtiyip.

³⁵Ka'ap ja ñømdøø, ojts ja tmajtsti ja tumbi midi yikajxtip, pømbi yikwojp yiktse'jk, pømbi o'jk jøts pømbi yikwinga'jts yikjøpka'jts.

³⁶Jøts ja kugam ojts tjaakajxkojmi ja tyumbi jawaani namay, nigidi jade'en sam ja yjawyeembidi; nayide'ents ja kam ejx'ejtpi ja ojts tyungojmiyidi.

³⁷Jøtsnim ja ojts tkexy ja kyø'øm'u'nk, yide'en idø'on ja y'ukwinmay:

"Yikwindsø'øgip øts n'u'nk." ³⁸Jøts kuts ja ojts ja'ayi yik'ixy, winets ja kam ejx'ejtpi ñawyajnidøø: "Yø' yø kam yø' yø pikta'aky tmdanwangøjxp, yø' yø tmaabyøkwamp; wan tyimyikpa'ø'jkyindi jøts adøm yø nmidaangøjxint." ³⁹Xjats idø'on ja tmajstøø, jøts ojts tyikpidsømdi jam kamjotp, jøts ja ojts tyik'ookti.

⁴⁰Winets ja nwindsøn'ajtim Jesús ttiibyijky, jøts ja wyaañ:

—Ku mye'ent ja kugam, ¿sats ja tumbitøjky yiktu'undit midi kam'ejx'ejtip?

⁴¹Jøts ja teetywindsøndøjky jøts ja møjaa'dyøjk wyandøø:

—Niwine'en ja tkidyimy'ayo'ext yø yjade'embidi ka'øy jaa'dyi, yikpa'ookp ja', jøts ja t'ayajknaxt jadigojk ja ñaajx, jøts ja abiktyumbi ja tmo'ot pøn ja mo'ojiyip ja pyikta'aky pøni wine'enin ja pyaat'aty.

⁴²Winets ja nwindsøn'ajtim Jesús ja ñimaajyidøø:

—¿Niwindininim meets Dios kyajpxy xka'ejxi? Yide'enxi ja wya'añ:

Ja tsaá midí ja pojtspi
kya'uk'a'ejxidøø,
ja'ats ne'egi ixyam tø
y'ukyikpiktakni jam
pøch kyubajkp jøts ja
t'amajtsmujkixy ja pøch.

Ja Dios Teety idø'on yø jade'en
tø ttuñ,

øy yø ñigyumaap njaja'wandi.

⁴³Jade'ents ja Dios kyajpxy wya'añ,
paty mee nnøjmi jøts ku ka'
myikmo'odit jøts xatøjkidit ja Dios
kyutujk, ja' ja ne'egi yikmo'odip
pøn tyikwingaxø'jkidip ja Dios
yja' midí ja yja'ajtpy. ⁴⁴Jøts ja
tsaa ku jam pøn y'uknaxkida'akt,
windigø'opy ja ayoobi; jøts ku
ja tsaá pøn y'uktanaxkidakpatit;
yikpu'xkiyip ja'.

⁴⁵Kuts ja teetywindsindøjk jøts
ja fariseotøjk jade'en tmadoodøø ja
madya'aky midí ja nwindson'ajtim
Jesús ja tamimadya'ajkidip,
ojts ja tja'gyukidi jøts ku ja'
yiknimadya'akti. ⁴⁶Winets
ja tjadyimyjamatwandøø,
ja mayjaa'yts chø'jkidip
pøn tnija'widip jøts ku ja
nwindson'ajtim Jesús ja Dios Teety
yja' tkajpxi.

**Ku ja Jesús tmadyakpaajty sam tu'uk
windsøn tyik'amajtski ja myajnk**

22 Xjats ja nwindson'ajtim
Jesús ojts jadigojk
ttamimadyaktøjkigyojmi jadu'uk
madya'aky, yide'en ja wyaañ:

²—Jade'en ja Dios kyutujk
midí yjaa'y ja tyanitanaapy sam
tu'uk windsøn pøn xødump jøts
myajnk ja tyik'amajtski, ³jøts ja
tyumbi ja ttaniguexy pøn jaty
ja yikaawyampy yik'uukwampy

jøts ja t'atswa'adit, ka'ats ja jaa'y
ja pyadsoo'nidøø. ⁴Jøts ja ojts
abiktyumbi tjadanigajxkojmi,
yide'en ja t'uknimaay: “Nøjkx
ja x'atstukmadowdi pøn jaty ø
nwaawampy, jøts ku ja kaaky jii'kxy
ya abaadi y'ejtni. Tø øts ndsakaa
nyik'øøky jøts tyimdyumjane'kxpi
tyimdyumjayeekpyi, abaadi a'ejxi
y'ejtni, wan tmenidi tø'øxñigaabyi
tø'øxñi'ukpidi.” ⁵Kidyimyojpkiktakti
ja' pøn idø'on jayikwaadsoodip
migaabyi mi'ukpi. Pømbi nøjkxni
kyamjotp, jøts pømbi tyunk
tniyø'øyini ma jaty pøngapøn
myeemyiky, ⁶jøts pømbi axaji
tyikja'jttøø ja windsøn tyumbi
jøts ja tjemdunidi tedunidi,
yik'oo'ktibaat ja'. ⁷Winets ja
windsøn yikxon yjantyimy'ambijky,
jøts ja ojts tkexy syoldaditøjk
jøts ja tyikpa'ooktit ja jaa'y pøn
tyimyikjaa'y'oo'knidip, jøts ja
tnitsaajyidit ja kyajp. ⁸Winets
ja tnimaay tyumbitøjk: “Tum ja
abaadi y'ejtni jøts xøow yiktu'unt,
ka'adamts yø yjade'embí jaa'y
pyaat'atyidi jøts yø nyikmiga'ayin
nyikmi'uujkin. ⁹Nøjkxtits jam ma
jaa'y ñaxy tyøki, jøts ja niduki'iyi
xwa'adit tø'øxñigaabyi tø'øxñi'ukpi
pøni pøn jaty jam mbattip.” ¹⁰Jøts
ja tumbi cho'ondøø ñøjkxtøø jam
tuu'am, jøts ja ojts twaamukti pøn
jaty ja jam pyattøø, jam øyjaa'byi
ka'øyjaa'byi; jøts ja mayjaa'y
jade'en tyik'ujtstøø ja tøjkjoojt.

¹¹Xjats ja windsøn jam tyøjkii'ñ
jøts ja t'ejxwa'añ pøn jaty tø yja'atti
migaabyi mi'ukpi, winets ja jap
t'ejxpaajty tu'uk ja yaa'dyøjk, jøts
ku ja ka'ap jade'en xyøxyi sam
idø'on pyaat'atyidi ñaxyoxidit ja

tø'øxñigaabyidi ja tø'øxñi'ukpidi.
 12 Jøts ja tnimaay: “¿Sudso mets
 ya tø mdøki, jøts ka'ats jade'en
 mxøxyi sam idø'on pyaat'aty ku
 tø'øxñigaaky ku tø'øxñi'ukkk ñaxy?”
 Jøts ja nisa kidyimwya'añ, amøñi
 ja y'ity. 13 Winets ja windsøn ja
 tnimaay pøn jaty jam wingiidyip
 wimbøjktip, yide'en ja tnimaay:
 “Ixe køwøøndi pakwøøndi jøts
 xwibojpidsø'ømdit, wan tniykxy
 agugootstujpy ma yjøløt ma ya'axt,
 ma wyingidsetst y'agidsetst.”
 14 Kumi may ja yjayikwaadsowdi
 øy pøn, jøts waanits ja'adi pøn
 yik'a'ejxidip.

Ku yikajpxy'aty ja kugubajt

15 Jøts ja fariseotøjk jam
 ojts choondi, jøts ja ojts
 tkajpxy'ejxwa'andi, ja'ats ja
 tyikpøky'attip jøts ja ttani'øønidit
 pøni sa yjadyimy'ukwa'añ. 16 Xjats
 ja jade'en winaagin tkajxtøø ja
 yjaa'y møøt ja Herodes yjaa'myi,
 jøts ja t'atstuknimaawya'a'andi ja
 nwindsøn'ajtim Jesús:
 —Windsøn, tø øø nnijawi jøts ku
 tiy mgajpxy, jøts ku tiy janch ja Dios
 yja' xnigajpxiyi, ka' xmøjpikta'a'aky
 øy jaa'y sa yjawa'andi kumi ka'
 mets pøn xkupiky xkagupiky.
 17 Tukmadooøts øøts sa me
 m'ukwa'añ: ¿Nmo'op øøts kugubajt
 ja møj windsøn midi jam Roma
 tsinaapy? ¿Nmo'op øøts u ka'?

18 Yja'wiyii'nits ja
 nwindsøn'ajtim Jesús ja' jøts ku ja
 kya'ødyunwa'añiyi, jøts ja tnimaay:
 —Meets win'øømbidi, çtiku øts
 jade'en xkajpxy'ejxti? 19 Tuk'ejxtik
 øts ja meeñ midi myiktundip ku ja
 kugubajt xyakti.

Jøts ja ojts t'atskondi tu'uk ja
 pujxmeeñ. 20 Ku ja ojts t'uk'ixy
 ja nwindsøn'ajtim Jesús, jøts ja
 tyiktiyi:

—¿Pøn yø' wyeen y'laaw, jøts pøn
 yø' xyøøw ixa kyøxja'ayi?

21 Jøts ja t'adsoodøø:

—Ja nwindsøn.

Winets ja ñimaajyidi ja
 nwindsøn'ajtim Jesús:

—Yø'øts meets yø windsøn
 mmo'op midi yø yja'ajtpy, jøts Dios
 yø xmo'odit midi Dios yja'ajtpy.

22 Xjats ku ja jade'en tmadoodøø,
 ñigyumaap idø'on ja tyimyajtøø;
 jøts ja ojts jade'eñi tmajtstu'utti jøts
 ja choonidi.

Ku ja jaa'y tyiktøwdi pøni janch idø'on ja' ku oo'kpi jadigojk yjukpyøktit

23 Jøts nay ja'abi xøøw ja
 saduceotøjk ojts t'ats'ejxti ja
 nwindsøn'ajtim Jesús. Jade'en
 idø'on ja' ja wyinmaa'ñ
 tjagyapti jøts ku oo'kpi ka'
 y'ukjukpyøjknidit; paty ja yide'en
 tnimaadyøø ja nwindsøn'ajtim
 Jesús:

24 —Windsøn, yide'en ja Moisés
 wyaañ: kuk pøn tku'oookt ñidø'øxy
 jøts ku ka' tyiktañ ni tu'uk y'u'nk,
 pøni jamts y'ajch uk y'uch, ja'ats
 ja ku'øktyø'øxy tmøøt'amajtskip
 jøts ja tyika'axt, jøts ja myigu'uk
 kyagudigø'øty midi tø y'øøky.

25 Jats øøts y'ity nmigu'uk tu'uk
 midi jaa'y'ajttip niwixujk yaa'y.
 Jøts ja jagyoop y'amajtskiyi'ñ,
 o'jkts ja'. Jøts kumi ka' y'u'nk
 y'una'jk tyiktaañ, jøts ja y'uch ojts
 tmidañ ja kyap, ja ku'øktyø'øxy.

26 Jøts nayide'en yjajty ja

myimajtskpi, jøts ja myidigøøkpi nayide'en, tumjade'en ñajxkøjxti niwixujk. ²⁷Jøts ku ja jade'en y'oo'køjxtøø, jøts ja tø'øxyøjk yjaaktyimy'ø'jky. ²⁸Jøts kuts ja jadigojk pyidsø'ømdit jujky'ajtpi, ðmidi'ibits ja tniðø'øxy'atp, pø tøxi ja t'atsnidø'øxy'ajtkøxti?

²⁹Jøts ja ojts yide'en y'adsøyidi ja nwindson'ajtim Jesús:

—Kajaa mdigøydi, ja'agøjxp ku ka' xnija'wiyidi ja Dios kyajpxy, ni ja myøk'ajtin xkanija'wiyidi. ³⁰Kuts jadigojk ja oo'kpi yjujkyøktit nipøn kya'uk'amajtskiñit, ka' pøn y'u'nk ñøøx tkøyakt jøts ja y'amajtskit, jade'ents ja chinaañidit sam ankilisti midi jap tsajpjøtpy. ³¹Jøts ku ja oo'kpi yjujkyøkti, ðka'aním meets ja nøky x'ixy sa Dios kø'øm tø wya'añ? Nøømxí ja': ³²“Tum øts xDios'ajttip ja Abraham, ja Isaac, jøts ja Jacob.” Kidi oo'kpipts ja ñiDios'ajtpy, pø ja'axi ja ñiDios'ajtpy jøts ja tyikjujky'att øy pøn.

³³Ku ja jaa'y jade'en tmadoodøø, jøts ja ñigyumaap tja'widøø ku ja jade'en yik'ixpikyidi.

Ja møj kutujk midi ja Dios ñi'ane'empy

³⁴Winets ja fariseotøjk ojts tñimadowdi jøts ku ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty tø tyik'amøñ ja saduceotøjkti, jøts ja ñamyujkidøø; ³⁵jamts tu'uk kajpxwejpi tmøødidi, ja'ats ja tja'ukajpxy'ejxwaan ja nwindson'ajtim Jesús. Jøts ja tyiktiy:

³⁶—Windsøn, ðmidi'ibi kutujk jawaani møj midi ja Dios kyutujk myøøt'ajpty?

³⁷Jøts nwindson'ajtim Jesús t'adsøøy:

—“Windsø'øgi ja Dios amumjoojt, jade'en xtsokt mabaat myajada'aky m'anmija'win, mabaat myajada'aky m'aaw mjoojt.” ³⁸Yø' idø'on møj jøts yø' idø'on jawyenip. ³⁹Jøts ñiñayjade'en ja myimajtskpi, yide'en ja wya'añ: “Jade'en mmigu'uk xtsokt sam kø'øm mnachøkyin.” ⁴⁰Yø'øbi kutujk majtsk møj midi ja Moisés tø tja'ay jap kyutujkjøtpy, jøts midi ñigajpxtip ja Dios kyugajpxy ku yik'ixpøkti.

ðJanch idø'on ku ja David t'ap'aty ja Cristo?

⁴¹Nay ixamnim ja fariseotøjk wyinaty amuki y'etinim, ⁴²jøts ja nwindson'ajtim Jesús ttiibyijky:

—ðSa mee mwinmay, pøn yø Cristo? ðPøn yø' y'u'nk?

Jøts ja tñimaadyøø:

—Ja rey David yø' y'ap.

⁴³Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja tñimaay:

—ðJøts sudsomts ja rey David ja Espiritu Santo yikwajñøø jøts ja ojts tijy windsøn? Tiku ja David yide'en wyaañ:

⁴⁴Nømp ja nwindson'ajtim ja Dios Teety ñimaajyøø:

“Putsinaaky øts n'aga'ñ'ampy, kunim øts yø nmimajadakøxt pøn

jaty mmidsep'ajtip.”

⁴⁵ðSudso ja Cristo ja yiknitsokpi, sudso ja David ja y'ap'aty, jøts yide'ents ja David kø'øm wya'añ jøts ku ja twindsøni?

⁴⁶Jøts nipøn nisa kidyimwya'añ, jøts ja'abi xøøw ttamajstuttøø, jøts ka'ap pøn y'uktiibyøjkniyi tigati.

Ku ja Jesús ttamigajpxy
sa y'adø'øtsti ja fariseotøjkti
møøt ja kajpxwejpitøjkti

23 Xjats ja nwindson'ajtim
Jesús tnimaay ja mayjaa'y
jøts ja pyabøjkpitøjk:

²—Yø kajpxwejpitøjkti jøts yø
fariseotøjkti, jade'en yø wya'andi
jøts ku yø tyimbyaat'atyidi, yø'
idø'on ja tyimñigajpxtip wa'ats,
yø' idø'on ja tyimñija'widip ja
Moisés kyutujk. ³Jade'ents meets
yø xpadu'unt, tundi dø'on jade'en
tuki'iyi pøni sa mni'i'mxyidi;
kidits nayide'en m'adø'øtsti sam
yø y'adø'øtsti, kumi jade'en'ajttip
yø', wenk yø jaayi y'ukwa'andi
jøts wenk y'adøtskojmidi. ⁴Nugo
tukmajada'ak myajada'akti mid
janch kamaabyim, jøts ja'ats
ja jaa'y tyukpadunwandip; jøts
niwine'enin ja kø'øm jade'en
tkatunwa'andi. ⁵Jade'en'ampy
jade'en y'adø'øtsti jøts ja kajp
y'ejxidit, jøts ja mayjaa'y y'ejxidit.
Wyet nikijxy tkøxja'adi wan jaty
ja Dios kyutujk, jøts yik'agajpxtit
ku ja tjantymbyadundi, jøts
nayide'en ñachojkmiiyidi jøts wyet
tum yøn tñajtskudiiyi tmiwidettit,
ka'ap jade'en tyiktundi sam o pøn
jaa'y. ⁶Ja' chojktip jøts tum jam
tyimy'ixa'aktit ma ja windsøn
tsinaabyajt jam ku xøøw ku ti
tyuñi tsaptøjkjøtpy, ⁷jøts jade'en
ttsokti jøts ja jaa'y nøø'ajy tuu'ajy
wyindsø'øgiyidit kyajpxpoo'kxiyidit,
jøts ja tyimyktejtik ku ja
kyajpxwejti.

⁸Jøts meetsts kidim jade'en
jaa'y xnimaañidi jøts jade'en
myiknøjmidit jøts ku mee

mgajpxwijy, pø tu'ugyixi mee
tum jade'en mnay'uch'atidit
mnay'ajch'atidit, jøts tu'ugyits ja
mgajpxwejpidi mid mgajpxwejidip,
ja Cristo ja', ja yiknitsokpi. ⁹Jøts
kidi pøn xejti teety ya naxwiin
naxkijxy, tu'ugyixi meets mdeety
ja' pøn jap tsajpjøtpy. ¹⁰Jøts nika'
mnawyindsøndejeidit, pø tu'ugyixi
ja' pøn mwindsøn'ajtip, ja Cristo,
ja yiknitsokpi. ¹¹Pøn ja myigu'uk
twindsø'jkip, ja' idø'on møj, ja'
idø'on nmigubajk'ajtidip. ¹²Pøn
ja namyøjpikta'akwajniyip kø'øm,
yik'amutski ja nøjkx jyaty, jøts
pønts nabyiktaajkip yik'ayowim,
ja'ats idø'on nøjkx møjtøjkip.

¹³'iTi jade'en mnadyatuujnidip
meets kajpxwejpitøjkti meets
fariseotøjkti, wine'enin
win'øø'ndsøøni! Meets ja
m'agajpxujkpy jøts mmigu'uk
xkaduktatøkiwya'andi ja Dios
kyutujk. Jøts ka'ats kø'øm mdøkidi,
jøts nika' xyiktøkiwyamid pøn ja
tsojkin tjajagyajp.

¹⁴'iMjanch'ayøøy meets
kajpxwejpitøjkti, meets fariseotøjkti,
wine'enin xnidunk'atti ja
win'øø'nk!, ku ja ku'øktyø'øxy ja
tyøjk ja pyikta'aky xpøjkxidi jøts
ñadyijyi xkayiknigaxø'økti, ñadyijyi
ja tsapakjpxy janch yøn xkajpxti, yø'
meets yikxon myiktagubatp.

¹⁵'iTi jade'en mnadyatuujnidip
meets kajpxwejpitøjkti, meets
fariseotøjkti, wine'enin
ja mmigu'uk xwin'øøndi!
Mjantymiyijotigøødyip meets, jøts
ja jaa'y xukupøktit ja mdsinaa'yindi
sa mee m'adø'øtsti, jøts kuts ja jaa'y
jade'en tø xundi, ne'egi jawaani
ka'øy meets ja jaa'y xjaaktyimdyuñ,

jade'en ja tpatni sa ja øy øy
tyimñøjkxt jap infierno, jøts nigidi
meets jade'en mdyimyjatt.

¹⁶iMjanch'ayøøy meets tuu'
niwaabidi, jade'ents xundi
sam winapjaa'yindi!, ku mee
mwa'añ: "Ku pøn wyanda'aky
jøts tyiktestigi'aty ja tsaptøjk,
jade'ents ja yikpikta'aky sam
pøn kyawanda'agyin; jøts pønts
wanda'kp jøts tyiktestigi'aty ja oori
midi ja tsaptøjk yja'ajtpy, ja'ats
idø'on tiy janchwanda'kp." ¹⁷iMeets
mo'otpidi, jade'en xundi sam
winap jaa'yindi! ¿Midi'ibi dø'on
jawaani jaaktyimyøj; ja oori, uk ja
tsaptøjk midi tyikunuu'kxy jajtp
ja oori ku ja yikajpxpaaty? ¹⁸Jøts
nayide'en mwamidi: "Ku pøn
wyanda'aky jøts tyiktestigi'aty ja
altajr, ka'ap ja wyanda'agy; kuts
pøn wyanda'aky jøts tyiktestigi'aty
ja limunsi midi yikyoxp jam
altajrkøjxp, ja'ats idø'on tiy janch
wanda'aky." ¹⁹iMee mo'otpidi, mee
wimbeets kugoots ejtpidi! ¿Midi'ibi
jawaani jaaktyimyøj; ja yojxin, uk
ja altajr midi tyikunuu'kxyjajtp
ti jaty jam yikyoxp? ²⁰Jøts
pønts tyiktestigi'ajtp ja altajr ku
wyanda'aky, kidi ja'ayip ja nugo
yiktestigi'ajtpy, nayide'en ja
tyestigi'aty ti jaty jam altajrkøjxp;
²¹jøts pøn tyiktestigi'ajtp ja tsaptøjk,
kidi ja'ayip ja nugo yiktestigi'ajtpy
ku ja wyanda'aky, nayide'en Dios ja
tyiktestigi'aty pøn ja chaptøjk'ajtpy.
²²Nayide'en pøn wanda'kp jøts
tyiktestigi'aty ja tsajp, ja Dios idø'on
chinaadyaajk ja yiktestigi'ajtip, jøts
ja Dios kø'øm midi jap tsinaapy.

²³iMjanch'ayøøy meets
kajpxwejpitøjkti, meets fariseotøjkti,

ku ja win'øø'nk xunk'atti! Køx
kida'ak meets xjanchkugubatkiyx,
jøts ka'ap ne'egi xpadu'unxidi
midi ja Dios kyutujk jawaani
ne'egi yjani'ane'empy ku ja ttsøky
ja ødyiidyu'unin, ja pa'ayo'ejxk
jøts ja janchja'win. Ya'atpi meets
idø'on ne'egi jawaani mjapaat'ajtip
mbadu'ump. ²⁴iMeets winap
tuu'waabidi, ku ti x'uukti tum axity
ja xyiknaxti jøts ja uux jam kyatøki,
jøts nika'ats xjawidi ja møjpi jiyujk
ku ja amuum xjøøndi!

²⁵iTi jade'en mnadyatuujnidip
meets kajpxwejpitøjkti jøts
meets fariseotøjkti ku xunk'atti
ja win'øø'nk! Ja'ayi mee
mjanchkamijotkukip sudso ja
texy ja tas nikijxyi nadyijyi wa'ats
y'ett, jøts ka'ap ja xunk'atti pøni
sadam ja yjøtpy. Ni xkaja'gyukidi
kudam m'amp mjotp tum ja
axøøkpi yigaappi xjamøø'tatti, ku
jaa'y nugo xwin'øøndi xwimaatsti.
²⁶Meets fariseo winapti: jawyeen
yø mga'øy'ajtin xmajtstu'uttit,
jøts jade'en ja m'anmija'win
ttaniwa'ats'attit ejxim n'uk'ejxint
tasi nyikwaajtsin, jade'en nikijxy
jade'en jøtpyi.

²⁷iMjanch'ayøøy meets
kajpxwejpitøjkti jøts meets
fariseotøjkti, meets win'øø'mbidi!,
jade'en mee mgaxi'iky sam ja oo'kpi
nipotsin midi tø yikpoobi jøts ja
janch tsuj nikijxy kyaxi'iky, jøts
ku jap jøtpy ujts abøki oo'kpi pajk
jap, jøts tum ja axøøk ja jap myøøt.
²⁸Jade'enxi meets idø'on; wemp am
ñadyijyi xuk'ejxti ja jaa'y jøts ku mee
m'øyjaa'yi. Midi'its jap m'aawidip
mjoojtidi, tum ja taay'ajtk, tum ja
kya'øybi jap mwinmaa'n'ajttip.

²⁹iMjanch'ayøøy meets kajpxwejpitøjkti jøts meets fariseotøjkti, meets win'øø'mbidi! Meetsxi ja Dios kyugajpxy ja ñipots myik'ø'yidip ku ja y'ookti, jøts ja xyo'om yik'ø'yidi wyingi'jy pøn tø y'ats'øyjaa'y'atti, ³⁰jøts mjanch'uknømdi: “Kuk adøm jeexyip n'ukja'ajtyindi, ka'ap adøm ja møjaa'dyøjk jeexyip tø nbudøjkindi ku ja tø tyik'ookti ja Dios kyugajpxtyi.” ³¹Yø'øyits meets kø'øm mnadyani'øø'niyip jøts ku ja xeety'apidi pøn ja Dios kyugajpxy tø tyik'ookti. ³²iYik'abaadidits inet midi ja mdeety'aptøjk tø ttunjøpidi!

³³iMeets win'øø'mbidi! iMeets kawindiyjaa'dyi! ¿Sudso meets xijy ja ayo'on m'ukniwaaajtsniyidit midi jap ayodaajkjøtpy mbaattip? ³⁴Yø'øgøjpx øts kugajpxy ngaxt møøt ja wijyaa'dyi møøt ja yik'ixpøjkpidi. Jøts myik'ookpts meets ja winaagin jøts ja xyikruspattit, jøts pømbi yiktseekp yikwopp jap tsaptøjkjotp, jøts pømbi yik'ixa'ap yikpawidetp kajp kajp. ³⁵Jade'ents meets ja pøky mdaja'adit, jøts ja xkubattit ku ja øyjaa'y kawine'en tø xyik'oo'knidi, Abel ñikøjxp cho'onða'aky pøn øy pøn yikxon jaa'y'ajtp, kunim ja Zacarías ttamigugøxi pøn ja Berequías myajnk'ajtpy, pøn mee myik'o'jk jap tsaptøjkjotpy ma ja altajr y'ity. ³⁶Janch øts idø'øn nwa'añ, ku jade'en yiktuñ yø'øbi pøky, yø ya'atpi jaa'y øy taja'adidip jøts yø yiktagubattit pøn jaty ja ixyam tsinaadyip.

Ku ja Jesús t'ayo'ijxy ja Jerusaléngit kajp

³⁷iJerusaléngit kajp, Jerusaléngit kajp, meetsxi myik'øø'lkpy ja

Dios kyugajpxy, jøts xwinga'atsti xjøpka'atsti pøn ja Dios kyajpxy tyikyø'øydip, pøn ja Dios mjadanigajxidip! iTø meets njapeemukwa'añ njakonmukwa'añ kawinaak ojk, sam tsikuna'jk ja tyaak ñimu'uxyi, ka'ats meets ja jade'en tø xkupiky! ³⁸Ejxtits inet ja tsaptøjk ku ja abak tyani; ³⁹øts idø'øn wamp jøts ku meets xka'uk'ejxnit tsojk, jøts ku meets jaanim x'ejxtit pøni juuni ja tiempì yja'aty ku mnø'ømdit: “Ejxik Dios ja kyunuu'kxyu'nk ñadyaguguexyi midi mmime'enxiyip ja kyutujk.”

Ku ja Jesús tñigajpxy jøts ku ja tsaptøjk kyida'att

24 Xjats ja nwindson'ajtim Jesús pyidsiimy jam tsaptøjkjotp, jøts ixam ja wyinaty ñajxni ku ja pyabøjkpitøjk ja jam wingon ñimejniyøø, jøts ja tyukmadoobinaxwa'jkøø sa jaty ja tsaptøjk jam t'ijxy ku ja janch tsuj janch øy. ²Jøts nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—¿M'ejxtip ixa jade'en tuki'iyi? Øts wamp jøts ku ya nitu'ugin ja tsaa kyata'ant nikiibyety, kua'ljigyoøp yø tuki'iyi.

Ja ejxa'an midi yik'ejxp ku wyinaty yiktiidyunwanidi ja naawii'ñit jaa'y

³Winets ja ojts ñøjkxti jam kojpkøjxp midi yiktejp Olivos; jøts ku ja nwindson'ajtim Jesús ixam wyinaty tø y'ixa'aky, winets ja pyabøjkpitøjk ja ojts ñinijkxyiyi, jøts ja ojts ñimaajyidi amaa'tsk:

—Ja' øø ndsøjkpy jøts øøts xukmado'ot windem idø'øn ja jade'en yjatt. ¿Ti ejxpajt ti

ejxa'an øø n'ejxp jøts ku wyinaty mmenwa'añ, jøts ku wyinaty yja'atwa'añ ja tiidyu'unin xøøw?

⁴Jøts nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajvidøø:

—Øyim mnay'ejx'etidit jøts kidi øy pøn nugo mwin'iiñidi.

⁵Kumi may ja jaa'y mye'endit jøts ja jade'en ñadyejidit jøts ku ja y'øtsi, yide'en ja wya'andit: “Øts idø'on Cristo ja yiknitsokpi”; jøts mayts ja jade'en twin'øøndit ja jaa'y. ⁶Jøts mmado'op meets jøts ku jaa'y tñigajpxtit ja tsep, uk tñigajpxtit sa jaty ja tsep yjaaktunit, sa jaty ja ayo'on yikpaatt; kidits mdsø'ogidi, jatp idø'on ja jade'en; ka'anims wyinaty tmibaat'aty jøts ja naxwii'ñit jaa'y yiktiidyu'undit.

⁷Kumi tseptu'undip ja jaa'y pøn ki'abikñaaix ki'abikyajpti jøts ñañibidø'ogidit xem yam, jøts ja windsøndøjk nayide'en cheptu'undit ja xem ja yam pøn jaty ja kajp ja naajx tñitanaadyip naxwiiñ; etp yuu xøøw, jøts pa'am køx kida'ak jøts uix ñaxt maawyeen. ⁸Tso'ondakpnim ja ayo'on wyinaty jade'en midi yikxon yik'ejxpnim.

⁹Winets meets myikøyakt jøts myikjemdu'undit myiktedu'undit, jøts jaa'y yik'oogidit, jøts nipøn mgatsokidit o magajp, ja'agøjxp ku mee xjanchjawí. ¹⁰Winet ets ja jaa'y may ja yjanchja'win t'ixmatstit, yja'dyigøøgyøxnidip ja Dios yja' ja'ami jøts ja myigu'uktøjk tkøyajknidit. ¹¹May ja windaay'ajtpi pyidsø'ømdit, ñadyiyiywa'andit jøts ku Dios yja' ja tñigajpxidi, jøts may ja myigu'uk twin'øøndit. ¹²Kawine'en ñaxt ja ka'ødyu'unin jøts ja ka'øwyinmaa'ñ, may ja jaa'y

xem yam kawin'ijxyim ñayjawiyidit.

¹³Jøts pøn tmidanaapy jøts pøn tu'ugyi winmaapy, ja'ats idø'on nøjx nitsø'ok'ajtp ja y'anmija'win.

¹⁴Jøts ya'at øy madsoo yikajpxwa'kxt wine'enin naxwii'ñit y'ity, ya'at Dios y'øgyajpxy y'ømyadya'aky, jøts naajx kajp ja møj ja mutsk tñijawidit; jats idø'on tmibaat'att jøts naxwii'ñit jaa'y yiktiidyu'undit.

¹⁵Ja Daniel, pøn ja Dios kyugajpxy'ajtpy, ja' yide'en tñajtsja'wiyii'ñ jøts tñigajpxy ti yikpøkpyajtp, ti midundigøøpy; jøts kuts x'ejxtit jøts ku ja'baat jap yik'ejxni yikpatni ma ja tsaachjagunuukxy chaptøjk jap, japts ja mga'ukmaa'kxniyidit. Pøni pøn ya'atpi nøky kajpxp, wan tja'gyuki. ¹⁶Wants ja tka'akti pøni pøn tsinaadyip jam Judea jøts kyaknøjkxtit jam kojpkøjxp.

¹⁷Jøts pøni jam wyinaty pøngapøn tø pyety tyøjkøjxp ja'abi xøøw, ka'ats t'ukniwinajknit ok idø'on ti tjaak'atsjuutt jap tyøjkjøtpy;

¹⁸jøts pøni jam wyinaty pøngapøn wyidity kyamjotp, wan ka' t'ukwimbejtni, ni wyet ni ñaamy tka'atswetst. ¹⁹iAyo'ijxyim ja tøøxyøjk yjanchjattit pøn jaty mutsk jam wyinaty tnikøjxp'ajttip, pøn jaty myaxu'nk jam wyinaty tø tyikaxø'økti! ²⁰Amidowdi pøktowdi Dios jøts kidi ja et mga'akti ku ja et y'amxuxy chaachxuxy, jøts kidi wyinaty yjaty ku poo'kxin xøøw; ²¹møk ja ayo'on yik'ext sam ka' windi yjatyin wine'en ixyam kujk ñaxy ku ñaxwii'ñit cho'ondaajky. Jøts ku ja ñaxt ni kya'ukyik'ejxnit

jadu'uk nayide'en. ²²Jøts ku Dios tyikjakt ja ayo'on jøts jeky y'ett, ka' pøn nītsoojkin tpaatt; jøts ka'a'pts jade'en ttu'unt, ja'agøjxp ku ttsøky ja jaa'y jøts tpa'ayøy pøn ja kø'øm tø twi'ixy.

²³'Jøts ku winet pøn mnøø'mxidit: "Ejxti, ixya ja Cristo midi yiknitsokp", uk nō'ømdit "Ejxti, ixem ja'", kidi xmibøkti. ²⁴May ja windaay'ajtpi mye'endit jøts myikwin'øøndit, nadyijyi ja nadyejidit Cristo midi yiknitsokp, uk nadyijyi ja nabyikta'agit jade'en sam ja jaa'y pøn Dios yja' tkajpxidip; jøts tnanky'ejxidit ja ejxa'an ja ejxpajt, nadyijyi ttu'undit ja milagri jøts ja jaa'y ttawin'øøndit, ja'baat ja twin'øønwa'andit pøn ja Dios kø'øm tø wyi'ijxyidi.

²⁵Patki'jyi meets yø ixyam ndukmadø, ²⁶kuxip myiknøjmidit: "Ejxti, ixem ja abak etjotp", kidits jam mnøjkxti; uk mjayiknøjmidits; "Ejxti, ixyajp tam ja tøjkjøtpy", kidits meets ja xmibiky. ²⁷Ku ø nme'ent, jade'en ø nme'ent sam wyidsukyin ku ja kyaxi'iky jam xøbidsimy, nayide'ents ja nay jaty kyaxø'kmi xøjexy jam tsajpwemp. ²⁸Niduki'iyi meets ja xnijawit ku nme'ent.

Sa mye'ent ja Dios ja myøjkudanaabyi ja yiknitsokpi

²⁹'Kuuyi ja ayo'on jade'en y'uknaxt, winets ja xøøw y'ookt, winets ja po' ka' y'uk'anit, jøts ja maadsa' kya'adit. Ku ja tsajp y'adøtpøjkøxnit, tuki'iyi tum jade'en yjattit ti jaty jam ejtp tsajpwemp. ³⁰Winetnimts ja x'ejxtit jam tsajpwemp midi øts jawyeen

nanky'ejxip, jøts ja naxwii'nit jaa'y ni'ijtyi ya'axtit, jøts t'ejxtit jøts ku ø nmime'ent yootsjøtpy ja nmøk'ajtin jøts ja kunuu'kxin. ³¹Winets ja puxujx yikmado'ot møk'ampy jøts ø ndanigaxtit ja ankilistøjk, ja'ats twaamukøjxp pøn jaty ø nja'ajtpy wine'en naxwii'nit jaa'y amuum tuk'ojkyi tuktsajp'agida'aky.

³²'Øy x'ukja'gyukidit yø madya'aky ku yø iigi kipy yiknimadya'aky: Ku ja y'awaj y'axeñ u'nknim, jøts pyidsimy ja y'aay, jade'ents meets ja xnijawi ku ja y'anda'akwani. ³³Nayide'ents idø'on ja nbiktaajki ku ja ayo'on jade'en x'ejxtit, jade'ents meets ja xnijawit jøts ku wyingøñ juuni ja tiidyu'unin naxkida'akt, tyimy'ixaani dø'on ja wyinaty jøts ja jade'en yjatt. ³⁴Jade'en øts idø'on nwa'añ, jøts ku ja jaayi jade'en yjatt namga'anim y'oo'køxti pøn jaty ja juky'ajttip ixyam. ³⁵Najxp y'ity yø naajx tsajp, øy yø juuni kyudigø'øty, jøts øts n'ayuujk nijuuni yø kyakixy kyanaxy kunim jade'en tyimyjatt.

³⁶'Ka'ats pøn tnijawi pøni ti xøøw pøni ti jumøjt ja jade'en yjatt, ni ja ankilistøjk ja tkanijawidi pøn jap tsajpjøtpyti, jøts ni øts ja kø'øm nganijawi. Tu'ugyi ja Dios Teety ja tnijawi.

³⁷'Nayide'en sam ja Noé yjajty, nayide'ents jadigojk yjatt ku ø nme'ent. ³⁸Ku dø'on jekyip, ku ja ayo'onduu wyinaty ka'anım myiñ, jøts ja jaa'y wyinaty yikxon yjanchkaydi yjanch'uukti jotkujk, pømbi amajtskip, pømbi y'u'nk nøøx jam tni'adso'owip jøts yaa'byøkt, jaabaat jade'en yjaaktyimy'adø'øtsti ku ja Noé

tyøjkiyii'ñ jap møj barkijøtpy;
³⁹jøts nigidiyi ja tyimy'ejxtøø
 ku ja møktuu ku ayo'onduu
 myiiñ, jøts ja nøøgom ja øjts
 yiktso'onguixyidi. Nayide'ents
 idø'on nøjxk yjaty ku ø nmemit,
 ka'ap pøn xjøp'ejxtit. ⁴⁰Winaagin
 jaa'y jam wyinaty namajtsk tyundi
 jam kamjotp; tu'ukts ja ñitso'ok'att
 jøts jadu'uk wyindigø'øty. ⁴¹Jøts
 winaagin tø'øxyøjk jam wyinaty
 namajtsk yjotsti; tu'ukts ja
 ñayide'en ñitso'ok'att jøts jadu'uk
 wyindigø'øty.

⁴²Nayjøp'ejxidits meets, kumi
 ka' xnijawidi pøni juuni ø
 nme'ent. ⁴³Ukmadowdam ya'at, ku
 n'ukmadyaajkint ku pøn kudøjk
 wyinaty t'uknijawi juuni yja'att ja
 maa'tspi ku koots, ÷ti jats ja jujky
 kyadsunaxt, ti jaa ja tmajtstu'utt
 ja tyøjk jøts wan ja maa'tspi
 tyik'awatsnidi? ⁴⁴Paty idø'on
 nnøjmidi, jøts jøp'ijxy xyik'ettit
 yam meets ja xkagumay ku øts
 jotmøn nme'ent.

Ja ødyumbi ejx'ejtpi

⁴⁵Pømbi tumbi dø'on wijy, ja'ats
 idø'on ja tyimyida'amp pøn jaty ja
 windsøn jam yiktsinaapy tyøjkjotp,
 jøts ja abaadi tmo'ot kyaaky
 yjii'kxy. ⁴⁶÷Kidi ja'ajip nekim pøn
 ja wyindsøn paajtip, jøts ku ja ixam
 ka'pxy tpaduñ sa ja tø yik'ane'emy
 ku ja wyindsøn yja'aty? ⁴⁷Janch
 øts idø'on nwa'añ, ja'abi tumbi
 dø'on ja windsøn pyikta'akp jøts
 ja ttuk'ejx'ett tuki'i'yi pøni ti jaty
 ja jam yjagyepy. ⁴⁸Kuts ja tumbi
 kya'øy'att, ku nichøky wyinma'aty
 jøts ku wyindsøn ka' chojkja'aty,
⁴⁹jøts ja tjemdumbinaxwa'jki

ttedumbinaxwa'jki ja wyindsøn
 tyumbi, uk myu'ugyi kyu'uxyi møøt
 ja amu'ukyjaa'dyi, ⁵⁰jøts kuts ja
 wyindsøn wyimbett agumoni yam
 ja tkajøp'ijxy ja'abi xøøw; ⁵¹jøts
 ja yikxon tyagubatit, nayide'en
 yiktu'unt sam ja jaa'dyi pøn ja
 win'øø'nk ttunk'ajttip. Jøts ya'axt
 yjø'øt tmiwingidsetst tmi'agidsetst
 ja ayo'on.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty nimajk ja kiixye' una'jk

25 Jøts ja Dios kyutujk
 jade'en yjatt midi yjaa'y ja
 tyanitanaapy sam nimajk ja kiixye'
 una'jkindi, midi ja yjaj øjts t'ukondi
 jøts ja tminøjkxti ma ja jaa'y jam
 y'amajtskiwya'andi, jøts ja jemyaa'y
 twindsø'øgiwya'andi. ²Nimagoxk
 ka' ti møj tjawidi, jøts ja nimagoxk
 janchwijy ja yjaa'y'atti. ³Pønts
 ka' ti møj tjawidi ku ja tkondi yjaj,
 nika'ap ñøø ja øjts tkojnidi, ka'ap
 ja te midi ja tyukta'utstip jadigojk
 ku ja kyøxt ja yjaj; ⁴pønts wijtyi
 øjts ja abiky tkondi ja nøø midi
 ja yjaj tyukatøødyip, jøts abiky
 ja' midi ja jaj jap yjaakmøøt'ajtpy.
⁵Jøts kumi ka'ap ja jemyaa'y
 chojkja'tni, xjats ja niduki'i'yi
 maa'y'øøgyi pyaajtniyidøø, jøts ja
 øjts yjadyimy'ukma'oo'køjxnidi.
⁶Xjats tsuu'm et tmadoodøø ja
 ayuujk kuk yjawi wya'añ møk: "iIxa
 myiñ ja jemyaa'y; pidsømdi jøts
 xjøpkubaadidit!" ⁷Jøts ja kiixye'
 una'jk pyidø'køjxtøø, jøts ja yjaj
 ja t'a'ejxidøø. ⁸Jøts ja ñimagoxkpi
 midi ka'ap øy ti tmøjawidi, ja'ats
 ja yjanimagoxkpi tnimaadyøø
 midi wijtyi midi winmaadyip:
 "Møøky øøts yø mjajnoø waani,

oo'knip øøts yø njaj.”⁹ Jøts ja ñimagoxkpi y'adsoodøø: “Ka' øøts yø nyaky, ku øøts inet yø nyakt ka' øøts inet nja' tpaatt, jøts ni meets inet mja' yø tkaatmit. Jam ne'egi mninøjkxtit ma tyøøgyi jøts jam mnadyanijuyidit.”¹⁰ Exam ja wyinaty tø tyimñøjkxti jøts ja t'atsjuuwyaa'andi ja jajnøø, ku ja jemyaa'y yja'ljty. Jade'ents ja tyøjkidi pøn a'ejxi nayjagyajpidip, jøts ja ojts tmøøtøkidi ja jemyaa'y ma ja jap y'amajtskiwya'añ, jøts ja tøjka'aw y'adujknaa.

¹¹Jøts ja yjanimagoxkpi kiixye' oojknim yja'ukja'tnidøø, jøts ja yja'ukwanidi: “iYik'awa'ats windsøn yø tøjka!”¹² Jøts ja ojts yide'en yik'adsowdi: “Ka'axi mee nnijawi pøni mbøn meets.”

¹³Jøts idø'on ja nwindsøn'ajtim Jesús ja pyabøjkpitøjk yide'en tnimaay:

—Jøp'ijxy mnanky'etidit, kidi nugo mdyimyaanøjkxti, kumi ka' xnijawidi pøni juuni øts ja tiidyu'unin nmime'ent.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty ja tumbiktøjk pøn ja wyindsøn ja myeeñ tyanipiky

¹⁴Nayide'en idø'on Dios kyutujk midi yjaa'y ja tyanitanaapy, sam tu'uk jaa'y wyinaty choonwani, jøts ja ñøjkxwani abikñaajx abikyajp, winets ja ojts twaadsøy pøn jaty ja jam yiktumpy jøts ja ttanipijky ja myeeñ.

¹⁵Tu'uk tmøøy magoxk mil, jøts jadu'uk majtsk mil, jøts jadu'uk tukmil, jade'en ja ojts tmø'øy sa pønjabøn ja wijy'ajtin tmøødi. Jøts ja chøø'n ñijxxy widejtpi abiky'et.

¹⁶Ja tumbi pøn ja meeñ yikmøøy magoxk mil, ojts ja tta'ajuy tta'agajpxy jøts ja tyik'u'nkjajty ja nayidinø'on. ¹⁷Nayide'en jadu'uk ja meeñ ojts tyiktunkpatmi pøn yikmøøy majtsk mil, jøts jaa ja nayide'en tyik'u'nkjajty majtsk mil. ¹⁸Pønts ja meeñ yikmøøy tukmil, myidsø'on ja' jøts ja ayu'uch etjotp tu'uk ja jut tyik'ø'yiyiñ, japts ja meeñ ja tnitajy.

¹⁹Xjats kyimjekñim ja tumbitøjk wyindsøn wyimbijty, xjats ja tyikwingukidi ja meeñ. ²⁰Jawyeen yja'ljty pøn ja meeñ wyinaty tø yikmø'øy magoxk mil, jøts ja tjaakmøøy jamagoxk mil ja wyindsøn midi ja wyinaty tø tyik'u'ngi, yide'en ja tnimaay: “Magoxk milxi, windsøn, ojts xyaky ja meeñ, ixyats jamagoxk mil midi tø nyik'u'ngi.”²¹ Xjats ja windsøn ja ojts y'adsøyi:

“Øy'ajtp, øy idø'on mduñ jøts øy idø'on mjaa'y'aty; nayide'en sam øy tø x'ejx'lity yø meeñ øy yø kyamabaadi, ndanipøkp inet ja myayjawibi. Jøts ya men, naax, jøts jawaani may xpøkt ja n'øy'ajtin.”

²²Jøts jadu'uk yja'tmi pøn ja meeñ yikmøøy majtsk mil, jøts ja wyaan: “Windsøn, ixya ja meeñ majtsk mil midi øts ojts xmø'øy, jøts ixya ja majtsk mil midi tø nyik'u'ngi.”²³ Jøts ja wyindsøn ja y'adsoji: “Øy'ajtp, øy idø'on mduñ jøts øy idø'on mjaa'y'aty; nayide'ents sa tø x'ejx'lity yø meeñ øy yø kyamabaadi, njaakmo'opts nayide'en jawaani may. Men, tøki ndøjkjøøjty, paat ja m'øy'ajtin.”

²⁴Jøts ku yja'ljty ja tumbi pøn ja meeñ wyinaty tø yikmø'øy tukmil,

yide'en ja tnimaay ja wyindsøn:
 “Windsøn, nnija'wipxi øts ku mets
 ka' ti jadi'iñi xnajtsjawí, ja'baat
 me xpayø'øy øy mets ja xjagaja'aji,
 myikpidø'økwambyaat mets ja
 pikta'aky øy me mjagani'ipy.

²⁵ Paty ø ndsø'øgi, paty øts ojts
 n'atsyu'uch ja meñ jap naxjøtpy.
 Ixyats ja', pø mja'ajtpxi yø'.”

²⁶ Jøts ja wyindsøn ja ojts yide'en
 y'adsøyyi: “Tsaachnuuxjaa'y mets
 ka'ødyumbi, pøni mnija'wip tam
 ku øts jade'en njaa'y'aty, ku øts
 nbøkmuky midí ø ngapiktakpy,
 ku øts ja xijy nyikpidø'økt paat
 midí ø ka' nni'ipy, ²⁷ jøts çti kuts
 øts ja nmeñ tø xka'anuu'kxyajki,
 jøts ja meengyojpk ja jeexyip tø
 nbaaty møøt ja meñu'nk ku tø
 nj'a'aty?” ²⁸ Winets ja windsøn
 tnimaay ja jaa'y pøn jaty jam
 wyinaty jam'ajttip: “Pøjkkixi yø
 meñ midí tukmil, jøts ja xmo'odit
 pøn ja yja' majk mil. ²⁹ Pøn ja
 yja' jam, jaaktyimyikmo'opts
 ja', jøts ja may'ampy tjagyapt;
 pønts niti tkamøøt'ajtp, jøts ku
 jap yii'nim tjaakjamøødi, ja'baats
 ja yjaaktyimyikpøjkkixit. ³⁰ Yø
 yjade'embí tumbí midí niti kawamp,
 ixep wibejpidømdí agugootstujpy,
 japts ya'axt yjø'øt tmiwingidsetst
 tmi'agidsetst ja ayo'on.”

Ku ja naxwii'ñit jaa'y yiktiidyu'undit

³¹ Ku ø nme'ent windsøn'ajtpi,
 ni'awidity niduki'iyi ja ankilistøjk
 nmøøtme'ent, jøts ø n'ixa'akt jam
 kunuu'kxy kyutujktaajk jøp'am.

³² Jøts ja naxwii'ñit jaa'y niduki'iyi
 ñamyukidit øts nwingujkp, jøts
 øts ja nwejtswa'kxtit jade'en
 sam ja jiyujk'ejxpi ja byorreek

t'awojpakyin møøt ja chiibi.

³³ Aga'ñ'ampy øts ja borreek
 nbikta'akt jøts anajy'ampy ja chiibi
 ndejint. ³⁴ Jøts winets ø nnøjmit ja
 n'aga'ñ'ambyitti: “Ya mendi pøn tø
 tpaajtidi ja Dios Teety kyunuu'kxin;
 kupøjkidi ja Dios kyutujk midí
 yjaa'y ja tyanitanaapy, jaayip yø
 myiktanibiktaajkníyidi ku Dios
 ja naxwii'ñit tyik'øyyii'ñ. ³⁵ Tø
 nyu'øøky nxø'øøky, meetsts ojts
 xyikay; tø øts adøødsi n'ity, jøts
 meets ojts xyik'uuky; jøts ku øts
 ojts nj'a'aty ndsøøñ øy magajp,
 meets ojts xmø'øy nj'a'ataajk. ³⁶ Ku
 øts nwet ojts xka'ejtxi, meets ja
 ojts xmø'øy; jøts ku øts ojts nbikyí,
 meets ojts x'atskajpxjot'amøki; ku
 øts ojts nyiktsumy, jap meets ojts
 xkugajpxi.” ³⁷ Jøts pønts wyinaty
 tø yikupøkti jøts øts ja xnøjmidit:

“Windsøn'ajtim, çwindiixik me n'ijxy
 jøts ku me myu'øøky, jøts øø nyaky
 kaaky? çUk windits me myik'ijxy
 mdøødsi, jøts øø nyaky ja nøø?

³⁸ çUk windits øø n'ijxy jøts ku me
 mja'aty mdsøøñ ma jaty kajp, jøts
 øø nyaky ja ja'taajk, uk windits øts
 ja wet naamy nyaky? çJuuni øøts
 ja tø n'uk'ixy jøts ku ja mga'ejtxiyi?

³⁹ çUk windits me m'ukyik'ijxy
 jøts ku me mbikyí, uk windi øø
 n'uk'ijxy ku me myiktsumy, jøts øø
 n'atsku'ejxi jap puxøjkjøtpy?” ⁴⁰ Jøts

yide'en ø n'adso'ot: “Janch øts
 idø'øn nwa'añ, øy yiini wyaani midí
 tø xuujnidi, midí øts tø xmøøjyidi
 ja nmigu'uk pøn ka'ejtxidip ja
 pudøjkin, øts idø'øn ja jade'en
 ñamyayi tø xundi.”

⁴¹ Winets øts ja nnøjmidit ja
 n'anajy'ambyitti: “Jiwa'akti,
 kidi øts ya xwin'ejxti meets

kawindiidyumbidi; nõjkxti jap ma ja jøon jap nijuuni kya'øøky, midi ja miku' yiktajøp'ejxtip møøt ja miku'ankilistøjkti. ⁴²Tøxi ø nyu'øøky, jøts meets ojts ka' xmø'øy ja ngaaky; ojts ø ndøødsi, jøts meets ojts ka' xyik'uuky; ⁴³ojts ø nja'aty ndsøøn ma jaty kajp, jøts mee ka' xyikja'taajky. Ku øts nwet ojts kya'ity, jøts meets ja nwet ojts ka' xmø'øy; ka' meets ojts xku'ejxi ku øts ojts nbikiyi, ku øts ojts nyiktsumy.” ⁴⁴Jøts øts ja xnøjmidit: “Windsøn'ajtim, ÷windixik me n'ljxy jøts ku mets wyinaty yuu xøøw myik'ookwa'aniyi, uk tøødsi wyinaty myik'ookwa'aniyi, uk ku me mja'aty mdsøøn øy magajp, uk ku mwet mnaamy kya'ityxi, uk mbikiyi m'añi, uk myiktsumy myiktiyi, jøts øøts idø'on niti pudøjkin nguidyimdyuñ?” ⁴⁵Jøts øts ja yide'en n'adso'odit: “Janch øts idø'on nwa'añ, øy yiini wyaani jøts ku ka' tø xuujnidi niti pudøjkin pøn ja ayo'on tyanaxpy, ni øts køjxp ja tø xkatuujnidi.” ⁴⁶Winets ja jatyi ñøjkxtit ayoobi xemikøjxp, jøts pøn wyinaty yikupøkti jøts ja ñøjxmidit tsinaabyi xemikøjxp ma ja tpaajtidit ja Dios kyunuu'kxin jøts ja tsinaa'yin øy yikxon.

Ku ja Jesús yikajpxy'aty sudso ja yikmatst

26 Ku ja nwindson'ajtim Jesús jade'en y'ukwan'abajtiyii'ñ, jøts ja tnimaay ja pyabøjkpitøjk:

²—Mnija'widipxi jøts ku ja paski xøøw ja majtsk xøøwni; jade'ents ø nyikøyakt jøts øts jaa'y xyikruspattit.

³Jøts ñiñayjatyi ñamyujkidøø ja teetywindsøndøjkti, ja

kajpxwejpitøjkti, jøts ja israelit møjaa'dyøjkti, jam ja tøjkwemp ñamyujkidøø ma ja Caifás jam kyutujktaajk midi ja teetywindsøndøjk wyindsøn'ajttip.

⁴Jam ja ojts tkajpxy'atti jøts ja ttanibiktaajkidøø sudso ja yiknidaayit ja nwindson'ajtim Jesús jøts ja tyimyatstit, jøts ja tyimyik'ooktit. ⁵Jøts yide'en idø'on ja wyandøø:

—Ka' y'øyit ku xøjøøjty jade'en ndu'unindit, jøts jaa'y kidi xem yam nañibidi'igyidi.

Ku ja Jesús yiktagutajmji'iky ja pa'akxuu'kpi

⁶Jøts ja nwindson'ajtim Jesús jam ja wyinaty Betania, jam Simón tyøjkwindum pøn ja møj pu'uts pa'am pøjkip; ⁷jøts tø'øxyøjk ja jam ñimejni pøn t'ukoon tukmøj abøjk'i'i'ñu'nk ja aceite midi pa'akxuu'kp, ujtskoni ja tmimiiñ jøts ja'abi midi idø'on janch tsowi. Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty tø twingu'ixaaagi ja mesi, winets ja tø'øxyøjk tpiktaajky ja aceite midi pa'akxuu'kp jam nwindson'ajtim Jesús kyubajkøjxp. ⁸Jøts ku ja pyabøjkpitøjk jade'en ojts t'ejxti, jøts ja yjantyimy'ambøjktøø jøts ñømbinaxwa'ktøø:

—÷Jøts tigøjxp ku yø jade'en nugo wyindigøy? ⁹Tøxik yø jeexyip yiktøøky jøts maamyeeñ jeexyip yikpøjkp, jøts ayoobi jaa'y ja jeexyip yiktabudøkidi.

¹⁰Tyimyadoow ja nwindson'ajtim Jesús ja', jøts ja tnimaay ja pyabøjkpitøjk:

—÷Tigøjxp ku yø tø'øxyøjk jade'en jotkøjxpim xnøjmidi? Pø yø'øxi

dø'øn øy'ajtp ku øts yø jade'en tø xuñ. ¹¹ Jaakmibaat yø ayooobi jaa'dyi, ka'axi yø mā ñøjkxti, ejtpyim yø xmøøt'ejtkunaxtit; øtsts ka', ka' mee xumi ya nwindnsinaagyunaxt. ¹² Yø' midil'ibi yø tø'øxyøjk tø ttuñ, ku øts nne'kx aceite yø tø xpiktaajkiyi midil pa'akxuu'kp, ja'agøjxp yø jade'en tø ttuñ kuts ja n'ol'jkin wyingoni. ¹³ Janch øts idø'øn nwa'añ, ømyadso'att pøni mā yikajpxwa'kxy ya'at øgyajpxy ya'at ømyadya'aky midil tñigajpxp sa nitso'ok'ajtin yikpaaty, jøts yiktukmidøy ja naxwii'ñit jaa'y, yikajpxpim yikmadya'akpim yø' midil yø tø'øxyøjk yam tø ttuñ.

**Ku ja Judas ñay'awajniyi
jøts ja tkøyakt ja Jesús**

¹⁴ Xjats nidu'ugin ja ñimakmajtskpi pabøjkpitøjkti, pøn txøøw'ajtp Judas Iscariote, ja' ojts tñinijxxy ja teetywindsøndøjkti, jøts ja ojts tminagyajpxyi, ¹⁵ yide'en ja tñimaay:

—¿Wine'en ø xmiju'udyit jøts øts ja nwindnsøn'ajtim Jesús ngøyakt?

Xjats ja ojts tmijuydi ee'pxmajk, jade'en ja meñ ja ojts tmo'odi tum puxplati. ¹⁶ Jøts jaayip ja Judas ja twinmaa'ñ'ajtni juuni ja tjadyimy'ukøyakt ja nwindnsøn'ajtim Jesús.

**Ku nwindnsøn'ajtim
yjaak'uk'a'ux'ajtni møøt
ja pyabøjkpitøjk**

¹⁷ Xjats ku ja xøøw midukxøøw tyuujnøø, ku ka' pyaat'atyi jøts ja tsapkaaky yika'aty levaduri møøt, ja'abi xøøwts idø'øn ku ja nwindnsøn'ajtim Jesús ja

pyabøjkpitøjk ñimejniyi wingon jøts ja ojts tyiibyikyiyi, yide'en ja wyandøø:

—¿Mā xtsøky nyiknajxint ja paski a'ux jøts øøts ja n'a'ejxit?

¹⁸ Jøts ja tñimaay:

—Nøjkxti jam kajpøtp mā chøøni ja jaa'y, tø xñijawidi pøni pøn, ja'ats mnøjmidip: “Yide'en ja windsøn wya'añ: Wingomp øts ja n'ol'jkin, jøts mets mdøjkjøtpy øts ja paski a'ux nyiknaçwya'añ møøt øts ja nbabøjkpitøjk.”

¹⁹ Jøts ja ojts jade'en tpadundi sa ja nwindnsøn'ajtim Jesús ja wyinaty tø y'ane'emyidi, ojts ja tyik'øyidi ja paski kaaky jøts ja yik'a'ux'att.

²⁰ Xjats ku kyoodsiyi'ñ, winets ja nwindnsøn'ajtim Jesús tmøøt'ixaajky nimakmajtsk ja pyabøjkpitøjk mā ja mesi jam wyinaty; ²¹ jøts ixam wyinaty tyimgyaydi ku tñimaay ja pyabøjkpitøjk:

—Janch øts idø'øn nwa'añ jøts ku mee nidu'ugin amaa'tsk'ampy xkøyakwa'añ.

²² Jøts ja yjotmadyøjkidøø, jøts xem yam wyandøjkidøø:

—¿Øts me windsøn'ajtim ndejint xejp?

²³ Jøts nwindnsøn'ajtim Jesús ja ojts yide'en y'adsøyidi:

—Pøn ø møøt tø ngay tø njiik'kxy, ja'ats øts idø'øn xkøyakwamp.

²⁴ Janch jajtp øts inet ixyam jade'en sam ja Dios kyajpxy wya'añ. iYjanch ayøøy ja jaa'yu'nk pøn x'ukøyajk'oo'kp! Ne'egi tyimdyøøbik jeexyip ku jeexyip kyidyimgye'exy.

²⁵ Winets ja Judas ojts kyajpxy, pøn idø'øn wyinaty køyakwajñip, jøts ja wya'añ:

—Windsøn, çti wan ja ndejin y'łotsi?

Jøts nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Paty mets.

²⁶İxam wyinaty kyaydi, jøts ja nwindson'ajtim Jesús tnixajiyi'ñ tu'uk ja tsapkaaky, jøts ja ttukmøja'wiyi'ñ ttukunuu'kxyja'wiyi'ñ ja Dios Teety, jøts ja ojts t'adujkpaky, winets ja tmøøy ja pyabøjkpitøjk, yide'en ja wyaañ:

—Kaydi ya'at; yø' øts idø'on ñamyayi nne'kx'ajtpy.

²⁷Winets ja tnixajiyojmi tu'uk ja uu'k'ii'ñ, jøts ja ojts ttukmøjawi ttukunuu'kxyjawi ja Dios Teety, jøts ja ojts tmøøy ja pyabøjkpitøjk, jøts ja t'ukwa'kxtit, yide'en ja tnimaay:

—Uukti ya'at niduki'iyi, ²⁸øts idø'on yø' ñamyayi nni'jpy mididi yam jadigojk tñankñamyi'øbyøjkip ja jaa'y møøt Dios, mididi ø nyikwidsump nyikwidajxpy ja'agøjxp jøts pojkpitumbi jaa'y yikpojkipmaa'kxtit, jøts ja Dios Teety ja wyanda'aky jade'en tyik'adukt. ²⁹Janch øts idø'on nwa'añ jøts ku øts ya'at uvi nøø ka' tsojk n'uk'uknit, jaanim jadigojk n'uujkindit jotkujk ku Dios Teety ja kyutujk tyiknaxkida'akt mididi yjaa'y ja tyanitaanaapy.

Ku Jesús ja ojts kø'øm tñigajpxy jøts ku Pedro ja kyu'øøniyit

³⁰Xjats ku ja t'øøgøjxtøø ja iy mididi ja Dios yja'ajpty, winets ja ñøjkxtøø jam kojpkøjxp mididi yiktejp Olivos.

³¹Jamts ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts ñii'mxyidi:

—Kuwanì meets inet xmajststutkøxt ya'atpi koots; pø yide'enxi jap nøkyijxpy wya'añ: “Nyik'lookp øts ja borreegi

ejxpi, wan ja byorreek jadi'iñi tyø'øwya'kxy.” ³²Kuts øts ja o'jkin n'ukmimajada'akt ku øts jadigojk njujkpyøkt jøts ø nbidsø'ømt jap oo'kpi jutjøtpy, winets ø nnøjkxt jawyeen jam Galilea, namga'anim meets jam wyinaty mnijxpy.

³³Xjats ja Pedro ja ojts y'adsøiyi: —Øy me niduki'iyi jaa'y mjaja'dyigøøgyixyi, øts niwindem ø ngaja'dyigøøy.

³⁴Winets nwindson'ajtim Jesús ja yide'en tnimaay:

—Janch øts idø'on nwa'añ, jøts ku yam koots inet ku ka'ap tsapni'aaw y'ayajxji'ikñim, tigøøk ojk mets wyinaty tø xku'iiñ jøts ku me xka'ijxy'aty.

³⁵Jøts ja Pedro tjaaktyimñimaay ja nwindson'ajtim:

—Nijuuni øts jade'en nga'adi'ich, njadyimya'øøky me møøt.

Jøts ja yjadu'ukpimidi, nayide'en ja wyamidi.

Ku ja Jesús t'ajot'ajty ja Dios Teety jam Getsemaní

³⁶Jøts idø'on ja nwindson'ajtim Jesús tmøøtja'jty ja pyabøjkpitøjk ma ja et jam txøøwi Getsemaní, jamts ja tnimaay:

—Ya awejxti, wan øts ja Dios Teety t'ats'ajot'aty.

³⁷Jøts ja tmøødiyii'ñ ja Pedro møøt namajtsk ja Zebedeo y'una'jk, jøts ja jotmay yjanchtatøjkiniyi.

³⁸Xjats ja tnimaay ja pyabøjkpi mididi ja y'ukwaaw nidigøøk:

—Janch køjxp øts njoojt jadi'iñi, o'jkin'ampy ø tø njotmaadyøki. Awejxtits ya, kidim mma'oo'knidi, moøtwijy'ejtik øts.

³⁹Winets ja nwindson'ajtim Jesús jawaani yjaaknajtsyø'øiyii'ñ, jøts ja ojts jadi'iñi ñagyuxendya'agiyi, jøts ja ojts t'ajot'aty ja Dios Teety, yide'en ja wyaañ:

—Dios Teety, øyik jade'en xjanchkayikjatt, jøts øts kidi jadine'en ayo'on ndyimbyaaty; øy idø'on kidyimyjade'eni sam ø ndyimyjatsøkyin, jade'en øts idø'on ngupøkt pøni sa me xamidsøky.

⁴⁰Xjats ja wyimbijty nay jam ma ja pyabøjkpi jam wyinaty nidigøøk tø t'ukyiktañ, kuts ja tpaajty tødamik ja mya'oo'knidi; winets ja ojts tnøjmi ja Pedro:

—¿Niwine'enin mee tø mguidyimyjada'aky jøts meets jeexyip xmøøtwijy'ity? ⁴¹Wejti kajti, ajot'ajtti ja Dios Teety, nay'ejx'etidi jøts kidi mmimajada'agidi ja ayo'on midi wingomp. Janch øts idø'on nwa'añ ku ja winmaa'ñ yjanchja'ødyunwa'añ, ja ne'kxts jaayi ja ka'øbyi tumbi amutsk'ejxiyip.

⁴²Xjats ojts ñøjkxkojmi nay jam jadigojk, winets ojts yide'en t'ajot'aty ja Dios Teety:

—Dios Teety, pøni ka'ap jade'en xyikjaty jøts øts ja ayo'on xkadukpaatt, wants idø'on jade'en tjaty pøni sa me kø'øm xamidsøky.

⁴³Xjats jam yjaakwimbijty jøts ja pyabøjkpitøjk jadigojk tpatkojmaa, janchmaadip ja jam, wimbeets ja tsuu ja yik'ejtniyidi.

⁴⁴Jøts ja nay jam tnikejky, jøts midigøøk ojk ñijkxy Dios Teety

ajot'ajtpi, nayide'en wyangojmaa. ⁴⁵Winetnimts ojts ñijkxy ma ja pyabøjkpitøjk jam wyinaty, jøts ja tnimaay:

—Tøts inet, maanidi poo'kxnidi, wan jade'en tjaty. Tø dø'on tyimbyaaty jøts ku ø nyikøyakt jøts ø nyiktagidøkit ja pojkpitumbi jaa'dyi. ⁴⁶Pidø'økti, wan tjaa'myindi; ixa wyingøñ pøn ø xkøyakwamp.

Ku ja Jesús yikmajch

⁴⁷Nay ixamnim ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty jade'en wya'añ ku yja'jty ja Judas, pøn ja y'ukpabøjkpi'ajtpy jøts ja moøt tyika'pxy nimakmajtsk ja pyabøjkpitøjk, ja'ats idø'on jam tmøøtmeen ja mayjaa'y tum tsujx moøt jøts tum kipkyapidi. Ja teetywindsøndøjk, ja israelit møjaa'dyøjk, ja' dø'on ja kajxidip. ⁴⁸Jøts ja Judas, pøn ja nwindson'ajtim tkøyajkp, yide'en ja wyinaty ja tiy'ajtin tø tyaky, yide'en ja wyinaty tø wya'añ:

—Pøni pøn øts inet ndsu'kxpy, ja' idø'on ja wyinaty; jøts ja' idø'on mmattstip.

⁴⁹Xjats ja myiiñ jøts ja nwindson'ajtim Jesús yiknimiñ, yide'en ja tnimaay:

—iØts windsøn mempl!

Jøts ja ojts ttsu'kxy. ⁵⁰Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts yide'en y'adsøiyi:

—¿Ti migu'uk mnimimpy? ¿Ti mdsøjkpy?

Winets ja jaa'y ja wingon ñimejnyioø jøts yiknixajiyii'ñ ja nwindson'ajtim Jesús, ojts yikmajtsni.

⁵¹ Winets tu'uk ja nwindson'ajtim Jesús myigu'uk tju'ljty tu'uk ja tsujx, jøts ja ojts txaxikpo'otu'uty tu'uk ja teetywindsøn tyumbi. ⁵² Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Øødyuñ yø mdsujx nay jap xtyimbyikta'akt ma yø tø xjuuty. Pøni pøn ttatseptump ja tsujx, nay ja'ats ja tya'ookp. ⁵³ ¿Ka' xnijaw i jøts ku øts jotmøn n'amido'ot ja Dios Teety, jøts øts ja xanigaxt icyamyi naxy nimakmajtsk piky ja ankilistøjk midi tseptundip? ⁵⁴ Kuts ja jade'en yjatt, ¿ti jats jade'en y'adukt ja Dios kyajpxy? Pø yide'enxi ja wya'añ jøts ku tyimyjade'en yjatt sa dø'øn yam yjatwa'añin.

⁵⁵ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús tnimaay ja mayjaa'y:

—iJa tsujx, ja kipy, ja tsaā meets yam x'uktanimenip, tø øts yjawi nmaa'tsni! Ejtp meets jam y'ijty jabom jabom nmøøt'ixakunaxy, jøts mee nyik'ixpiky jam tsaptøjkjotp, ¿tikuts øts jamyi xkamajstøø?

⁵⁶ Ja'agøjxp ya'at jade'en yjaty jøts ka'pxy pyidsø'ømt sa jaty ja Dios kyugajpxy wyandøø, ku ja tnigajpxidi ja Dios kyajpxy.

Winets ja nwindson'ajtim Jesús pyabøjkpitøjk ojts kyaakøxti jøts ja nadyu'uk y'ukyikmajstutnaa.

**Ku ja Jesús yikwaanijkxy
jam kutujktaajkjotp**

⁵⁷ Jøts ja jaa'dyi pøn ja majtsiyi, jam ja tyiknøjkxti Caifás wyindum, ja teetywindsøndøjk myøjwindsøndi ma wyinaty tø ñamyukyidi ja kajpxwejpitøjkti møøt ja møjaa'dyøjkti. ⁵⁸ Jøts ja Pedro ja ojts pyanijkxyi, jagam

ja pyayø'øyi jøts ja ojts tpaja'aty jap møj windsøn tyøk'agui'py, jøts ja jap tyøjkiyii'ñ jøts ja tmøøt'ixaajky ja ejx'ejt pitøjkti, jøts ja t'ejxwa'añ sa dø'øn ja yjade'embi yjadyimy'ukugøxit.

⁵⁹ Jøts ja teetywindsøndøjkti, jøts ja møjaa'dyøjkti, jøts niduki'iyi ja kutujk adsinaabyidi, ja' ja yjadyimy'ixaadyip ti ja yjadyimy'uktani'øønidip ja nwindson'ajtim Jesús, øy ja yjagajade'eni jøts ja ttaguwaniwya'andi ja o'jkin.

⁶⁰ Ja'ats kyapattip sudso tyiidyøkit, may ja jaa'y yjamendøø, jøts ja tjadyimñi'øø'ndaagidi ja nwindson'ajtim. Xjats yja'tinim namajtsk ja ni'øø'ndaajki bidi midi ñadyijyi tsaach'a'ejxnaxtip, ⁶¹ jøts ja yide'en wyandøø:

—Yø jaa'y yide'en waan: “Ixe øts yø Dios chaptøjk nyikiday, jøts øts yø kyidigøøk xøøw nyik'øyigyojmit.”

⁶² Winets ja teetywindsøndøjk myøjwindsøn wya'kukiyyii'ñ, jøts ja nwindson'ajtim Jesús yik'amidøøy:

—¿Niwine'enin yø xka'adsowimbetwa'añ? ¿Ti dø'øn yø'ixa jade'en myiktani'øøni?

⁶³ Jøts ja Jesús ka'ap ja ojts t'adsøy. Xjats ja wyindsøn ojts ñii'mxyi:

—Tuk'ejx Dios, jøts xnigajpxt tiy janch. Tukmadooø øøts pøni mets idø'øn mjanchCristo pøn ja Dios Teety y'u'nk'ajtpy.

⁶⁴ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Øts ja', sam ixa tø mwa'añin. Jøts nayi ndukmadooødip icyam jøts ku ø x'ejxtit ku n'ixa'akt jam Dios Teety kyutujktaajk jøp'am.

⁶⁵Winets ja teetywindsøndøjk myøjwindsøn ttakø'jtsiyii'n ja wyet, jøts ja wyaañ:

—Tø ya'at jaa'y tmigajpxigøy ja Dios; çti ejxpi ti nija'wibi jaaktsojkiyip? Tøxi xmadojidi ja y'ayuujk jøts ku kya'øgyajpxy; ⁶⁶çsa mee m'ukwa'añ?

Xjats ja wyandøø:

—Taja'jtíp pøky yø', wan t'øøky.

⁶⁷Winets ja ojts twingutsujidi, jøts twojptøø jøts ttsee'ktøø, pømbi ja kojxiyip wemp'am, ⁶⁸jøts ja yiknøjmi:

—Pø metsxi mCristo, iuknajtsjawits pøn tø mgøxyi!

Ku ja Pedro tku'iiñ jøts ku ja ka' t'ijxy'aty ja Jesús

⁶⁹Çxap idø'on ja Pedro chøøni tøjkwimpy, jøts ja tu'uk tø'øxyøjk ñimejni midi jam tump, jøts ja ojts ñii'mxyiyi:

—çKidi metsip y'ijty mmøøtwidijtpy yø Jesús midi Galileit etjotp tsoo'mp?

⁷⁰Ka'ats ja Pedro ja tkupiky ma ja mayjaa'y jam wyinaty, yide'en ja wyaañ:

—Ka' nnijawi pø ti mets jade'en mgajpxpy.

⁷¹Çxap ja Pedro wyinaty pyidsømwanì ma ja tøjka'aw, ku ja ojts jadu'uk ja tø'øxyøjk y'ijxyi, jøts ja ojts ttukmadøy pøn jam wyinaty:

—Yø jaa'yxi tmøøtwidejtp yø Jesús pøn Nazaret kugajpìp.

⁷²Jøts ja Pedro jadigojk tkagupøjkojmi, yide'en ja tyimwyaañ:

—Ka' øts yø jaa'y n'ijxyi.

⁷³Xjats ku jawaani y'ijty, jøts ja Pedro ja jaa'y ñimejnøø pøn jaty jam wyinaty, jøts ja ojts ñii'mxyiyi:

—Janch nayide'endam mets, nayi Jesús tam me mjanchmigu'uk'ajtpy, kø'ømts yø m'aaw m'ayuujk myiknigaxi'igyì.

⁷⁴Jøts ja Pedro janch wenk ja kø'øm ñawya'añi ñadyijyi, ka'ap ja tyimgyupiky, tyuk'ejx ja Dios ja', tiy janch ja tyimwya'añ ku ja tka'ijxyi:

—Nguidyimy'ijxy'ajtpy øts yø jaa'y.

Winets ojts nay jatyì y'aya'axy tu'uk tsapni'aaw. ⁷⁵Xjats ja Pedro ja tja'myejchnim ku ja nwindson'ajtim Jesús ja wyinaty tø ñii'mxyiyi:

“Yam ja tsapni'aaw kya'aya'axñim, tø mets wyinaty tigøøk ojk mwani jøts ku me xka'ijxy'aty.” Jøts ja Pedro jam pyidsimy, jøts ja nugo y'uk'amyaaxni y'uktsaachyaaxni.

Ku ja Jesús yiktagidøjkii'n ja Pilato

27 Xjats ku yjøpy'ajty, jøts ja teetywindsøndøjk møøt ja israelit møjaa'dyøjkti ojts ja tkajpxy'atti, jøts ja tu'ugyi tniwinmaa'yidøø jøts ja tyik'ooktit ja nwindson'ajtim Jesús. ²Xjats ja køwiiñ tyiknøjxiti jøts ja yiktagødøkiyii'n ja Poncio Pilato, pøn jam wyinaty windsøn'ajtp.

Ku ja Judas y'ø'jky

³Jøts ku ja Judas ojts t'ixy, pøn tkøyajkp ja nwindson'ajtim, jøts ku ja nwindson'ajtim Jesús tø yiktaguwaañiñi ja o'jkin, ja'ats ja ojts jadigojk tsaachkuwinmayi jøts ja tyikwimbijty ja meen ee'pxmajk tum plati, jade'en ja tkømøøy jadigojk ja teetywindsøndøjk jøts ja

israelit mōjaa'dyōjkti, ⁴yide'en ja tnimaay:

—Tø njantyimdyundigōy, mōk ø tø njantyimdyundigōy ku øts yø tø ngøyaky jøts yø y'oookt, jøts niti tundigō'ōyin yø tkamøø'taty.

Jøts ja ojts yide'en yik'adsøy:

—Jøts, čti øøts ja ndungi?

iMgø'ømwinmaa'ñxi mets yø'!

⁵Winets ja Judas tñajtswōjyiii'ñ ja meēñ jap tsaptōjkjōtpy, jøts ja chøø'ñ jøts ja ñijxxy nayuktsuujmibi.

⁶Jøts ja teetywindsøndōjk tkonjō'ktøø ja meēñ jøts ja wyandøø:

—Ka'ap yø kyutujkyi jøts yø meēñ jap ngugo'ona'andit jap limunsi abōjk'ii'ñjōtpy, kumi jaa'y chow yø'.

⁷Jøts ja nay jatyi tkajpxy'ajttøø, tyiktunkpaatwa'andi ja meēñ jøts ja ttaju'udyit naajx jøts y'ōyit jadu'uk kami santi mā ñaxōkidit ja jaa'y pøn tso'ondip abikyajp. Campo del Alfarero, ja' ja naajx xyøøw. ⁸Ja'agøjxpts icyambaat ja naajx yiktijy Ni'jpkyam. ⁹Jade'ents ja Jeremías ja y'ayuujk tyiyy ku ja Dios ja wyinaty yide'en jekyip yikwa'añiyi: “Jøts ja tnixajidøø ja meēñ ee'pxmajk tum platī (ja' ñimeēñ midi ja Israelit jaa'y ja wyinaty tø pyiktaajkxiyi), ¹⁰jøts ja ttajuudyøø ja naajx, jade'ents øts ja Dios Teety xnimaay.”

Ku ja Jesús twinguwa'jkiyiii'ñ ja Pilato

¹¹Jøts idø'on ja nwindson'ajtim Jesús ja jaa'y yiknōjkxiyi jam øyikutujkpi wyingujkp, jøts ja yide'en tyiibyojkiyi:

—čMets idø'on israelit jaa'y mjanchniwindsøn'ajtpy?

Jøts ja nwindson'ajtim Jesús yide'en tnimaay:

—Janch jade'en idø'on ja', sam ixa tø mwa'añin.

¹²Jøts ku ja teetywindsøndōjk kyajpxjō'ktøø møøt ja mōjaa'dyōjkti, jantyimy'øø'ndip idø'on ja', jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja tkidyimy'adsøy. ¹³Winets ja Pilato ja ñimaajyøø:

—čKa'ap yø xmadøy sa jaty ixa myikni'øøni?

¹⁴Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ka'ap y'adsøy; ja'ats ja yikutujkpi ñigyumaap yja'wiyiii'ñ jøts ka'ap ja y'uktaabyatni.

Ku ja Jesús ñidujkiyiii'ñ jøts ja y'oookt

¹⁵Jade'ents idø'on ja yikutujkpi txumikostrumbri'aty ku xøøw tyuñi, jøts ja tu'uk tyik'awa'atspidsimy ja tsumyjaa'y, ja mayjaa'y ja kø'øm twi'ejxtip, pøni pøn ja chojktip ja'ats ja yik'awa'atspidsømdip.

¹⁶Jamts idø'on tu'uk ja tsumyjaa'y wyinaty, Barrabás ja xyøøw. Tyimyjanijawi ja' ku ja møj tundigøøbyi; ¹⁷jøts ku ja jaa'y ñamyujkøjxidøø, winets ja Pilato yiktiyy:

—čPømbi mdsojktip jøts ø nyik'awa'atspidsø'ømt: yø Barrabás, uk yø Jesús, midi yiktejp Cristo?

¹⁸Tøts ja wyinaty tñijawi ja yikutujkpi jøts ku ja ja'agøjxp tkøyakti ku ja nawyinaxi tjawidi.

¹⁹İxam ja Pilato wyinaty chøøni kyutujktaajkjotp, ku ja ñidø'øxy ñimaajyøø: “Ti yø øyjaa'y tø xanibōjkiñi; majtstu'ut, janch wenk ø ngumaay tsu'uuy yø'øgøjxp.”

²⁰Jøts ja teetywindsøndōjkti møøt ja mōjaa'dyōjkti ojts ja ttukmibōkti

ja mayjaa'y jøts ja t'amido'odit jøts wan t'awa'atspidsimy ja Barrabás, jøts y'oockt ja nwindson'ajtim Jesús. ²¹Xjats ja yikutujkpi ja jadigojk ñimaajyidøø, jøts ja ojts tyiktiiy: —¿Pømbi mee ndsøjkpy jøts ø nyik'awa'atspidsø'omt?

Jøts ja mayjaa'y ñømdøø:

—Wan yø Barrabás

t'awa'atspidsimy.

²²Jøts ja Pilato tjaaktyiktiiy:

—¿Jøts sã øts yø ndu'unt yø Jesús midi yiktejp Cristo?

Jøts ja ojts niduki'iyi y'adsowdi:

—iYikruspat!

²³Winets ja Pilato ja ñimaajyidøø:

—¿Ti tundigø'øyin yø tø ttuñ?

Jøts ja jadigojk jawaani møk wyandøø:

—iYikruspat!

²⁴Xjats ku ja Pilato ojts t'ixy jøts ku nisudso'ampy kya'øyi, ne'egi jinxay ja jaa'y tseeni mo'tsni y'adøtsnidi, winets ja nøø ja ojts t'atsnanky'i'iyi, jøts ja kyøbuju jam mayjaa'y wyingujkp, yide'en ja wyaañ:

—Kidi øtsip wamp jøts yø y'oockt, ka' øts yø nbøky'ixy. Meets yø mnija'wip pøni sã yø xunwa'andi.

²⁵Xjats ja jaa'y niduki'iyi y'adsoodøø:

—iNiduki'iyi øøts yø xpaat'aty ja y'o'jkin, nayide'en ja møj ja mutsk, u'nk una'jk, pøn yø kapaadip!

²⁶Xjats ja Pilato

tyik'awa'atspidsiimy ja Barrabás; jøts ja ojts tni'ane'emy jøts ja nwindson'ajtim Jesús yikwopt, jøts ja ojts tkøyaky jøts wan tyikruspatti.

²⁷Jøts nay ja' ja syoldadi tyiknøjkxtøø ja nwindson'ajtim

Jesús jam kutujktaajk agø'øm, jøts ja jam ojts twaamujkøxti niduki'iyi ja soldadi, jøts ja ojts tnabejkidi ja nwindson'ajtim Jesús. ²⁸Jøts ja wyet ja ojts tjajniki, jøts ja tsajpts wet ja ttanijandøø, ²⁹jøts koroni ja ojts ttagujandi tum kujp awiity ja', jøts ja kipy ja ttagøkajpidøø y'aga'ngyøjø'øm. Winets ja twinguxanaadyøø jøts ja ojts tjanchaxe'ekti, yide'en ja tnøjmidi: —iDios kunuu'kxip ya'at israelit jaa'y wyindson!

³⁰Jøts ja tnitsujidi, jøts ja jamyi tnixajidi ja kipy jøts ja ttaguwojppø'økti. ³¹Xjats ku ja jade'en t'uktayuyajtøø, t'uknixektøø t'uktaxe'ektøø, winets ja ttanijanduttøø ja tsajpts wet jøts tpiktaajkidi jadigojk ja kyø'øm wet. Jøts ja tyiknøjkxti jøts ja kyiruspatt.

Ku ja Jesús kyiruspejty

³²Tyimy'ixam wyinaty tø choondi ku ojts tpaatti tu'uk jaa'y pøn kugajp'ajtp Cirene, Simón'ajtp ja'; ja'ats ja ojts ttaguwanidi jøts ja ttsøøjmit ja nwindson'ajtim Jesús kyirus.

³³Jøts idø'on ja jade'en yja'ttøø ma ja et txøøwi Gólgota, midi yide'en ayuujk pidsøømp: Oo'kpi Kyubajk Pajk. ³⁴Jamts ja tmøodyi ja vino adaamuky møøt ja ujts ta'am nøø; kuts ja tja'gyajpy xjats ja nika'ap t'uujky.

³⁵Kuts ja wyinaty tø tyikruspajtnidi, winets ja soldadi tniguyajtidøø ja nwindson'ajtim Jesús wyet, jøts ja ojts twejtswa'kxti. Jade'ents ja Dios kyugajpxy tyimdyiy ja y'ayuujk ku ja wyaañ: “Tø øts nwet ja

xwejtswa'lxidi, tɔ ja tɔniguyatti jɔts ja t'ejxti pɔn uktaja'atip.”

³⁶Winets ja jamiyi y'ixaktɔɔ jɔts ja t'ejx'etwa'andi. ³⁷Jɔts ja jam y'lagubajkp ojts tkɔxjajyidi ja letri midi wamp jɔts ti tyuku'ol'jkidip. Yide'en ja wya'añ: “Ya'at idɔ'ɔn txɔɔw'ajtp Jesús, israelit jaaly wyindsɔndi.”

³⁸Namajtsk mɔj maa'tspi ja ojts tmɔɔtkruspety, tu'uk y'aga'ngyɔjɔ'ɔm jɔts tu'uk y'anajkyɔjɔ'ɔm. ³⁹Jɔts ku jam pɔn ñaxy tum wenk ja myigajpxyi, tum kubajkwibejttip ja', ⁴⁰jɔts ja wya'andi:

—Metsxi xijy tsaptɔjk myikidaapy jɔts jadigojk xyik'oyi kyidigɔɔkxɔɔwyi, wants mga'uk'ɔɔky. Pɔni mjanchDiosu'nk tam mets, winak jam kruskɔjxp.

⁴¹Nayide'en ja tyaxejkmiyi ja teetywindsɔndɔjkti ja kajpxwejpitɔjkti, ja fariseotɔjkti, jɔts ja mɔjaa'dyɔjkti, yide'en ja agɔ'omyi ñawya'añidi:

⁴²—Tɔ wyenkpɔ tyiktsɔ'ɔky, ka'ats tjaty jɔts kɔ'ɔm ñankcho'ogit. Pɔni janchts ku ja Israelit jaa'y tjanchwindsɔndi, wan jam t'ukwinaky kruskɔjxp, jaanimts idɔ'ɔn njanchja'want. ⁴³Pɔ Diosxi y'ajoojtɔp; wants inet idɔ'ɔn t'ukpidɔkiyi jɔts kyayik'ooGIT, pɔni janch ku ja yjanchɔkyi; tɔxi yɔ kɔ'ɔm wya'añ jɔts ku yɔ Dios U'ngi.

⁴⁴Ja maa'tspibaat ja nayide'en yjanchka'uk'omyigajpxmiyi midi ja jam wyinaty mɔɔt tɔ kyiruspety.

Ku ja Jesús y'ɔ'jky

⁴⁵Winets ja et kyoodsiyiññ kujkxyɔɔw, jɔts mɔj

winakxyɔɔwnim yjajtaajky jadigojk.

⁴⁶Jɔts nay jatyi ja nwindson'ajtim Jesús mɔk wya'añ:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —midi yide'en tyijpy: Dios Teety, Dios Teety, ¿tigɔjxp ku ɔts jade'en tɔ xnanktyuñi?

⁴⁷Ojts ja winaagin tmadowdi pɔn jaty jam wyinaty, jɔts ja ñɔmdɔɔ:

—Ja Elías yɔ jaa'y wyaadsɔɔpy, ja Dios kyugajpxy.

⁴⁸Winets ja jatyi nidu'uk putyi t'atskɔɔñ tu'uk ja tanɔxe'jts, jɔts ja ojts ttabadijy ja vino ta'am, winets ja kipy jɔp'am tkɔxkɔɔñ, jɔts ja ojts tta'agonji'iky jɔts ja txeetst.

⁴⁹Yide'ents abiky wyamidɔɔ:

—Majtsu'ut; wan t'uk'ijxyim pɔni janch nimejnip inet ja Elías jɔts ja ol'jin kyadukpaadit.

⁵⁰Jɔts ja nwindson'ajtim Jesús jadigojk ojts mɔk ja y'ayuujk pyidsimy, jɔtsnim ja y'ol'jky.

⁵¹Winets ja mɔj tsaptɔjk awejststuk nay jatyi tyakɔ'ɔtsiyiiñ, kubajkp ja kyɔ'ɔts'awiyiiñ jɔts ja ok'am kyɔ'ɔtskidaajky. Jɔts ja ujj ñajxy jɔts ja tsaa kyu'kx'awigyijxy, ⁵²ojts ja oo'kpɔ nipots may y'awa'açh; jujkpyɔjktibaat ja oo'kpɔdi pɔn wyinaty ja Dios tɔ tjanchjawidi ku ja yjuky'ajttɔɔ. ⁵³Jɔts ja pyidsɔmdi jap yjutjɔtpy ku ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty tɔ yjukpyiky jadigojk, jɔts ja kyajptɔjkidɔɔ jam Jerusalén midi ja Dios kyunuu'kxkyajp'ajtpy, ma mayjaa'y ja ojts y'ijxyidi.

⁵⁴Xjats ku dɔ'ɔn ja capitán pɔn jaty ja jam wyinaty mɔɔt t'ejx'ity ja nwindson'ajtim Jesús, ku ja ojts t'ejxti jɔts ku ja ujj ñaxy jɔts tuki'iyi sa jatyi ojts yjaty, jɔts ja

yjadyimchø'jkidøø, yide'en ja wyandøø:

—Janch ja' tam yø jaa'y tø y'ity, ja Dios U'nk.

⁵⁵Jøts ja maadyø'øxyøjk jam wyinaty a'ejxujktip jagam, tum ja' pøn jam wyinaty Galilea tø tpadsoondi ja nwindson'ajtim Jesús, jøts pøn jaty ja wyinaty tø pyudøkiyi. ⁵⁶Ja María Magdalena dø'øn jam, jøts jadu'uk ja María pøn ja Jacobo tyaagip møøt ja José, jøts ja Zebedeo ñidø'øxy.

Ku ja Jesús ja ñine'kx yikpiktaajky jap oo'kpi tsaa jutjötpy

⁵⁷Xjats ku ja et yjoo'xni jøts kyoodsiwani, winets myiñ tu'uk kumeeñ jaa'y pøn txøw'ajtp José, jam ja kyugajpi Arimatea, jøts nayi tø dø'øn ja wyinaty tpadøjki ja nwindson'ajtim Jesús yja'.

⁵⁸Ja'ats ojts t'ats'ixy ja Pilato jøts ja t'amidøø ja nwindson'ajtim Jesús ñine'kx. Jøts ja Pilato ja ojts tyikutuky jøts wan tyikømø'oy.

⁵⁹Winets ja José ja t'axajøø, jøts ja wa'ats wet ja tta'abijty, ⁶⁰jøts ja t'atspiktaajky jam oo'kpi jutjotp mididi ja wyinaty tø tyimykjemy'öyinin. Kø'øm jap y'uktøkiwya'añ ma ja tsaa jut jam. Xjats ku ja møj tsaa ja tu'uk t'ukta'agiñaa ma ja yiknidøki, jøts ja ojts ñøjxni. ⁶¹Nay iexam idø'øn ja wyinatymidi ja María Magdalena møøt jadu'uk ja María, jam ja wyinaty chøønidi jam oo'kpi jut agø'øm.

Ja soldaditøjk pøn jam y'ejx'ejttip ja oo'kpi jut

⁶²Xjats ku kyimjabom'ajty ku wyinaty tuki'iyyi tø yik'a'ejxigyøxni,

tum abaadi y'ejtnei ti jaty tsojkip ku poo'kxin xøøw, winets ja teetywindsøndøjk møøt ja fariseotøjk ojts t'ats'ejxti ja Pilato, ⁶³jøts ja t'atsnimaadyi:

—Windsøn, ja' øøts yam tø nja'myech ku yide'en wyaañ ja windaay'ajtpi jaa'y, ku ja wyinaty jaak ja yjujk'aty, ku ja tijy kyidigøøk xøøw yjujkpyøkt jadigojk, jade'en pyidsø'ømt jadigojk jap oo'kpi jutjötpy.

⁶⁴Paty jade'en tigøøk xøøw xjadyimñanky'ejx'etiti ja oo'kpi jut, jøts ja pyabøjkpitøjk kidi myendi koots jøts ja kidi tmaatsti ja oo'kpi ñine'kx ku ja tnojmidit ja jaa'y: “Tø ja tmimajada'aky ja o'jkin, tø ja yjujkpyiky jadigojk.” Kuts jade'en tyaay'attit, yø'øts ne'egi janchka'ukmaañip, ne'egi ka'ap ja jawayeemi taa'y.

⁶⁵Winets ja Pilato ja ñimaajyidøø: —Ixyadi yø mdsoldadi ka'pxy niwine'enin yø y'ejx'etti. Nøjxkti meets jøts yikxon xyik'adujkøxtit mabaat meets jam kø'øm x'ixy.

⁶⁶Winets ja ñøjxxtøø jøts ja ojts yikxon tyik'adujkøxti ja oo'kpi jut, ojts ja t'axotsti ja tsaa mididi tya'agiidyip jøts ja t'adsaadyøø, ojts ja seeyi tpikta'akti jøts ja jam tyiktandøø ja soldaditøjk pøn jam ejx'ejttip.

Ku ja Jesús yjujkpyijky jadigojk

28 Xjats ku wyinaty tø ñaxy ja poo'kxin xøøw, jøts wyinaty kyujajta'aky kyudøø'kxa'aky myidukxøøw ja yjadu'ukpi samaan, winets ja María Magdalena møøt jadu'uk ja María tñinøjxkti ja oo'kpi jut

jòts ja t'ats'ejxwà'andi. ²Jòts jotmõñ myiiñ ja ujj janch mòk, ja nwindson'ajtimdamik ja y'ankilis jam wyinaty kidakp tsajpwemp, jòts ku ja ojts yja'aty ma ja oo'kpi jut jam, jòts ja tjigiyy ja tsaa midì ja tò yikta'agi'iy, jòts ja tta'ixakpejty. ³Jade'en ja yjajy tyii'kxy sam widsukin, jòts ja wyet jade'en pyoobi sam tsap'òò'pkyin. ⁴Xjats ku ja soldadi jade'en t'ejxtòò, jòts tsò'ògi ja yjanchyikmibejpnìyidi, jòts jade'en tyandòò sam ja jaa'y òògyindi. ⁵Winets ja ankilis tnimaay ja tò'òxyòjkti:

—Kidi mdsò'ògidi. Nnija'wip òts jòts ku ja nwindson'ajtim Jesús x'ixa'adi pòn kruskòjxp o'jk. ⁶Ka'ap ja ya ukpòni, tò ja yjujkyiky, tò ja tmimajada'aky ja o'jkin, tò ja jade'en yjaty sam ja ojts kò'òom tnigajpxyin. Men x'ejxti ma ojts yikpikta'aky. ⁷Tsojk nõjkxti, jòts x'atstukmado'odit ja pyabòjkipitòjk jòts ku ja tò yjujkyiky jadigojk, jòts ku ja jawyeen nõjkxt jam Galilea jòtsnim mee mnòjkxt; jamts ja x'ejxtit. Yò'òyi dò'on ja ndukmadoowandip.

⁸Xjats ja tò'òxyòjk jam putyi cho'ondòò ma ja oo'kpi jut jam, jade'en ja chò'ògidi jòts jade'en ja yjanchxonda'akti; jòts ja ojts tsojk tyiknòjkxti ja kajpxy ja ayuujk ma ja nwindson'ajtim Jesús pyabòjkipitòjk jam. ⁹Exam ja wyinaty jade'en ñaxti ku ja nwindson'ajtim Jesús wya'kaxi'jky jòts ja ojts kyajpxpòò'kxyidi. Winets ja wingon twingunòjkxidòò jòts ja twinguxanaay'òyidi, nagyumajtsidi ja t'yekeyòjxp, ¹⁰jòts ja yide'en ñimaajyidi:

—Kidi mdsò'ògidi. Nòjkx òts ja nmigu'uktòjk x'atstukmadojidi pòn jaty ò nbabòjkipi'ajtip jòts nõjkxtit jam Galilea, jam òts ja xpaattit x'ejxtit.

Ku ja soldadi t'atstukmadowdi ja teetywindsòndòjk sa ja jut y'awajch

¹¹Examnim ja tò'òxyòjk wyinaty yò'òdyi, jòts ja soldadi winaagin nõjkxtòò jam kajpjtòp pòn ejx'ejttip, jòts ja t'atstukmadoòòò ja teetywindsòndòjk ti jaty wyinaty tò tyuñi. ¹²Winets ja teetywindsòndòjk ojts tninòjkxti ja mòjaa'dyòjk jòts ja tkajpxy'ajtti kyijpxy kyajpxy; ojts yikxon ja maamyeen tmo'odi ja soldaditòjk, ¹³jòts ja tnimaadyòò:

—Jade'en mee mwa'ant jòts ku koots, ixap mee wyinaty mma'ay, ku ja Jesús pyabòjkipitòjk ojts yja'atti jòts ja ojts t'atsmaatsti ja oo'kpi ñine'kx. ¹⁴Jòts òy ja widsòn ja wyinaty tjanijawi, òòts ja mòòt nnagyajpxit jòts ja ka' sa wya'ant, jòts mee ka' ti pòky mdaja'adit.

¹⁵Xjats ja soldaditòjk t'axajidòò ja meeñ, jòts ja ojts jade'en tpadundi sa jaty ja wyinaty tò yik'ana'amdi. Jòts jade'en ixymbaagt tnimadya'akti ja israelit jaa'dyi.

Ku ja Jesús ttaguwa'anìyìi'ñ ja tunk ja pyabòjkipitòjk

¹⁶Jòts jade'en nõjkxtòò ja ñimaktu'ukpi jaa'dyi jam Galilea, ja nwindson'ajtim pyabòjkipitòjk. Ja'ttòò ja jam kojpkòjxp midì ja wyinaty tò tyukmadòyidi. ¹⁷Jòts ku ja t'ejxpattòò ja nwindson'ajtim Jesús, jòts ojts ja ñagyuxendya'agyidi, òy ja

jam winaagindi kə'om pən
ja tkamibøjktip. ¹⁸Winets ja
nwindsøn'ajtim Jesús wingon
wyingunøjkxiyidi jøts ja ñimaajyidi
yide'en:

—Tø øts mək'ajtin nyikmøøy jøts
øts ja nyiktu'unt wan tsajpjøtpyi
jøts wan tnaxwiini. ¹⁹Ninøjkxtits ja
jaa'y øy manaajx øy magajp jøts ø

xukpabøjkpi'attit; myiknøbattipts
ja' Dios Teety køjxp, Dios y'U'nk
køjxp, jøts Dios y'Espíritu Santo
køjxp, ²⁰jøts yik'ixpøkti jøts
tpadu'undit tuki'iyi ti jaty mee tø
ndani'ane'emy. Jøts nimadowdi jøts
ku meets ejtp nmøøt'lity øy juuni
xøøw, kunim ø nme'ent jadigojk.
Jade'en idø'on ja y'ejxi.